

Poština plačana pri pošti
1315 Velike Lašče

TROBLA

GLASILO OBČINE VELIKE LAŠČE

TROBLA

NAVODILA ZA PISANJE PRISPEVKOV V OBČINSKO GLASILO TROBLA

Zaradi lažjega urejanja prosimo vse avtorje člankov, da pošiljajo ustrezno pripravljena besedila. Te lahko dopolnijo tudi s fotografijami, ki so povezane z vsebino prispevka.

Fotografije morajo biti primerne kakovosti: visoke ločljivosti in velikosti vsaj 1 MB. Fotografije pošljite ločeno od besedila, vsako v svoji priponki.

Pri končni grafični obdelavi prispevka si uredništvo dovoljuje izbor primernih fotografij po strokovni oceni ter popravke besedila v skladu z zahtevami lektorja.

Prispevke pošljite na elektronski naslov **trobla@velike-lasce.si** do objavljenega roka za oddajo prispevkov v tekoči številki občinskega glasila.

Objavljeni članki ne izražajo uradnega stališča Občine Velike Lašče. Uredništvo si pridržuje pravico, da poslano gradivo preoblikuje v skladu s celotno podobo Troble.

Letnik 25, številka 7,
18. december 2019.

Izhaja sedemkrat letno, gospodinjstva v občini prejmejo glasilo brezplačno.

Naklada: 1.590 izvodov.

Izdajatelj: Občina Velike Lašče.

Odgovorna urednica: Angelca Petrič.

Uredniški odbor: Dragica Heric, Miha Andolšek, Jože Starič in Andrej Perhaj.

Lektoriranje: Nuša Drinovec Sever (razen že oblikovanih prispevkov).

Prelom: Špela Andolšek, s. p.

Foto na naslovnici: Shutterstock

Tisk: Evrografis, d. o. o.

Naslov uredništva: Trobla, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče.

Tel.: 01 781 03 70

E-pošta: trobla@velike-lasce.si. Prispevke za Troblo lahko oddate tudi v nabiralnik, ki se nahaja v hodniku pritličja občinske stavbe.

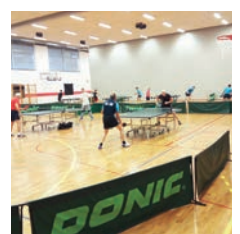
Naslednja Trobla izide

29. januarja 2020, prispevke je treba oddati do 15. januarja 2020.

ISSN 2536-4022

KAZALO

ŽUPANOVA STRAN	3
OBČINSKE STRANI	4
• 8. seja občinskega sveta	4
• Ustanovitev športne zveze	5
• Poziv lokalnim turističnim vodnikom	6
• Izvajanje zimske službe	8
Z JAVNIH ZAVODOV	
• Osebna asistenca	10
• Sanacija gozda po ujmah	11
• Nepogrešljivih 7	12
INTERVJU	
• Kdo skrbi za naše ceste	14
• 107 let Julijane Zakrajšek	16
ŠOLA IN VRTEC	19
• Moja rodna domovina	19
• Noč čarovnic	20
• Na obisku pri gasilcih	21
KULTURA	22
• Slavnostna prireditev ob dnevu reformacije	23
• Razstava Žive Agrež	28
• Festival božičnega kruha	31
• Knjižnica - Novosti na naših policah	36
DRUŠTVA / DOGODKI	38
• Nove smerne table na planinskih poteh	40
• Kamrica starin Gačnik	43
• Jesenski dnevi društva upokojencev	44
• Hemodializni center	45
ŠPORT	52
• Medvedi v Dolomitih	52
• Državno prvenstvo v namiznem tenisu za veterane	54
DEDIŠČINA	56
• Iz velikolaškega okraja: Vatikan	56
ADL O TEM IN ONEM	57
INŠPEKTOR MUKI	58
STRANKE	59
OGLASI	61
RAZVEDRILO	65
ZAHVALE	66
KOLEDAR PRIREDITEV	68

KONEC ENOLETNEGA POTOVANJA

Zemlja potrebuje malček več kot 365 dni, da v svojem skoraj elipsastem vesoljskem potovanju enkrat obkroži sonce. Koliko kilometrov poti pri tem napravi, raje ne bi govorili, saj so razdalje težko dojemljive. A na tem misterioznem potovanju se našemu planetu marsikaj dogaja, kar med drugim zemljani občutimo kot spremembo letnih časov ter menjavanje dolžine dneva in noči. Na videz je vse tako enostavno. Zadrega lahko nastane že, če se vprašamo, kako pa občutimo teh 365 dni, kako vsakdo od nas dojema trajanje tega enoletnega potovanja zemlje. Pogovarjamo se o tem, kako hitro nam teče čas. Nekje sem prebral, da je dojevanje časa neposredno povezano z zasedenostjo našega uma, torej več kot razmišljamo in uporabljamo svoje možgane, bolj se nam dozdeva, da čas hitreje teče. Nekaj je tudi na tem. Slutimo, da otrokom počasneje teče čas kot starejšim ljudem, nasprotno pa nepridipravom v zaporu čas teče zelo počasi v primerjavi z nami, ki se svobodno gibljemo naokoli.

Proti koncu decembra tako pogosto modrujemo, kako hitro je leto minilo, in se še malo načudimo temu, kajti tema o hitrosti časa je navsezadnje priročna za številne debate, tudi na decembrskih druženjih. Prav ta druženja so v času pred božičem in novim letom precej pomemben sociološki pojav, značilen za področja, kjer se nasploh slavita omenjena praznika.

Nasprotno, kjer tradicija ne dovoljuje teh običajev, ni značilnih decembrskih koketiranj in jih ljudje skoraj ne poznajo. Pri nas si ne moremo predstavljati, da manjkajo priprave in tista pričakovanja okoli božiča, podobno velja za praznovanje silvestrovega. Res je, da je ta evforičen čas družba sebi v prid obrnila tudi v potrošniško smer, pogosto do brezglavih in bizarnih razsežnosti. Bog ne daj, da najbližjim in tistim malo manj bližnjim ne prinesemo daril, ki morajo biti često v modernem trendu dovoljšnje vrednosti. Je pa v vsem tem po moji oceni precej kruta zanka, saj se nevede ujamemo v barantanje s čustvi, ki jih zamenja neko darilo, katerega kič, velikost in nenazadnje vrednost postanejo merilo obsega čustev do prejemnika. Nehote se zaradi tega prekletega materializma izgublja vrednost iskreno izrečene želje, pogleda v oči ali stiska roke, ko nekemu za praznike zaželimo vse dobro. Kje je pa darilo, saj to vendar mora biti, kajti le to šteje?

Občina je z ekipo entuziastičnih sodelavcev za vse občane pa tudi za vse druge ljudi dobre volje naokoli letos olepšala trg v Velikih Laščah in ob vsem je nastal še kolaž dogodkov, ki morajo spremljati ta božično-novoletni čas. Vsak decembrski petek in soboto se zato lahko podružimo na trgu, spremlja nas čas in naši tradiciji primerna ponudba na stojnicah, kjer ne manjka glavnega aduta, gospoda kuhančka. V bistvu je dogajanje kar božično-novoletno darilo občine vsem vam, če si le želite sprejeti to darilce. Vsakdo ima možnost, da ob toplem gospodu kuhančku koketira

o hitrosti časa, in povem vam, da prav rad o tem razpravljam tudi sam. Joj, kako hitro mi je minilo prvo leto županovanja in še imam v spominu, kako sem pisal prvi uvodnik za Troblo.

Kakorkoli gledamo, bliža se čas, ko se zemlja na svoji vesoljski poti privrti v izhodiščno točko, in tudi, ko si ljudje pripravljamo obračune preteklega leta ter včasih prav sramežljivo razpravljamo o načrtih za prihodnje. A eno izrekam odločno in iskreno, v novem letu 2020 vam želim vse dobro, uresničenja vaših načrtov in vsaj približek izpolnitve vaših želja. Pri vsem tem naj vas spremljata zdravje in sreča.

Ti praznični dnevi so kot nalašč namenjeni tudi preizkušanju naših metaboličnih mej, ki pogosto presežejo fiziološko raven. Ja, neredko se pretirava z jedačo ter pijačo in morda še s čim, kar pa nas lahko pahne v slabo počutje, lahko resno ogrozi naše zdravje ali sem ter tja povzroči moralnega mačka. Ta pa ima pri mnogih dan kasneje za posledico brstenje številnih ponovoltnih zaobljub kratkega življenjskega veka, običajno tja do treh kraljev. Torej, dragi občani, ob vsem lepem, kar prinaša ta čas, pazite na svoje zdravje, ne pretiravajte z uživanjem hrane, pitjem alkohola, ponočevanjem in še s čim, saj si vendar v tem obdobju vsepovsod intenzivno izrekamo želje po zdravju, mar ne?

Dr. Tadej Malovrh,
Vaš župan

Iskrene čestitke
ob dnevu samostojnosti
in enotnosti!

Želimo vam tudi lepo preživeti božič
ter vse dobro v novem letu.

Srečno 2020!
Občina Velike Lašče

Z 8. SEJE OBČINSKEGA SVETA

Nina Tekavec, občinska uprava

Občinski svet Občine Velike Lašče se je v torek, 19. novembra 2019, sestal na 8. redni seji. Po ugotovitvi sklepčnosti (prisotnih je bilo 11 svetnikov) je župan predlagal v potrditev naslednji dnevni red:

1. Potrditev zapisnika 7. redne seje
2. Poročilo odborov
3. Prenehanje mandata članom občinskega sveta in potrditev mandatov novim članom občinskega sveta
4. Sklep o razrešitvi in imenovanju članov občinskih odborov in komisij
5. Opredelitev do predloga umestitve območja Občine Velike Lašče v teritorialni obseg Upravne enote Ribnica
6. Sklep o vrednosti točke NUSZ za leto 2020
7. Predlaganje kandidata za predstavnika javnosti v senatih za reševanje pritožb zoper delo policistov
8. Opredelitev do ponovne ustanovitve Javnega zavoda Trubarjevi kraji
9. Sklep o spremembi proračuna za leto 2019
10. Predlog Odlokov o proračunu Občine Velike Lašče za leti 2020 in 2021
11. Pobude, vprašanja in predlogi svetnikov
12. Poročilo župana

Po potrditvi dnevnega reda so člani občinskega sveta potrdili zapisnik 7. redne seje.

Občinski svet je v nadaljevanju sprejel naslednje sklepe:

Ad 2. Poročilo odborov

Predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Matjaž Hočevar je podal kratko poročilo o seji.

Ad 3. Prenehanje mandata članom občinskega sveta in potrditev mandatov novim članom občinskega sveta

Občinski svet je ugotovil, da je svetnikoma Antonu Zakrajšku in Poloni Cvelbar prenehal mandat, ter potrdil mandata novima svetnicama Tini Kadenšek in Branki Purkat.

Ad 4. Sklep o razrešitvi in imenovanju članov občinskih odborov in komisij

S prenehanjem mandatov svetnikoma Antonu Zakrajšku in Poloni Cvelbar sta prenehali tudi njuni članstvi v občinskih odborih in komisijah. V odboru za finance, odboru za družbene dejavnosti ter statutarnopravni komisiji je bilo treba nadomestiti bivša občinska svetnika. Občinski svet je v odbor za družbene dejavnosti in statutarnopravno komisijo imenoval Tino Kadenšek, v odbor za finance pa Branko Purkat.

Ad 5. Opredelitev do predloga umestitve območja Občine Velike Lašče v teritorialni obseg Upravne enote Ribnica

Župan je na sejo občinskega sveta povabil načelnika Upravne enote Ribnica, Primoža Bučana, da predstavi upravno enoto. Župan je k oddaji mnenja povabil tudi krajevne odbore in jih prosil, da povprašajo občane, ali želijo, da preide Občina Velike Lašče v teritorialni obseg Upravne enote Ribnica. Predsedniki krajevnih odborov so sporočili, da je vseh deset krajevnih odborov za to spremembo. Občinski svet je soglasno izdal soglasje k predlogu umestitve območja Občine Velike Lašče v teritorialni obseg Upravne enote Ribnica.

Ad 6. Sklep o vrednosti točke NUSZ za leto 2020

Občinski svet pred zaključkom leta določi vrednost točke nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč za prihodnje leto. V zadnjem letu se je rast indeksa gradbenih cen za nizke gradnje zvišala za 4 %, za toliko bi zvišali tudi točko NUSZ (z 0,0018 evra na 0,001872 evra). To nadomestilo je izvirni prihodek občine in ga občina uporabi za vzdrževanje komunalne infrastrukture. Člani občinskega sveta so sprejeli sklep, da znaša v letu 2020 vrednost točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč 0,001872 evra.

Ad 7. Predlaganje kandidata za predstavnika javnosti v senatih za reševanje pritožb zoper delo policistov

Do sedaj je bila članica senatov za reševanje pritožb zoper delo policistov Jerica Tomšič Lušin. Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja je predlagala, da je tudi v nadaljnje v tem senatu. Člani občinskega sveta so soglasno sprejeli sklep, da kot predstavnika javnosti v senatih za reševanje pritožb zoper policiste predlagajo Jerico Tomšič Lušin.

Ad 8. Opredelitev do ponovne ustanovitve

vitve Javnega zavoda Trubarjevi kraji

Člani občinskega sveta so razpravljali o ponovni ustanovitvi Javnega Zavoda Trubarjevi kraji in sprejeli sklep, da se strinjajo s ponovno ustanovitvijo Javnega zavoda Trubarjevi kraji in da je skrajni rok ustanovitve zavoda 1. 9. 2020.

Ad 9. Sklep o spremembi proračuna za leto 2019

Občina Loški Potok se je v imenu soustanoviteljic ZD dr. Staneta Oražma Ribnica prijavila na razpis Ministrstva za zdravje RS za pridobitev sofinanciranja za nakup novega reševalnega vozila. Reševalno vozilo stane 187.000,00 evrov, od tega bo ministrstvo prispevalo 55.000,00 evrov, ostalo sofinancirajo občine ustanoviteljice po ključu števila prebivalstva. Če bo nakup izveden v letošnjem letu, mora imeti Občina Velike Lašče v proračunu rezervirana sredstva za sofinanciranje tega nakupa v znesku 29.100,00 evrov. Občinski svet je potrdil sprejem Sklepa o spremembi proračuna za leto 2019.

Ad 10. Predlog Odlokov o proračunu Občine Velike Lašče za leti 2020 in 2021

Župan dr. Tadej Malovrh in predstavnica občinske uprave sta predstavila predloga proračunov za leti 2020 in 2021. Proračun se bo sprejemal za dve leti vnaprej zaradi lažje uresničitve projektov. Člani občinskega sveta so soglasno sprejeli sklep, da se predlog proračuna Občine Velike Lašče za leto 2020 in predlog proračuna Občine Velike Lašče za leto 2021 ter načrt razvojnih programov za obdobje 2020 do 2024 daje v javno razpravo. Vsi zainteresirani imajo možnost vpogleda v predloga proračunov in lahko posredujejo svoje pripombe občinski upravi do 6. decembra 2019.

Zapisniki sej občinskega sveta in posnetki sej so objavljeni na občinski spletni strani: <https://www.velike-lasce.si/obcinske-strani/obcinski-svet/zapisniki-sej-obcinskega-sveta-1/mandat-2018-2022>

Vabila z gradivom so objavljena na spletni strani v katalogu informacij javnega značaja: <http://www.lex-localis.info/KatalogInformacij/VsebinaDokumenta.aspx?SectionID=aa1b19c7-d462-4ccd-920d-9df4f1095f04&osebna=1>, rubrika občinski svet.

Po spremembi statuta Občina Velike Lašče uradne objave objavlja v Uradnem listu RS. V Uradnem listu RS, št. 70/2019 so bili objavljeni:

- Ugotovitevni sklep o prenehanju mandatov članom Občinskega sveta Občine Velike Lašče,
- Ugotovitevni sklep o potrditvi mandatov nadomestnih članov Občinskega sveta Občine Velike Lašče,
- Sklep o razrešitvi in imenovanju članov občinskih odborov in komisij,
- Sklep o vrednosti točke za odmero nadomestila za uporabo stavbnih zemljišč v letu 2020.

V OBČINSKEM SVETU OD NOVEMBRA 2019 DVE NOVI SVETNICI

Branka Purkart

Pred upokojitvijo sem bila 38 let zaposlena v Maximarketu v Ljubljani. Delala sem kot namestnik poslovodje na različnih oddelkih. Vseskozi pa sem delovala tudi v sindikatu delavcev trgovine in se zavzemala za pravice delavcev. Imela sem več funkcij. Sedaj sem članica Socialnih demokratov. Kot svetnica bi več pozornosti posvečala medgeneracijskemu sodelovanju.

Tina Kadenšek

Zaposlena sem na Javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu RS, kjer se ukvarjam s kadri. Po duši sem organizatorica, zato mi delo z ljudmi in zanje ni tuje in ga z veseljem opravljam. Na listi Slovenske demokratske stranke sem tokrat že tretji mandat dobila priložnost sodelovati v občinskem svetu, za kar sem neizmerno hvaležna, saj sem pridobila številne izkušnje. Moj cilj v tem mandatu me vodi predvsem med mlade ljudi, da jih spodbudimo k razmišljanju in pogovoru o lokalni politiki, delovanju občine idr.. Moj moto: Osreči druge in srečen boš sam!

USTANOVljena NOVA ŠPORTNA ZVEZA V OBČINI VELIKE LAŠČE

Jani Levstik

V ponedeljek, 2. decembra 2019, so v sejni sobi Občine Velike Lašče ustanovili Športno zvezo Velike Lašče. Zasedanje ustanovne skupščine se je pričelo z uvodnim pozdravom Andreja Cevca, vodje OKS-ZŠZ Ljubljana-okolica. Ustanovne seje sta se kot predstavnik občine udeležila tudi župan dr. Tadej Malovrh in podžupan Matjaž Hočevar. Prisotni so bili tudi vsi delegati iz šestih športnih društev, ki so izrazili podporo

ustanovitvi in vključitvi v športno zvezo. V skladu z Zakonom o društvih so Športno zvezo Velike Lašče ustanovila športna društva, ki so registrirana in delujejo na območju občine. V zvezi tako sodelujejo vsa društva, ki so v minulem letu tudi izvajala program športa v občini. Predsednik Športne zveze Velike Lašče je postal Jani Levstik. Ideja o ustanovitvi je zorela že nekaj časa, vendar je bilo pred samo ustanovno sejo kar nekaj usklajevalnih srečanj, kjer so predstavniki društev podali svoja videnja in pričakovanja. Na eni izmed sej je prisostvoval tudi mag. Janez Sodrznik, prvi podpredsednik OKS-ZŠZ. O nadaljnjih ciljih in rezultatih delovanja vas bomo sproti obveščali. Zdaj nas čaka delo, pripraviti moramo ustrezne pravne akte, ki bodo definirali položaj športa v Velikih Laščah, kot tudi povezati športna društva, zaradi česar smo športno zvezo tudi ustanovili.

POZIV SEDANJIM IN BODOČIM LOKALNIM TURISTIČNIM VODNIKOM ZA OBMOČJE OBČINE VELIKE LAŠČE

Občina Velike Lašče

Z željo po razvoju Velikih Lašč kot privlačne turistične destinacije je treba zagotoviti usposobljene vodnike, ki bodo lahko gostom predstavljali našo naravno in kulturno dediščino.

Na podlagi Odloka o lokalnih turističnih vodnikih na območju Občine Velike Lašče bo zato Občina Velike Lašče v januarju in februarju 2020 izvedla izobraževanje za nove in obstoječe turistične vodnike za območje Občine Velike Lašče. Lepo vabljeni vsi, ki vas to delo veseli, še posebej pa vsi tisti, ki se ukvarjate s turistično dejavnostjo v naši občini.

Turistična vodenja namreč lahko v Občini Velike Lašče izvajajo le vodniki, ki imajo v skladu z odlokom opravljeno posebno strokovno usposobljenost in so vpisani v register lokalnih vodnikov pri Občini Velike Lašče.

Skladno z omenjenim odlokom morajo turistični vodniki izpolnjevati naslednje kriterije:

- dokončana najmanj V. stopnja izobrazbe in
- zaželeno znanje vsaj enega tujega jezika na ravni zaključene srednje strokovne izobrazbe.

Predmetnik izobraževanja za nove vodnike:

1. Turistično vodstvo

- vrste in načini vodenj
- tehnika vodenja
- postopek v problematičnih situacijah

2. Dopolnilna znanja pri vodenju

- psihologija za turistične vodnike
- nastopanje v javnosti
- bonton in kodeks vodnikov
- orientacijsko spoznavanje regije
- vaje v nastopanju

3. Strokovni predmeti - spoznavanje občine in posameznih objektov

- Trubarjeva domačija na Rašici,
- Levstikova in Stritarjeva spominska soba,
- Splošno vodenje po občini (zgodovina, geografija, umetnostna zgodovina)

4. Praktično vodenje in teoretični preizkus znanja

5. Prva pomoč

- uporaba defibrilatorja
- prva pomoč ob anafilaktični reakciji (npr. ob pikih čebel itd.).

Izobraževanje za nove vodiče bo obsegalo 54 ur predavanj, izlet po občini ter praktični ogled posameznih lokacij.

Hkrati se bo izvajalo tudi dodatno izobraževanje za obstoječe vodnike, ki želijo podaljšati veljavnost licenc, in sicer v obliki dodatnih predavanj ter ustnim razgovorom s člani izpitne komisije.

Vsa predavanja bodo potekala v popoldanskih urah med tednom in/ali ob vikendih. Vsi kandidati bodo pravočasno obveščeni o urniku predavanj. Predviden začetek bo 28. januarja 2020.

Cena izobraževanja bo za nove vodnike znašala predvidoma 140 EVR, za osvežitveno izobraževanje obstoječih vodnikov pa predvidoma 50 EVR. Dokončne cene bomo oblikovali glede na število prijav.

Pomembno: Občina Velike Lašče bo pri organizaciji in izvedbi vodenj na območju občine sodelovala le z vodniki z veljavno licenco, ki jo bo potrdila Občina Velike Lašče.

Prijave sprejemamo do 8. januarja 2020.

Kandidati se prijavijo na priloženi prijavnici, ki jo pošljejo na naslov: Občina Velike Lašče, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče ali obcina.velike-lasce@siol.net.

Dodatne informacije

na tel. št.: 781 03 60 (Barbara Pečnik, barbara.pecnik@velike-lasce.si)

PRIJAVNICA ZA IZOBRAŽEVANJE TURISTIČNIH VODNIKOV

Ime in priimek:

Naslov:

Elektronski naslov:

Telefon:

Izobrazba:

Zaposlitev ali šola:

Znanje tujih jezikov aktivno:

.....
.....

Znanje tujih jezikov pasivno:

.....
.....

Dosedanje izkušnje v turističnem vodenju:

Sem že lokalni turistični vodnik v Občini Velike Lašče, in sicer za naslednje lokacije:

.....
.....

Nisem še lokalni turistični vodnik v Občini Velike Lašče

S katerimi gosti želiš prvenstveno delati?

domačimi tujimi vseeno

Prijavljam se na izobraževanje za lokalne turistične vodnike za naslednje lokacije:

.....
.....
.....

Datum:

Podpis:

Kraj:

IZVAJANJE ZIMSKE SLUŽBE

Roman Viršek, občinska uprava

Vzdrževanje cest, pločnikov, parkirišč in drugih javnih površin je zaradi izjemnih pogojev, ki nastanejo na teh površinah pozimi, predvsem ob snegu in poledici, verjetno ena najbolj zahtevnih komunalnih dejavnosti.

Tudi letos v naši občini izvajanje zimske službe zagotavljamo v okviru režijskega obrata. Zaradi velikega obsega dela, pomanjkanja kadra in delovnih strojev občina za potrebe izvajanja zimske službe pogodbeno sodeluje tudi z lokalnim izvajalcem Zdenkom Merkljem, s. p. Z njim smo za to številko Troble pripravili zanimiv intervju.

Vsako leto prejmemo veliko vprašanj glede višine snega ob začetku pluženja. To jasno določa Pravilnik o rednem vzdrževanju javnih cest (Uradni list RS, št. 38/16), ki navaja, da je prevoznost lokalnih cest in javnih poti zagotovljena, če višina snega ne presega 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske

opreme vozil. Na odsekih cest z vzdolžnim naklonom nad 10 odstotkov se šteje, da je prevoznost zagotovljena tudi, če je promet možen samo z uporabo snežnih verig.

Kljub temu vse izvajalce pošljemo na teren že pri približno pri 5–7 cm snega, vendar vseh cest zaradi omejenih kapacitet ni mogoče očistiti takoj. Zato se včasih zgodi, da na nekaterih odsekih ob zares močnem sneženju višina snega tudi preseže navedeno višino, za kar vas prosimo za razumevanje.

Ker želimo, da bodo ceste in pločniki tudi pozimi v čim boljšem, predvsem pa varnem stanju, je občanom na voljo telefonska številka **041 332 357** (Režijski obrat), na katero se lahko vedno obrnete z vsemi vprašanji ali pripombami glede samega izvajanja zimske službe.

OBNOVLJEN DALJŠI VODOVODNI ODSEK V RUTAH

Roman Viršek, občinska uprava

Jeseni je bila na vodovodnem omrežju Rute izvedena obnova skoraj 700-metrskega odseka Mohorje–Rupe. Izvajalec del je bil Marko Belaj, s. p, vrednost investicije pa je znašala 38.758,25 EVR. Delo so ovirale izredno neugodne vremenske razmere, saj je bil letošnji november zares deževen. Okolico delovišča, ki je mestoma ostala malce neurejena, bomo dokončno uredili spomladi. To je bilo v sklopu del zaradi tako razmočenega terena in prihajajoče zime praktično nemogoče. Krajanom se zahvaljujemo za razumevanje.

Vodovod Rute je sicer v nekoliko slabšem stanju, posledično pa se na tem območju pojavlja veliko okvar. Zaradi odročnosti je identifikacija in sanacija teh pogosto težavna, zato načrtujemo obnovo naslednjega podobnega odseka že v prihodnjem letu.

Želimo si, da bi okvare na vseh omrežjih kar najhitreje v največji možni meri odpravili, saj predstavljajo precejšen strošek, vodne izgube ter s tem seveda višjo ceno pitne vode za uporabnika.

NOVA STREHA NA GLASBENI ŠOLI

Sara Košir, občinska uprava

V mesecu novembru se je zaključila prenova strehe na glasbeni šoli, ki je bila eden od korakov energetske sanacije stavbe glasbene šole. Investicija je prijavljena za sofinanciranje iz Ekosklada. Z učinkovitejšo izolacijo strehe in podstrešja bodo zmanjšane toplotne izgube v hladnejši polovici leta. V učilnice v najvišjem nadstropju so bila dodana skupno štiri nova strešna okna, zamenjali pa so tudi tri že obstoječa strešna okna, ki so bila že dotrajana. S tem so učilnice svetlejšje in bolj prijetne za pouk. Energetska sanacija se bo v naslednjih letih nadaljevala z obnovo fasade in namestitvijo toplotne črpalke.

V NAŠI POSLOVNI CONI LOČICA VENDARLE ZABRNELI STROJI

Roman Viršek, občinska uprava

Dolgoletna kalvarija s pridobivanjem projektne dokumentacije in ustreznih dovoljenj nas ni odvrnila od velike želje, da naša poslovna cona končno zaživi.

V prvih dneh decembra je bila podpisana izvajalska pogodba za dokončanje južne polovice, kjer zasebni investitorji že pridno gradijo svoje objekte. Vrednost del, ki predvideva izgradnjo celotne kanalizacije, cestnega omrežja, vse pripadajoče infrastrukture ter seveda celostne nivojske ureditve, je 670.000 EVR. Kot najugodnejši izvajalec je bilo z javnim razpisom izbrano podjetje Komunalne gradnje, d. o. o. Rok za dokončanje del je 1. marec 2020, kar pomeni, da vsi skupaj držimo pesti za kratko in milo zimo. Gradnja bo potekala v zimskem času, ker nameravajo investitorji v

conu spomladi svoja dela dokončati. Pogoj, da pridobijo uporabna dovoljenja, pa je, da je območje infrastrukturno povsem opremljeno.

Ker je bilo v preteklosti z gradnjo cone kar nekaj težav, predvsem v birokratskem smislu, upamo, da nam bodo država in pristojne institucije kaj bolj naklonjene in bo južni del cone spomladi končan ter pripravljen podjetnikom ponuditi prijazno okolje za razvoj našega gospodarstva.

OSEBNA ASISTENCA

Center za socialno delo Ljubljana

Zakon o osebni asistenci omogoča invalidom pomoč pri vseh tistih opravilih in dejavnostih, ki jih oseba ne more izvajati sama zaradi vrste in stopnje invalidnosti, a jih vsakodnevno potrebuje doma in izven doma, da lahko živi neodvisno in aktivno ter da je enakopravno vključena v družbo. Osebna asistenca je zagotovljena vsakemu, ne glede na njegov dohodek in premoženje, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- če zaradi invalidnosti potrebuje pomoč pri opravljanju aktivnosti, vezanih na samostojno osebno in družinsko življenje, vključevanju v okolje, izobraževanju in zaposlitvi,
- če je državljan Republike Slovenije s stalnim bivališčem v Republiki Sloveniji ali tujec, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji,
- če je star od 18 do 65 let,
- če živi ali bi želel živeti v samostojnem ali skupnem gospodinjstvu zunaj celodnevne institucionalne oskrbe in
- če potrebuje pomoč najmanj 30 ur tedensko.

Glede na potrebe je oseba lahko upravičena do enega ali več osebnih asistentov. Če upravičena oseba uveljavlja osebno asistenco pred dopolnjenim 65. letom starosti, je do nje upravičena tudi, ko dopolni to starost. Gluha, slepa ali gluhoslepa oseba, ki potrebuje le pomoč pri komunikaciji in spremstvu, hkrati pa ne izpolnjuje pogoja najvišje starostne meje in ne potrebuje pomoči najmanj 30 ur tedensko, lahko pridobi osebno asistenco v obsegu do 30 ur na mesec. Oseba lahko namesto osebne asistence izbere denarno nadomestilo v višini dodatka za pomoč in postrežbo pri opravljanju večine osnovnih življenjskih potreb.

To je določeno v zakonu, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

O pravici do osebne asistence odloča center za socialno delo. Center za socialno delo Ljubljana ima zaposlene štiri koordinatorje invalidskega varstva, ki sedijo na enotah:

- Enota Ljubljana Bežigrad pokriva območje enot Bežigrada in Ljubljane Center,
- Enota Ljubljana Moste-Polje pokriva območje enot Moste Polje in Logatca,

- Enota Ljubljana Vič-Rudnik pokriva območje enot Vič-Rudnik in Grosuplja ter
- Enota Ljubljana Šiška pokriva območje enot Šiške in Vrhnike.

Posameznik lahko vlogo odda na svoji enoti Centra za socialno delo Ljubljana (glede na stalno prebivališče), ki bo vlogo poslala koordinatorju, ali na enoti, kjer sedi koordinator invalidskega varstva, ki je krajevno pristojen za njeno območje. Seznam koordinatorjev invalidskega varstva in njihove kontakte lahko pridobi na spletni strani Centra za socialno delo Ljubljana (<https://www.csd-slovenije.si/csd-ljubljana/obmocni-center/> – podatke najde čisto spodaj na tem spletnem mestu).

Po prejetju vloge jo koordinator invalidskega varstva pregleda. Če ta ni popolna, pošlje vlagatelju poziv za njeno dopolnitev. Nato center za socialno delo imenuje komisijo. Komisija je sestavljena iz dveh izvedencev ali dveh predstavnikov socialnega varstva ali enega predstavnika socialnega varstva in enega predstavnika uporabnikov.

Sestavo predstavnikov izvedencev lahko oseba izbere sama. Izvedenca komisije obiščeta osebo na domu, z njo opravita razgovor glede potrebnih storitev osebne asistence, nato pa izdelata mnenje o številu ur in vsebini osebne asistence ter ga posredujeta pristojnemu centru za socialno delo. Na podlagi mnenja komisije center za socialno delo izda odločbo o pravici do osebne asistence, s katero oseba pridobi pravico do osebne asistence.

Osebno asistenco izvajajo dobrodelne organizacije, organizacije za samopomoč in invalidske organizacije, zavodi in samostojni podjetniki.

Lista izvajalcev je objavljena na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialno varnost in enake možnosti.

Na podlagi liste izvajalcev si mora oseba samostojno najti izvajalca, ki ji bo nudil osebno asistenco. Skupaj z izvajalcem izdelata izvedbeni načrt. Načrt je pisni dogovor o storitvah osebne asistence, ki jih oseba potrebuje glede na odločbo centra za socialno delo o pravici do osebne asistence. V njem so zapisane vrste nalog, ki jih opravlja osebni asistent, koliko osebnih asistentov bo nalogo opravljalo, kdaj se bo izvajala osebna asistenca pri osebi ter pravice in obveznosti osebe, osebnih asistentov ter izvajalca. Podpisan izvedbeni načrt izvajalec osebne asistence pošlje krajevno pristojnemu centru za socialno delo. Vsaj enkrat na leto ali po potrebi koordinator preverja izvajanje osebne asistence pri osebi doma in pri izbranem izvajalcu.

Osebni asistent lahko osebi pomaga pri:

a) storitvah, namenjenih osebni pomoči osebe:

- pomoč pri oblačenju in slačenju,
- pomoč pri uporabi stranišča oziroma pri odvajanju,
- pomoč pri kopanju in umivanju ter vzdrževanju osebne higiene,
- pomoč pri hranjenju in pitju,
- pomoč pri gibanju, posedanju, premeščanju, vstajanju ali nameščanju v ustrezen položaj,
- pomoč pri namestitvi, upravljanju in uporabi ortopedskih in tehničnih pripomočkov, vodenje in pomoč pri orientaciji slepe in gluhoslepe osebe,
- obvezna prisotnost pri osebi v primerih najtežje invalidnosti, ki zajema čas, v

SANACIJA GOZDA PO UJMAH

Franc Oražem

Leta 2014 smo imeli na področju Občine Velike Lašče žledolom, ki je poškodoval tako iglavce in listavce, temu je sledil močan napad smrekovega lubadarja, leta 2017 smo imeli močan vetrolom, ki je poškodoval predvsem iglavce, in vsemu temu je letos zopet sledil napad smrekovega lubadarja. Gozdovi so se zaradi ujma zelo spremenili. Delež smreke je upadel. Nekatere parcele nimajo več smreke, so popolnoma ogolele, v parceli so ostali redki listavci, ki pa so največkrat tudi poškodovani.

Kot informacijo vam v spodnji tabeli podajam nekaj podatkov za revir Karlovica, ki zajema sledeče katastrske občine (KO): Turjak, Velike Lašče, Dvorska vas, Lužarji, Slemena, Strmca. Ujme so bile tudi v preteklosti, pogostejši so snegolomi. Leta 1987 smo imeli močan žledolom, 1965 pa je bil na področju Ribnice in Kočevja vetrolom. Gozdovi v tistem času še niso bili tako odprti s prometnicami, kot so sedaj, tudi tehnologije sečnje in spravila so bili zastareli v primerjavi z današnjimi. Toda težav z lubadarjem, škodljivcem na smreki, je bilo zelo malo. Ko so se konec prejšnjega tisočletja začela obdobja z vročimi sušnimi poletji, so se začela pojavljati tudi smrekova žarišča. V začetku smo bili prepričani, da je ogrožena le smreka v nižinah, izkazalo pa se je, da je ogrožena tudi smreka na višjih nadmorskih višinah (Pokljuka, Koroška, Pohorje, Loški Potok).

S podobnimi težavami se spopadajo tudi v drugih evropskih državah. Zastavlja se vprašanje, kdaj in kako začeti s sanacijo. Naravna pomladitev ogolelih površin lahko traja tudi do 40 let, kar je obdobje enega gospodarja na kmetiji. S sanacijo je dobro začeti čim prej, da preprečimo zapleveljenje (razrast robide, praproti, zeli idr.) površin. To lahko preprečimo s sajenjem dreves. **Sadike so lahko puljenke ali vzgojene v drevesnici, ki jih brezplačno zagotovi Zavod za gozdove RS. Vsa dela, ki jih lastnik opravi v gozdu in sodijo med pripravo, sajenje in nego, subvencionira država.**

Vse zainteresirane lastnike naprošam, da se obrnejo na svojega revirnega gozdarja, s katerim se bodo dogovorili, kako sanirati ogolele površine.

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Kočevje

tel.: 7881 470

revir Karlovica (Franc Oražem)

tel.: 041-65-73-73

.....

katerem osebni asistent ni neposredno angažiran, je pa njegova prisotnost nujna,

- pomoč pri jemanju zdravil in opravljanju drugih aktivnosti v zvezi z zdravjem, za katere bi se lahko usposobila oseba sama in jih tudi opravljala, če ne bi potrebovala osebne asistencije, saj se za opravljanje storitve ne zahteva posebnih znanj,

b) storitvah, namenjenih pomoči v gošpodinjstvu in drugih dnevni opravilih:

- pomoč pri pripravljanju hrane in kuhanju,
- pomoč pri čiščenju in vzdrževanju bivalnih prostorov (sesanje, pranje perila, likanje, brisanje prahu, čiščenje oken in tal, opravljanje drobnih hišnih opravil itd.),
- pomoč pri oskrbi in negi otroka osebe/starša ob njegovi prisotnosti in navodilih,
- pomoč pri urejanju osebne dokumentacije,
- pomoč pri oskrbi hišnih ljubljencev,
- pomoč pri vsakodnevnih nakupih in nakupih predmetov trajne rabe,

c) spremstvo:

- vodenje in pomoč pri orientaciji v prostoru,
- vožnja avtomobila (osebno spremstvo in osebni prevoz),
- pri vključevanju v športne, rekreacijskošportne in kulturne dejavnosti,
- pri ohranjanju zdravja v zdraviliščih in na drugih krajih,
- druga pomoč, ki se nanaša na spremstvo v situacijah, kjer oseba pri spremstvu potrebuje pomoč,

d) pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu:

- namestitve opreme in pripomočkov ter delovnih in študijskih sredstev,
- pri urejanju in vodenju dokumentacije, branju in pisanju, spremljanje na šolske in izvenšolske aktivnosti ter spremljanje na izobraževanju in druge aktivnosti v okviru izobraževalnega ali delovnega procesa,
- pomoč pri uporabi informacijsko komunikacijske tehnologije,

e) pomoč pri komunikaciji:

- pri branju besedil v prilagojenih načinih sporazumevanja (knjig, strokovne literature, časopisov, literature po izboru osebe),
- pri komunikaciji preko različnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij na zahtevo osebe,
- prenos vseh informacij iz okolja in vanj na zahtevo osebe,
- tolmačenje in prenos informacij osebi na podlagi slikovnega materiala.

Odkazilo lesa za obdobje od 1. 1. 2014 do 31. 10. 2019 (samo ujme)

Vrsta sečnje	število dreves	m ³
Insekti (lubadar – smreka)	31 297	50 918
Žled (iglavci in listavci)	26 640	17 526
Veter (iglavci in listavci)	30 590	52 644
Bolezni, glive, sneg	238	308
Dodatno posekano drevje (insekti, veter, žled)	1 136	2 135

NEPOGREŠLJIVIH 7, DA BOMO ŠE NAPREJ NAJBOLJŠI

1. PRAVILNO LOČUJTE

Obveznost vseh občanov je, da svoje odpadke pravilno ločujete. V JP VOKA SNAGA opažamo, da nekateri občani s svojimi odpadki ne ravnate pravilno: biološke odpadke v rjavi zabojnik odlagate v plastičnih vrečkah, kar je napačno, v zabojnik za embalažo odlagate karton, v zabojnik za papir pa embalažo tetrapak. Nekateri nevarne in kosovne odpadke, zeleni odrez ipd., puščate ob zabojnikih, namesto da bi jih odpeljali v zbirni center ali zanje naročili odvoz. Ko ne veste, kam spada odpadek, si pomagajte z e-abecednikom odpadkov na www.mojiodpadki.si.

Če bomo zaznali nepravilno ravnanje, vas bomo nanj opozorili z obvestilom na zabojniku. Če se bodo nepravilnosti ponavljale, pa bomo o tem obvestili medobčinski inšpektorat, ki je pristojen za nadzor in ki lahko za nepravilnosti izda tudi globo. Naše javno podjetje teh pristojnosti nima.

2. ODLGAJTE V ZABOJNIKE IN ZBIRALNICE, NE OKOLI NJIH

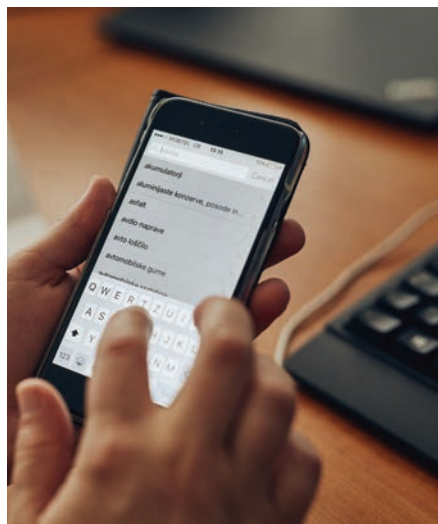
Opadke odlagajte v zabojnike, ne obnje. Občinski predpisi prepovedujejo odlaganje odpadkov v vrečkah ali škatlah ter odlaganje kosovnih odpadkov, vejevja, gradbenih odpadkov ipd. ob zabojnike in podzemne zbiralnice.

Ker so za odpadke odgovorni tisti, ki jih proizvedejo, poskrbite, da jih boste pravilno ločevali in odlagali.

Če opazite, da drugi ravnajo nepravilno, se lahko obrnete na Medobčinski inšpektorat in redarstvo (tel. št.: 01 320 42 08, e-naslov: inspektorat-redarstvo@ribnica.si).

KOSOVNI ODPADKI

Odvoz kosovnih odpadkov seveda ni ukinjen, kot nekateri (zmotno) mislijo, le naročiti ga je treba. Izpolnite naročilnico na spletni strani in počakajte na naš klic, da se dogovorimo za datum odvoza. Pri tem je pomembno, da kosovne odpadke pripravite dan prej, in sicer zvečer po 20. uri ali pa zjutraj na dan odvoza. Odvoz kosovnih odpadkov je enkrat na leto brezplačen, in sicer ga uporabniki v Ljubljani naročite, ko ga potrebujete, uporabniki v primestnih občinah pa si izberete datum med 1. oktobrom in 30. novembrom.

3. VELIKOST ZABOJNIKA JE POMEMBNA

JP VOKA SNAGA je zadolžena za določanje velikosti zabojnikov svojih uporabnikov. Če zaposleni opazijo, da se ob zabojnikih pojavljajo dodatne vrečke, da je zabojnik večkrat zapored poln in njegov pokrov odprt, je to zanje znak, da velikost zabojnika ni primerna za potrebe uporabnikov. Zabojnik lahko zamenjajo z večjim brez vašega predhodnega soglasja.

TIPIZIRANA VREČKA

Za občasno večjo količino preostanka in bioloških odpadkov lahko ob zabojnike postavite posebne tipizirane vrečke, a ne več kot pet naenkrat. Uporabite lahko 50-ali 100-litrsko tipizirano vrečko, ki so na prodaj prek spleta www.vsezaodpadke.si/ vokasnaga in v Centru za pomoč in podporo uporabnikom na Vodovodni cesti 90 v Ljubljani. Tipizirane vrečke za mešane komunalne odpadke so na voljo tudi v večjih Mercatorjevih trgovinah in na Petrolovih bencinskih servisih, tiste za biološke odpadke pa v Centru ponovne uporabe na Povšetovi ulici 4 v Ljubljani.

4. POSKRIBITE, DA ZABOJNIKI STOJJO NA ZASEBNI POVRŠINI

Vsi zabojniki, tudi tisti za embalažo in papir, morajo stati na zasebni površini. To določajo občinski predpisi in tako je v vseh slovenskih ter evropskih mestih. Če zabojniki stojijo na javni površini, jih pospravite na zasebno. Tako najlažje preprečite, da bi odpadke vanje odlagali drugi, in poskrbite, da okoli zabojnikov ni odpadkov.

Za urejenost zbirnih in prevzemnih mest, za okolico zabojnikov torej, ste odgovorni uporabniki. Poleg tega so zabojniki na pločnikih, cestiščih in drugih javnih površinah nevarni za pešce, kolesarje in voznike.

5. OMOGOČITE DOSTOP DO PREVZEMNEGA MESTA

Da bo odvoz odpadkov potekal nemoteno, zabojnike do 6. ure zjutraj pripravite na prevzemno mesto. To je mesto na robu javne površine, kjer se smetarsko vozilo lahko ustavi in zabojnike izprazni. JP VOKA SNAGA nima ne pristojnosti ne dolžnosti, da bi zabojnike prevzemala na zasebnih površinah. Prosimo tudi, če poskrbite, da vaše parki-

rano vozilo ne otežuje ali onemogoča dostopa do zabojnikov, in če je treba, obrežite drevje in grmovnice, ki ovirajo preglednost cestišča.

6. SPOZNAJTE POT ODPADKOV

JP VOKA SNAGA ločeno zbrano embalažo, karton in steklo brezplačno preda družbam za ravnanje z odpadno embalažo. Tako določa zakonodaja. Preostanek odpadkov in biološke odpadke odpeljemo v predelavo v Regijski center za ravnanje z odpadki (RCE-RO) Ljubljana na Barje. V Regijskem centru za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana biološke odpadke predelamo v kompost najvišje kakovosti, iz preostanka odpadkov pa izločimo kar največ še uporabnih materialov oziroma surovin.

PRIJAVITE KRAJO PAPIRJA

Če opazite krajo odpadnega papirja, jo prijavite na telefonsko številko 01 477 96 66 in operaterjem posredujte podatke o lokaciji kraje, o tipu in registrski številki vozila, ki je odpeljal papir.

7. BODITE OBVEŠČENI

Osnovne informacije lahko najdete na osnovni spletni strani www.vokasnaga.si, na spletni strani www.mojiodpadki.si pa lahko uredite svoja naročila, pogledate in natisnete urnik praznjenja zabojnikov, uredite brezplačen SMS-opomnik, preverite število vnosov v podzemno zbirnico ali z e-iskalnikom ABC odpadkov preverite, kam sodi posamezen odpadke.

Če imate kakršnokoli vprašanje, stopite v stik z nami. Pišite nam na snagalj@vokasnaga.si, pokličite na telefonsko številko 01 477 96 00 ali obiščite Center za pomoč in podporo uporabnikom na Vodovodni cesti 90 v Ljubljani.

VESTE, KAJ PLAČUJETE?

S položnico, ki jo plačate za ravnanje z odpadki, ne plačate samo praznjenja zabojnikov, temveč tudi zamenjavo poškodovanih zabojnikov, čiščenje zabojnikov za bioodpadke, odlaganje več kot 40 vrst odpadkov v zbirnih centrih, odvoz kosovnih odpadkov na klic, zbiranje nevarnih gospodinjstev odpadkov itd.

PREVERITE SVOJE PODATKE

Točni podatki so bistvenega pomena za izvajanje in obračun storitev ravnanja z odpadki. Prosimo vas, da nam spremembo naslova, priimka ali drugih podatkov sporočite najpozneje v petih dneh po nastali spremembi. To storite prek obrazca za sporočanje sprememb, ki je dostopen na spletnih straneh www.vokasnaga.si in www.mojiodpadki.si

PLAČUJTE PAMETNO

Obstajajo različni načini plačevanja in z nekaterimi prihranite čas in denar. Položnico za ravnanje z odpadki lahko brez provizije plačate na skupni blagajni na Mačkovi ulici 1 v Ljubljani. Plačevanje položnice lahko uredite prek direktne obremenitve. Izpolnjeno in podpisano vlogo za plačevanje z direktnimi obremenitvami SEPA skupaj s skeniranim osebnim dokumentom in kartico bančnega računa pošljite na naslov posta@jhl.si ali po navadni pošti na naslov Javni holding Ljubljana, d. o. o., Verovškova ulica 70, 1000 Ljubljana.

ZAČASNI ZBIRNI CENTER VELIKE LAŠČE

za Domom krajanov Turjak

Delovni čas:

ob sobotah od 8. do 12. ure

Na praznike in dela proste dni je zbirni center zaprt.

ZBIRNI CENTRI

Odlaganje odpadkov v zbirnih centrih je brezplačno, a je pri tem treba upoštevati količinske omejitve. V posebne zabojnike v zbirnih centrih lahko brezplačno pripeljete in odložite več vrst odpadkov, enkrat letno pa v zbirni center lahko pripeljete gradbene odpadke in izolacijske gradbene materiale (0,5 m³), pnevmatike (5 gum), kosovne odpadke (3 m³), zeleni odrez (odpadki, ki nastanejo ob urejanju vrtov in obrezovanju dreves) (1,5 m³), salonitne plošče (evropaleta do višine pol metra) in pohištveni les (2 m³). Gradbene odpadke sprejemamo samo v Zbirnem centru Barje.

KDO SKRBI ZA NAŠE CESTE?

Angelca Petrič

Veseli december je tudi čas, ki ga zaznamujejo nižje temperature in kakšna snežinka. Zato je ta številka Troble kot nalašč za intervju z vzdrževalcem občinskih cest in izvajalcem zimske službe – z Zdenkom Merkljem in njegovim sinom.

Pogovor pričenjamo seveda pri Zdenku Merklju starejšem. Na začetku bi vas seveda vprašala, kako vas je pot zanesla v naše kraje?

Višja sila. Doma sem iz Velikih Žabelj pri Ajdovščini. Moja žena Majda je imela v Ajdovščini bife, kjer sva se spoznala, nato sva se preselila v Dolščake in si pričela graditi hišo. Poklicna pot pa ... Pred letom 1982 sem delal v Italiji kot prodajalec kmetijske mehanizacije. Ko sem se preselil na Dolenjsko, sem pričel z delom v gozdu, nato sem si počasi in po zmožnostih širil obrt. Bil sem kooperant pri TOK Ribnica. To je šlo preko zadruga, TOK je nato propadel, prispevke so nam trgali, plačali pa jih niso. Za to obdobje delovne dobe nimam plačanih prispevkov. Ko si mlad, je pomembno, da si zdrav in da lahko delaš. Sedaj vem, da mi bodo manjkala leta. Boli me, ko spremljam (po mojem mnenju) marsikje neupravičeno prejetanje socialnih transferjev.

Od leta 1982 naprej so nas za različna dela, kot je na primer urejanje kolovoznih poti, najemale krajevne skupnosti. Delo je bilo večkrat zahtevno. Med drugim smo okoli leta 1990 skupaj s takratnim vzdrževalcem Janezom Dolšino obnavljali vodovod Rob-Lašče, to je bil kar zahteven zalogaj. Plužili in posipali smo za Komunalno podjetje Ljubljana. Dolga leta sem bil njihov podizvajalec. Ob ustanovitvi občine smo s Francem Purkatom in Dušanom Dednikarjem prevzeli vzdrževanje cest: zimsko in letno. Naslednje leto smo prevzeli še druge glavne ceste, za katere je prej skrbelo cestno podjetje. Tega smo se sicer malo bali, ker je bil velik zalogaj za tiste čase. A je šlo. Sedaj večino dela opravljamo sami, izjema je zimska služba.

Leta 1994 sem odprl s. p. in imel dva rovo-kopača, staro kiparico, buldožer in bager – to so bili starejši stroji. Delal sem sam. Ukvarjal sem se s čiščenjem kanalov, izkopi, vzdrževanjem cest, gradbenimi izkopi, poravnavo terena, skratka z vsemi zemeljskimi deli.

Sedaj veliko letnega vzdrževanja cest opravljamo sami, sodelujemo s Sekiriščem, d. o. o. Kar se tiče izvajanja zimske službe v Občini Velike Lašče, imamo pet podizvajalcev. Krog pluženja obsega med 160–180 km cest, kar ne more narediti en sam človek. Dela opravljamo s 13–15 stroji, odvisno od potreb. Naših je sedem strojev, ostalo so podizvajalci. Sami skušamo tudi v največji možni meri poskrbeti za vzdrževalna dela strojev.

S kakšnimi težavami se soočate pri svojem delu?

Delavec ni, zlasti seveda dobrih delavcev. Težava je, da ni osemurnega delovnika. V času sezone se dela ves dan. Človek mora imeti veselje do dela s strojem. Delo na terenu je zahtevno.

Drugo veliko delo je papirologija. Za vsako stvar je treba imeti ogromno papirjev, predračunov, dovoljenj, predlogov obračuna, obračunov, računov idr. Pisarniškega dela je dovolj za polni delovnik zaposlenega.

Ste imeli kdaj tudi kakšno nesrečo?

Hvala Bogu nič večjega.

Vemo, kaj pričakujejo ljudje od izvajalca zimske službe. Da je sneg ustrezno splužen in cesta posuta. Kakšen pa je vaš pogled, kaj vi pričakujete od ljudi. Več strpnosti ali kaj drugega?

Enkrat je en gospod rekel, lani je bilo vse čisto, letos pa ne. Treba je tudi upoštevati, kdaj začne padati, da je očiščeno do jutraj. Razlika je namreč, če zapade velika količina snega v prvem delu noči ali če sneži v zgodnjih jutranjih urah. Težko je vsem ustreči. Želeli bi si, da se vsaj umaknejo, ko vidijo, da prihaja plug, potrebnega je več potrpljenja. Včasih so bili veseli, da je sploh kdo prišel v vas splužiti glavno cesto. Sedaj je raven opravljene storitve dosti višja. 26 let že delamo na tem območju, za občino. Zamenjali so se že trije župani, mi pa smo še vedno tu. Mislim, da je to lep dokaz za vestno opravljanje svojega dela, saj se je treba v domačem kraju še bolj potruditi.

Kaj pa pesek na cesti?

Če so tla mokra in so temperature pod ničlo ali pa rahlo sneži več dni, je potrebnih več zaporednih posipanj, po katerih na cesti ostane pesek, sol pa se vedno stopi.

V letošnjem letu se uvaja posipanje z večjim odstotkom soli v mešanici, kar bi moralo zmanjšati pesek na voziščih med zimsko sezono in po njej. Tekočina (sredstvo za mokro posipanje) za naše območje ni optimalna, saj je teren preveč hribovit, pa tudi v asfaltnih razpokah cest bi se preveč porazgubila.

Vas ovira grmovje, ki se ga ne sme posekati?

To je huda problematika. Letos je občina namenila vsaj nekaj ur za striženje vejevja, so pa bila leta, ko tega sploh ni bilo. Lastniki vejevja morajo razumeti, da jim ne sme biti škoda vsake bilke. Najbolj zaželeno bi bilo, da bi vsak lastnik svojih grmovnic in dreves poskrbel za obrezovanje.

Ko plužite, ljudje umaknejo avtomobile?

Ne, večkrat gledajo skozi okno in nas opazujejo. Na tem področju ni uvidevnosti.

Kako zagotoviti ustrezno odzivnost, ko zapade večja količina snega?

Prva stvar je zimska oprema vseh avtomobilov. Tudi izvajalci moramo prevoziti določen del poti do strojev, pa to še nikoli ni bila ovira. Ko se srečujemo z obrabljenimi letnimi pnevmatikami, pač ne gre. Realno je, da če kot voznik opaziš, da ne gre, se umakneš. Vsak voznik z dobrimi gumami mora priti do cilja, če zapade deset centimetrov snega. Je pa težava, ko je sneženje intenzivno, ko v treh urah zapade 30 cm snega. Takrat je težko vsake četrte ure zagotoviti stoodstotno prevoznost. V takih primerih naj se ljudje raje umaknejo v križišče, in ko vidijo plug, gredo za njim.

Primorec in zimska služba. Kako gre to dvojje skupaj, saj v naših krajih večkrat kar radodarno zamete?

To so mi že rekli. Prilesnik, kot bivši izvajalec zimske službe, se je isto spraševal. Zlasti ko sem prevzel področja, kjer je pluzenje zahtevnejše. Splužil sem tudi odseke, ki so prej veljali za nedostopne. Marsikateri je obupal. Vsako delo, ki se ga lotiš, ga moraš opravljati z veseljem in občutkom. Imeli smo tudi težave, saj takrat ni bilo na razpolago toliko traktorjev.

V medijih spremljamo novice o ohlajanju gospodarstva. Kako ste vi preživeli

zadnjo krizo in kako se pripravljate na to, ki jo napovedujejo?

Zadnje krize nismo drastično občutili, krizo smo dobro prebrodili, je pa res, da poprimemo za vsakršno delo in da nismo bili vezani na nek sklop naročil, ki bi upadel.

Druga velika težava je, da so še vedno problem neplačila. Najprej se trudiš, pogosto narediš celo uslugo, opraviš res zahtevno delo, plačila pa ni. Izvršbe pa so neuspešne.

Podjetje boste predali sinu. Je to za vas stresno? Boste še ostali vključeni?

Ne. Vidim, da je postalo prehudo. Ne morem več toliko razmišljati, lahko kaj pomagam, a s temi papirji je postalo noro. Že sedaj mora vse razpise urejati sin. Lahko mu le pomagam.

Pogled naprej je vprašanje za Zdenka Merklja mlajšega. Kakšna je vizija, se bo podjetje širilo?

Drastičnih sprememb čez noč ne bo. Niti ne načrtujem širitve. Bolj vzdrževanje obstoječega obsega in opremljanje z novo opremo.

Ostaja želja, da bi delal kot lokalni izvajalec. Kar pa se tiče same vizije, ja – velik problem so gradbeni odpadki, stremimo k temu, da bi jih čim več predelali in ponovno vgradili, za kar imamo potrebno opremo.

V kratkem bomo zaprosili za postopek predelave odpadkov po R5 postopku in skladiščenje nenevarnih gradbenih odpadkov. Predelava bo lahko potekala na posameznih gradbiščih. Trenutno je premalo depozitov za čiste gradbene odpadke, ki nastanejo npr. pri izkopu za objekt.

Kaj ste si vedno želeli narediti drugače?

Ja, generacije imajo včasih različen pogled, zato sva tudi vsak na svojem gradbišču. Delati je treba in narediti je treba. Ko sem bil star 15 let, mi je oče dal stroj in nalogo, kaj naj naredim. In sem naredil. Ko sem se pri 26-ih letih zaposlil, me je hotel poučiti, kako naj kaj delam. Seveda tako ni šlo.

Boste naredili drugače?

Ne, če bom tako, bo dobro.

Kakšna so pričakovanja?

Želimo si, da bi nam zdravje še naprej dobro služilo in da bi lahko uspešno delali.

Pogled v prihodnost. V kakšno smer mislite, da bo šel razvoj cest?

Ko pogledaš v zgodovino, vidiš, kako se je spremenilo. Velikokrat projekt stane več, kot bi bila cena izdelka. Tu se kaže, kako malo je ovrednoteno samo delo. Po drugi strani, v tujini že gradijo ceste iz odpadne plastike. V današnjem tempu življenja je težko predvideti, kaj se bo zgodilo v prihodnjih desetih letih.

Zaključimo malce bolj v decembrskem duhu. Kako boste praznovali novo leto in ali boste obiskali stojnice v Velikih Laščah?

Če bo Bog dal sneg, smo že tam. Največkrat smo bili dežurni ali smo delali. Pri nas ne moreš iti daleč. Ogledali si bomo božični koncert, morda kakšno stojnico. Biti moramo v stalni pripravljenosti, saj je vse odvisno od vremena. Zgodilo se je že, da je bilo napovedano lepo vreme in je bilo treba iti na teren sredi družinskega praznovanja, saj je bilo v četrte ure vse belo.

107 -LETNICA POGOVOR Z JULIJANO ZAKRAJŠEK

Jože Starič / foto: Mili

Gospa Julijana Zakrajšek je pred kratkim praznovala 107. rojstni dan. Kljub častitljivi starosti njen spomin deluje odlično – spominja se časov, o katerih smo se učili v šoli. Pogovarjala sva se o vsem mogočem od šole, laških gostiln pa do ministra Puclja.

Ko se je končala prva svetovna vojna, ste bili stari šest let. Se je spomnite?

Ne. Ničesar se ne spomnim. Vem, da je bil oče v Ljubljani pri enem češkem oficirju za purša. Spomnim se, da je večkrat prišel domov in da smo ga šli pospremit na železniško postajo, ko je šel nazaj. Oče se je mlad poročil, takrat je bil star 25, 26 let. Spomnim se, da je med vojno k nam večkrat prišel tudi oficir z družino. Imel je sina, ki je bil nekoliko mlajši od mene. Mi smo takrat imeli zajce, ki sva jih hodila gledat.

Koliko otrok pa je bilo pri vas?

Devet. Najprej štiri dekleta, potem štirje fantje, za povrh pa še eno dekle. Jaz sem najstarejša, najmlajša sestra je bila rojena dvajset let za mano. Živi sva samo še midve. Pred kratkim je bila v bolnici, ampak zdaj je že doma.

Ko se je vojna končala, ste začeli hoditi v šolo. Kakšen je bil v tistih časih začetek šole v prvem razredu?

Ja, osemnajstega leta sem začela. Prav natančno se tega ne spominjam. Sedela sem v šesti klopi skupaj z Gačnikovo Angelo. Tudi v šolo sva hodili skupaj. Bila je nekoliko starejša od mene, ampak so izprosili, da sva hodili skupaj. Peš sva hodili, takrat ni bilo nobenega prevoza. Vseh šest razredov sva hodili skupaj. Zadnja dva razreda sta bila ponavljalna – tako so rekli.

V zadnja dva razreda smo hodili samo dvakrat na teden: dekleta smo imela pouk ob torkih in petkih, fantje pa menda ob ponedeljkih.

Se učitelj, ki so vas učili v osnovni šoli, spomnite?

Spominjam se Štefančiča, učil me je tudi Žitko, drugače pa so bile učiteljice iz Lašč: Lenčkova, Matjakova, ena je bila pa iz Roba. Vsako leto nas je učil drug. Tudi srbohrvaško smo se učili enkrat na teden. Poučeval nas je učitelj, ki je govoril srbohrvaško, poročen pa je bil s slovensko učiteljico. Hodila sem v šolo pri cerkvi, ki so jo kasneje podrli. V peti razred smo hodili pa dol, reklo se je pri Hrvatu, zdaj je to Andolškova hiša. Zgoraj smo imeli šolo, spodaj pa je bila gostilna. Tudi tega učitelja se dobro spomnim, bil je lušten, mlad, pisal se je Mravlje. Učence je obiskoval tudi doma, tudi k nam je prišel večkrat. Kasneje je bil v Ljubljani. Ko je umrl, sva šli z Angelo na njegov pogreb v Ljubljano. Takrat sem imela že več kot dvajset let in sem bila že v Ljubljani. V času pogreba sem bila na počitnicah. Ko sva v časopisu videli, da je umrl, sva se odločili in odšli na Žale na njegov pogreb.

Kako pa ste takrat hodili v šolo?

Hodili smo peš. Kokavci smo hodili skupaj. Dekleta v eni skupini, fantje pa posebej, v drugi skupini. Nas je bilo sram hoditi skupaj. Fantje so se pogosto topli z dolinci. Pozimi smo morali gaziti sneg in smo v

šolo prišli mokri in bili tam kar v mokrem.

Ali ste v tistih časih imeli verouk ob nedeljah?

Ne, verouk smo imeli ob torkih. Župnik Ramovš nas je poučeval, pa še kaplani so mu pomagali, eden se je pisal Jenko. Verouk smo imeli v šoli, med poukom. K obhajilu sem šla v drugem ali prvem razredu, k birmi pa sem šla leta 1924. Pri obhajilu smo imele bele obleke, pa v dvorani so nas pogostili, v stari zadrugi. Dvorana v zadrugi je bila velika, v njej so igrali tudi igre. V šestem razredu sem tudi jaz igrala. Ni bila kakšna pomembna vloga. V igri o prikazovanjih v Lurdu sem igrala romarico. Učila nas je Francka, Veselova, ki je kasneje živela v Retjah.

Tudi na telovadbo smo hodili. Bila sem Orlica, članica Orlov. Tudi oče je bil pri Orlih. Precej deklet nas je bilo pri Orlih. Vaje smo imeli zvečer. Najmlajši Orli so se imenovali Naraščaj, potem smo bile pa članice, Orlice. Enkrat smo nastopile na stadionu (v Ljubljani), prespali smo v neki šoli, kjer so nam postlali kar na tleh. Bile smo v belih oblekicah, večje Orlice pa so imele modre kroje. Tudi v Laščah smo nastopili, na prostoru pred šolo.

Kako pa ste se razumeli s Sokoli?

Bili smo prijatelji. Zakrajškove iz Ponikev so bile pri Sokolicah (članice Sokolov). Hodile smo skupaj v šolo in bile prijateljice.

Sokoli so imeli drugačne kroje. Ko so imeli Sokoli svoj nastop, smo jih šli gledat. Nobene napetosti ni bilo med nami. Kasneje je kralj Aleksander Orle ukinil in ostali so samo Sokoli.

Kakšno je bilo življenje deklet pred drugo svetovno vojno? Ste lahko šle v gostilno?

Ne, same nikoli. Bogvaruj. To se ni spodobilo. S fanti smo šle lahko, same pa ne. Enkrat smo šli s semnja pri svetem Antonu (v Zdenski vasi) skupaj s starši. Z nami pa so bili tudi sosedovi fantje, ki so nas povabili, da smo šli v Ponikvah plesat. Domov smo s sestrami prišle podnevi, oče pa nas je pričakal s šibo in nas z njo ošvrknil. Čeprav smo šle z domačimi fanti, mu ni bilo prav. Ko sem bila v Ljubljani, smo hodili redno plesat in sem se zares naučila plesati. Imela sem fanta, ki je plesal. Po vojni se fant ni več vrnil ...

Se spomnite predvojnih gostiln?

Vatikan je bila največja gostilna. To je bila velika stavba z veliko kuhinjo. Vedno je bilo vse razsvetljeno. Ne vem, ali sem bila kdaj v njej. Zunaj se mi ni zdelo nič posebnega. Potem pa je bila tudi gostilna pri Matetu, Pucelj je imel tudi gostilno, pa pri Šegatu, pa Tomšič iz Stop je tudi imel gostilno pred vojno, pri Kropnčanu, pri Lenčku, pri Ivančiču, pri Koprivcu. Precej jih je bilo. Ljudje so kar hodili v gostilne.

Ali so pred vojno ženske kadile?

Ko sem bila mlada, ženske niso kadile – ne spomnim se nobene. Kasneje (po vojni) pa so. Jaz sem v življenju pokadila eno cigareto. Bratranec me je toliko časa silil, da sem poskusila, ampak mi ni bilo všeč. Potem nisem nikoli več poskusila. Moja prva šefinja v Ljubljani je kadila, tudi kavo je pila. Poročena ni bila, imela pa je eno hčerko, s katero sva še sedaj prijateljici, nedavno me je obiskala za rojstni dan.

Kdaj ste se prvič srečali s kavo? Ste jo doma pili?

Precej let po vojni smo hodili v Avstrijo in smo jo kupovali v petkilogramskih vrečah in jo potem doma mleli. Jaz sem jo ponavadi razdala. Pred vojno pa se kave ne spomnim. Spomnim se, da so pražili ječmen in ga mleli ter to kuhali. Pitja kave sem se navadila v drugi službi. Sodelavke so jo pile, pa sem jo potem začela še jaz. Vsaka je enkrat kupila kavo in smo si jo skuhale po malici. Tudi zdaj po kosilu še popijem kavo.

Kdaj ste šli prvič v Ljubljano?

Prvič sem šla s starši. Bolj se spomnim, ko sem šla leta 1930 prvič sama. V Laščah sem šla na vlak, v Ljubljani pa me je čakala sestrična. S seboj sem imela kovček (kufr), ne kakšne potovalke, v katerem ni bilo veliko.

Takrat tudi nismo veliko imeli. Sestrična je zamujala, zato sem jo čakala na postaji, saj nisem vedela, kam iti. Takrat je bila na postaji carina. Morala sem jim pokazati kovček, čeprav nisem imela v njem nič takega, samo svoja oblačila. Sestrična me je peljala k družini, kjer je služila. Tam mi je postregla s kosilom. Popoldne me je pa peljala k Boženi Zadnek, kjer so me vzeli v uk za pletiljo. Že pred menoj je bila tam ena iz Retij, ki je šla stran. Pokazali so mi, kako se dela na pletilnih strojih in sem začela. Tudi sobo sem dobila tam, delila sem si jo s sodelavkama.

Pletenja s pletilkami sem se naučila že doma. Naučila me je mama, ki je znala plesti, kvačkati in šivati. Ročna dela nas je pri Kuklju učila tudi Osolnčanova. Pletem še sedaj. Tudi pletilni stroj imam še, vendar ga ne uporabljam.

Kakšen je bil vaš delovni čas?

Ob sedmih zjutraj smo začele in delale do sedmih zvečer. Dvanajst ur. Dopoldne smo si pripravile malico, popoldne pa kosilo, ki smo si ga skuhale same. V drugi službi sem hodila v ljudsko kuhinjo, kjer je bila hrana slaba, bilo je nepospravljeno. Ampak si nisem mogla kuhati sama.

Pred vojno in po vojni ste delali pri ge. Boženi Zadnek. Ali je bilo po vojni kaj drugače?

Nobene razlike ni bilo. Od začetka smo delale enako: od ponedeljka do sobote po dvanajst ur na dan. Precej po vojni se je delovni čas skrajšal in smo delale samo od šestih do dveh, tudi ob sobotah. Če je bilo treba, smo delale tudi ob nedeljah, za kar smo dobile dodatno plačilo. Ženske z družinami so ob nedeljah težje delale, jaz pa sem lahko. Zaradi bolezni sem ostala doma samo enkrat. Dobila sem angino, zaradi katere so mi kasneje odstranili mandeljne. Takrat sem bila doma, ampak je bilo slabo plačano. Manjše bolezni pa sem prebolela kar ob delu.

Ali so takrat Lašče imele zdravnika?

Imele, ampak je bilo za plačat. Pogosto so zdravili kar doma ali pa je bolnik umrl. Tudi otroci so pogosto umirali.

Ste poznali Ivana Puclja, predvojnega ministra?

Srečala ga nisem nikoli, tudi osebno se nisva poznala. Vedela sem, da je minister. Bil je močan, rdeč možakar. Imel je mesarijo in gostilno. Ko je bil minister, je hodil v Beograd, tudi študente je vozil tja brezplačno. Ko je prišel domov, ni delal v gostilni, je bolj gledal, ali je vse v redu. Naš oče ga je imel rad, tudi drugi ljudje so ga imeli radi, čeprav ni bil klerikalec. Imel je tudi hčerko, ki se je na njegovo zahtevo poročila z enim ministrom in je mlada umrla. Imela je dve hčerki, ki sta tudi kmalu umrli. Rada je imela Valentinovega, ampak se ni smela poročiti z njim. Dobro se je spomnim še iz šole, bila je luštno dekle.

Ali so se v tistih časih starši pogosto dogovorili za poroko?

Ja, to je bilo običajno.

Dolgo ste že upokojeni. Kakšna je bila vaša delovna doba?

Pri Boženi Zadnek sem bila skoraj trideset let, potem pa sem dobrih deset let delala pri Mileni Widmajer. Naslednjih pet let sem bila pri sodelavki Nežki, s katero sva se skupaj učili. Imela je šiviljsko obrt, tako da sem pri njej šivala. Med vojno sem bila doma, takrat nisem hodila v službo. Po vojni sem vprašala, ali me še potrebujejo, in sem delala pri njej do njene smrti.

Potem sem morala zapustiti tudi stanovanje in sem si našla drugo službo, kjer sem delala, dokler se šefinja ni upokojila. Ker sem imela dovolj delovne dobe, sem se pa še jaz upokojila. Ko sem se upokojila, sem kupila enega od pletilnih strojev in tudi doma pletla. Ta stroj imam še sedaj, ampak ga ne uporabljam več. Enkrat sem spletla dvajset črnih jopic za nune iz Zagreba.

Župnikova kuharica je nekako izvedela, da potrebujejo jopice. Ker je vedela, da imam stroj, me je vprašala, ali bi jih naredila. Priskrbeli so volno, dobila sem še njihove mere in spletla vseh dvajset jopic.

S takim delom sem si nekoliko pomagala, da sem z majhno pokojnino lahko preživela.

Kako je bilo za praznike?

Za praznike smo šli k maši. Sicer smo morali pa kar vsi delati, tudi otroci. Takrat se je vse delalo ročno. Znala sem delati skoraj vse, samo kositi nisem znala. Kaj manjšega sem pokosila, več pa ne. Pri nas kruha nismo stradali. Pšenica je bila vedno pri hiši, oče je zaslužil kak denar tako, da lačni nismo bili. Mama je za božič vedno pekla. Spekla je potico: orehe smo imeli doma, rozine pa je kupila. Pa potičke je napekla za tepežkarje. Nas niso pustili, da bi šli tepežkat. So rekli, da imamo doma vsega dovolj.

Kaj ste pa jedli?

Ob nedeljah smo jedli juho, krompir in solato. Meso je oče kupil v Laščah pri Puclju. Med tednom mesa nismo jedli. Jedli smo kak ričet, krompir in kolerabo, različne štruklje. Štruklje smo imeli radi. Tudi palačinke je mama spekla, pa otroci smo pekli krompir. Ampak je bil oče hud, če smo ga prevečkrat pekli.

Verjetno so vas to že vprašali, pa vseeno: Ali vam je vaše dolgo življenje dano ali ste kaj posebnega počeli, da bi dolgo živeli?

(Smeh). Ne, nič posebnega nisem počela. Je pa zanimivo: včasih se mi zdi, kako dolgo sem že na svetu, včasih pa se mi zdi, da so vsa ta leta zelo hitro minila. Posebno prvih sto let je hitro minilo.

Zahvaljujem se vam za pogovor in vam ob minulem rojstnem dnevu želim veliko zdravja.

Štefanji dan 2019

**Vabimo vas na blagoslov konj,
ki bo v četrtek, 26. decembra 2019,
pred gasilnim domom
v Velikih Laščah.**

10.30 zbor pred gasilnim domom,
10.40 odhod predstavnikov društva
(prapor, zastavonoša in zapravljivčki)
pred župnijsko cerkev, kjer prisedeta
g. župnik in g. župan dr. Tadej Malovrh,
11.00 prihod povorke pred gasilni dom,
sledi nagovor predsednika,
pozdrav gostov in blagoslov konj.

Po blagoslovu boste lahko »pocrkljali« svoje živali z blagoslovljeno soljo, prevzeli društvene koledarje in spominek na blagoslov. Za vas bomo poskrbeli s toplim naitkom in malico. Ne pozabite na društvene obleke in svojega konja.

Konjerejsko društvo Velike Lašče

Predsednik: Franc Zabukovec lr, Tajnik: Peter Indihar

PROJEKT – MOJA RODNA DOMOVINA

Stanka Štrukelj

Osnovna šola Primoža Trubarja Velike Lašče sodeluje pri različnih projektih, tekmovanjih in natečajih. V letošnjem šolskem letu smo se zopet pridružili literarnemu natečaju Moja rodna domovina in ga razširili na projekt vseh učencev naše šole. V mesecu decembru praznujemo državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti, ki ima za Slovenijo in njene državljanke še poseben pomen. Gospa ravnateljica, pedagoški delavci in učenci bomo s svojim znanjem, z idejami in ustvarjalnostjo spodbujali razmišljanje o svoji rodni domovini in upamo, da s tem okrepijo tudi našo narodno zavest.

Literarni natečaj Moja rodna domovina pripravljata Združenje veteranov 90–91 mesta Ljubljane in nekdanjih ljubljanskih občin ter Osnovna šola Vič.

Po besedah podpredsednika združenja, Slavka Skokića, je literarni natečaj MOJA RODNA DOMOVINA namenjen učencem višjih razredov (5.–9.) osnovnih šol. Naš namen je spodbuditi mlade, da skozi svoja literarna dela pokažejo, kaj je domovina in kako jo doživljajo, da ljubijo in uporabljajo svoj materni jezik, zgodovino naroda, umetnost in na sploh identiteto slovenskega naroda, ki živi na svoji zemlji. Prav naš slovenski jezik je bil namreč ključen za narodni obstoj in preživetje slovenskega naroda skozi stoletja.

Oktober letos je izšel razpis za 12. literarni natečaj, ki so ga poslali na vse osnovne šole v Sloveniji in zamejstvu, njegov podnaslov pa je Z Goričkega v Piran.

Najprej smo k projektu pristopile učiteljice nižjih razredov centralne šole in obeh podružničnih šol. Učencem smo razdelili anketni vprašalnik s tremi vprašanji. Učenci so ga reševali samostojno in pridobili smo nekaj zanimivih odgovorov.

Na kaj pomisliš ob besedi Slovenija? Učenci so napisali, da pomislijo na lepo pokrajino, na dobre ljudi in prijatelje, na prednike, na dobre slovenske jedi. Omenili so, da oblika Slovenije spominja na kokoš. Spomnili pa so se tudi zastave, himne in grba.

Katere znamenitosti Slovenije poznaš? Največkrat so našeli: Triglav, Postojnska jama, Ljubljana (Tromostovje, Ljubljanski grad, Cankarjev dom), Bled, Bohinj, Lipica, Rašica in Trubarjeva domačija, Turjaški grad, Logarska dolina idr. Spomnili so se tudi na človeško ribico, slovenski kozolec, kurentne in idrijsko čipko.

Kaj bi vprašal predsednika države? Največ otrok bi ga vprašalo, kako se počuti kot predsednik, katere kraje v Sloveniji je že obiskal. Bili pa so tudi taki, ki bi ga vprašali, kako bi lahko zmanjšali onesnaženost, če jim posodi kaj denarja, kaj morajo storiti, da bi tudi oni postali predsednik države, in, ali si želi recept za pico.

Iz podanih odgovorov smo ugotovili, da tudi naši mlajši učenci že razmišljajo in poznajo vsaj nekaj značilnosti svoje domovine, na nas učiteljih pa je, da jih pri pridobivanju znanja o Sloveniji in narodne zavesti usmerjamo, spodbujamo in z njimi sodelujemo.

ZLATA KUHALNICA

Maruša Pirkovič

V tekočem šolskem letu smo se Maruša Pirkovič, Hana Debeljak in Ajda Koren, ki smo v lanskem šolskem letu zmagale na regijskem tekmovanju Zlata kuhalnica, spet udeležile tega tekmovanja, a na državni ravni. Tekmovalo je 16 ekip iz vse Slovenije, in sicer, tiste, ki so zmagale na regijski ravni. Tekmovanje je bilo v Ljubljani, v hotelu Union. Kljub poškodbi roke se nam je uspelo prebiti skozi kuhanje. Čeprav se nismo uvrstile med najboljše tri, smo ponosne na svoj dosežek, saj smo dosegle zlato priznanje.

NOČ ČAROVNIC

Halloween oziroma noč čarovnic je star keltski običaj, imenovan Samhain. Na Samhain so ljudje nekoč praznovali konec žetve, bil je nekakšno keltsko novo leto. Na ta dan so pridelke shranili za prihajajočo zimo. Verjeli so, da se 31. oktobra meje med živimi in mrtvimi razdrejo. Mrtvi naj bi med žive prinašali težave, bolezen idr. Zato so na noč čarovnic zakurili kresove in vanje metali kosti živine. Da bi pregnali zle duhove, so si naredili tudi maske.

Noč čarovnic se je razširila po vsem svetu. Irski izseljenci so nato v 19. stoletju običaj prenesli v Severno Ameriko. Konec 20. stoletja pa so običaj prevzele tudi druge zahodne države. Noč čarovnic praznujejo predvsem v ZDA, Kanadi, na Irskem, Japonskem, Novi Zelandiji, Veliki Britaniji, Avstraliji itd. Kot vemo, pa ima noč čarovnic tudi v Sloveniji vedno večji pomen. Predvsem za trgovce in gostilničarje ter organizatorje različnih prireditiv, ki jim noč čarovnic polni denarnice. Zakaj Halloween?

Ime Halloween (noč čarovnic) je krajšava za All Hallows' Even (večer vseh svetih), torej večer pred krščanskim praznikom vsi sveti. Sprva je bil dan vseh svetih 13. maj, vendar sta ga papeža Gregor III. in Gregor IV. premaknila na 1. november, ki je bil prvotno poganski praznik.

Simboli noči čarovnic

Najpogostejši simbol noči čarovnic je gotovo velika izrezljana buča, iz katere so odstranjena semena, v njej pa gori sveča. V preteklosti so Kelti namesto buč izrezovali repo, ki je simbolizirala glavo. Verjeli so namreč, da je glava najpomembnejši del telesa in nosilka duha in razuma.

Bučo z gorečo svečo nekateri imenujejo tudi Jackova svetilka. Stara irska legenda namreč govori o pohlepnem, zapitem Jacku, ki je z zvijačo ugnal hudiča. Ta je namreč splezal na drevo, Jack pa je v deblo vrezal križ in tako ujel hudiča. Hudič se je Jacku maščeval, tako da je nanj priklical prekletstvo. Jack je bil obsojen na večno tavanje v nočeh, ko mu je medlo svetlobo dajala le sveča v izrezani repi. Buče so postale moderne še v Ameriki, saj so zaradi velikosti in oblike primernejše za izrezovanje.

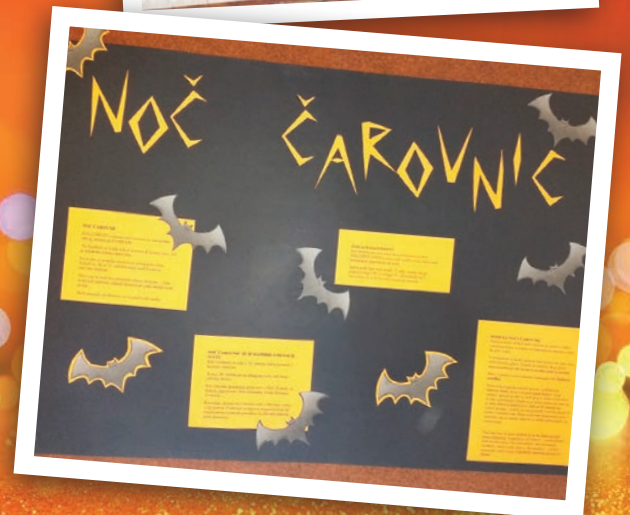
Noč čarovnic in njeni simboli pa so do danes postali prava industrija. Temačnost, zli duhovi idr. so navdihnili tudi številne pisce. Na temo duhov, skrivnostnosti, zombijev, črnih mačk, duhov, okostnjakov je bilo napisanih veliko knjig in posnetih ogromno grozljivih filmov.

Z ZNANJEM DO USTVARJANJA

V petek, 18. 10. 2019, smo pri interesni dejavnosti Z ZNANJEM DO USTVARJANJA pod vodstvom učiteljice Gordane Farazin izrezovali buče za star keltski običaj noč čarovnic. Z veliko domišljije so nastale buče z različnimi motivi.

Izdelali smo tudi plakat, na katerem smo predstavili praznik noči čarovnic. Vse o noči čarovnic si lahko preberete tudi v nadaljevanju prispevka.

Naslednji petek, 25. 10. 2019, pa smo naredili bučno juho. Krompir, buča, malo muškata oreščka, voda ter malo soli so bili potrebni, da je na koncu ure nastala odlična bučna kremna juha. Vanjo smo dodali še peteršilj, kisló smetano in jušne kroglice.

NA OBISKU PRI GASILCIH

Jožica Planinšek

Vrtec Sončni žarek Velike Lašče; enota Karlovica, vsako leto sodeluje s PGD Karlovica. Srečanje s prostovoljnimi gasilci načrtuje v mesecu oktobru. Obiska gasilcev se razveselimo tako otroci kot zaposleni.

Letošnje sodelovanje je potekalo malo drugače, kot smo vajeni. Srečanje ni potekalo na ploščadi pred vrtcem, temveč v gasilskem domu.

Vreme nam je bilo naklonjeno, saj je bilo sončno in toplo. Sprehod do gasilskega doma je bil kratek, pričakovanje pa toliko večje, ko smo prišli na cilj. S pomočjo vrvice in vozička so se nam pridružile tudi najmlajše čebelice.

Pri gasilskem domu sta nas pričakala gasilec Boštjan in Franci. Ogledali smo si gasilsko vozilo; seznanili smo se s poklicem gasilec; bili v garderobi, kjer se gasilci preoblečejo v svojo zaščitno obleko.

Ob besedi gasilec običajno pomislimo na gašenje požara. Tako vaja špricanja ni manjkala. Starejši otroci so z vodnim curkom ročne črpalke merili v tarčo.

Za konec pa je sledila še demonstracija gašenja pravega ognja.

Gasilca sta se zelo potrudila in preseгла naša pričakovanja. Otrokom in zaposlenim sta pripravila pestro in doživeto izkušnjo. Iz srca se jima zahvaljujemo in si želimo, da se naše sodelovanje nadaljuje tudi v prihodnje.

INTERNI NASTOP IN ZAHVALA OBČINI VELIKE LAŠČE

Martin Lavrič

V Velikih Laščah je bil 18. novembra 2019 interni nastop, ki je poslušalcem postregel s sedemnajstimi točkami programa. Slišali smo lahko od skoraj ponarodelega Bitencovega Dedka Mraza, Erica Claptona, Habetovega Sinkopirani tango, El condor pasa Daniela A. Roblesa, do Wienavskega in Baklanovo Mazurko, odigrano kot violinski duet. Širok program za vse okuse, ki so ga s pomočjo učiteljev odigrali učenci od 1. do 7. razreda. Nekaj točk je že bilo obarvanih bolj zimsko, skoraj praznično, druge pa so obiskovalcem nudile zelo poslušljive in dobro odigrane skladbe, ki niso nikogar pustile ravnodušnega. Obiskovalci so nastopajoče nagradili z velikim aplavzom, ki je pričal, da delo učiteljev in trud učencev prinašata dobre rezultate.

Točke so pripravili Tadej Kopitar, Franc Malavašič, Marko Smiljanič, ki je nastop tudi organiziral, Ivo Vlašič, Viktor Papež, klavirsko spremljavo pa je odigrala Kristina Jeke.

Ob tej priložnosti se kolektiv Glasbene šole Ribnica iskreno zahvaljuje Občini Velike Lašče, ki se je povsem na lastno pobudo odločila prenoviti streho na stavbi, v kateri deluje glasbena šola. Ob tem so na novo vgradili štiri nova strešna okna in obnovili tri obstoječa. Strešna okna v učilnice spuščajo več svetlobe, s čimer so te prijetnejše za delo in učenje. Dela so bila na splošno zadovoljstvo hitro in učinkovito izpeljana. Veselimo se, da bo učenje v teh učilnicah še naprej potekalo nemoteno in predvsem z večjim veseljem. Prav tako pa je bila obnova strehe dobra investicija z energetskega vidika in koristna za celotno stavbo. Tako nam je Občina Velike Lašče pripravila lepo presenečenje in darilo, za katerega smo ji zelo hvaležni!

Dragi obiskovalci, obiskovalke, vaša prisotnost na nastopih in prireditvah naše glasbene šole nam veliko pomeni in vabimo vas, da se nam v dogodkov polnem prazničnem decembru še mnogokrat pridružite!

Tanja Gruden pri vodenju v Trubarjevi spominski sobi,

DAN REFORMACIJE NA TRUBARJEVI DOMAČIJI

Barbara Pečnik

foto: Jure Starič, Barbara Pečnik

Dan reformacije je poleg Trubarjevega dne, ki ga praznujemo 8. junija, najpomembnejši praznik Trubarjeve domačije. Poleg osrednje večerne prireditve na ta dan vsako leto pripravimo program tudi preko dneva. Tokratni obisk je presegel pričakovanja.

Obiskovalci, med katerimi so prevladovala družine z otroki, so se lahko udeležili vodenja Trubar in njegov čas, ki ga je izvajala Tanja Gruden, in si ogledali Trubarjevo domačijo z mlinom in žago z žagarsko zbirko. V galeriji Skedenj so odkrivali, kako so nastajale prve slovenske knjige. Preizkusili so se v izdelovanju miniaturnih knjig, pisali z gosjim peresom in opazovali knjigovezino pri delu. Nastalo je več kot 50 miniaturnih knjižic.

POSTANITE DRUŽBENO ODGOVORNO PODJETJE!

Z donacijo našemu projektu boste naredili dve dobri deli: pomagali LJUDEM v stiski in za podjetje pridobili davčno olajšavo.

V prihajajočih praznikih pomagajte z donacijo:

- 36 eur omogoči plačilo dodatnega zdravstvenega zavarovanja,
- 50 eur omogoči nakup 1m3 drv,
- 200 eur omogoči poračun elektrike,
- zaposleni se lahko odločite tudi za donacijo 0,5 % dohodnine. Hvala!

Območno združenje
Ljubljana

Pomagajmo LJUDEM našega mesta

DONACIJE NA HUMANITARNI RAČUN:
61000 - 11 22 33 44 82, sklic 10-2

Humanitarni račun RKS-OZ Ljubljana je odprt pri Delavski hranilnici d.d. Vse donacije so v celoti (100%) izplačane posameznikom.

Več informacij: www.rdecikrizljubljan.si ali na 01 425 34 19

SLAVNOSTNA PRIREDITEV OB DNEVU REFORMACIJE ČETRTEK, 31. OKTOBER 2019

mag. Ana Porenta / foto: Boštjan Podlogar

Na Trubarjevi domačiji smo se, kot je v navadi, srečali v Trubarjevi spominski sobi na sam dan reformacije ob 19. uri. Tokrat je bil obisk še posebej veličasten, saj se je vabilu na prireditev odzvalo veliko ljudi. Med gosti smo pozdravili škofa Evangeličanske cerkve Geza Fila in novega škofa Leona Novaka, župane sosednjih občin in predsednika republike Boruta Pahorja. Večer je povezoval predsednik Slovenskega protestantskega društva in naš kulturnik Matjaž Gruden.

Že z uvodnimi besedami, povzetimi po dr. Jonatanu Vinklerju in Dušanu Voglarju, nas je spomnil na pomen Primoža Trubarja kot evropsko in svetovno pomembne osebnosti. Izpostavil je tri mejnike, s katerimi je vplival na razvoj naše identitete; prvi je ta, da je poprej večinoma ustni jezik preoblikoval v knjižnega – slovenski jezik je postal jezik samostojne entitete v takratni Evropi; drugič je presegal meje etničnega ozemlja in s sodelovanjem v novem evropskem duhovnem gibanju pripomogel k ustvarjanju nove evropske duhovnosti; tretja zasluga pa je bilo njegovo predano delo, posvečeno ozaveščanju ljudstva pri vzpostavljanju človekovega neposrednega odnosa do Božje besede in za uveljavitev človekove samostojne odgovornosti za svoje delovanje.

Z besedami, da je praznovanje dneva reformacije najpomembnejši nacionalni praznik, saj smo prek Trubarja in reformacije pridobili temelje za socialno, kulturno in narodno samozavest, je voditelj k besedi povabil župana Občine Velike Lašče. Dr. Tadej Malovrh je vsem prisotnim izrekel prisrčno dobrodošlico, v nagovoru je poudaril, da so takratni ljudje s predrznimi idejami pripomogli, da je slovenščina postala knjižni jezik in da je njihova zasluga, da koreninimo v slovenskem jeziku in imamo svojo državo. Matjaž Gruden je pred povabilom predsednika Republike Slovenije h govoru navrgel, kaj bi se lahko zgodilo, če ne bi imeli Trubarja in reformacije (in s tem jezika in kasneje države): »Posledično bi se najbrž zgolj ponižno klanjali in služili vsakokratnemu gospodarju ter se skupaj s Katalonci in drugimi narodi brez lastne države bolj ali manj neuspešno borili za svojo suverenost in mednarodno priznanje.«

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je v začetku svojega govora pozdravil visoke goste in prisotne nagovoril z »Lubi Slovenci«, kakor je takratne ljudi nagovoril Primož Trubar. Pahor v tem vidi tudi klic k spravi, spoznanju, da smo si med seboj različni, a pripadamo isti skupnosti. Trubar s pričujočim nagovorom po njegovem izpričuje tudi kulturo verskega, političnega dialoga, ki zrcali strpnost, spravo, prijaznost, kar je vse odlika spoštljive komunikacije. Z izidom prvih tiskanih knjig smo začeli z narodovo zgodovino, zato je Trubar po pravici ena osrednjih osebnosti naše kulturne in politične zgodovine.

Poudaril je, da je prav, da praznik slavimo, zlasti tu, kjer je njegov dom, ter tudi, da slavimo čas reformacije, ki je dal Trubarju (in njegovim sodobnikom) možnost in navdih, da so dali ljudem knjižno besedo in da smo kot eden prvih narodov v Evropi dobili prevod Biblije (Dalmatin). To je bilo obdobje upora (najprej znotraj verskih okvirov), ki pa je s svojimi posledicami tudi etično dejanje – v ospredje je namreč postavilo individualno osebnost in njeno odgovornost do skupnosti. Domačine in župana je predsednik države opomnil, da je tudi 8. junij državni praznik in osrednja osebnost, Primož Trubar, bi moral dobiti, zlasti med mlajšimi generacijami, mesto, ki mu pripada. Na tem področju nas vse čaka še nekaj skupnega dela. Svoj nagovor je predsednik države zaključil s smelimi besedami, da je naš majhen jezik v polmilijardni Evropski skupnosti uradni jezik, na kar smo lahko ponosni. S samozavestjo in pogumom lahko gledamo na izzive prihodnosti ter se jih ne bojimo, ampak jih premagujemo v našo skupno korist.

Sledil je govor dr. Barbare Žabota, ki je diplomirala na oddelkih za zgodovino in sociologijo Filozofske fakultete v Ljubljani. Zaposlena je v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, kjer kot arhivistka skrbi za starejše arhivsko gradivo. Težišče njenega raziskovanja je predvsem 16. in začetek 17. stoletja na Kranjskem v povezavi z reformacijskim gibanjem.

Letos je na Oddelku za zgodovino Filozofske fakultete v Ljubljani uspešno zagovarjala svojo doktorsko disertacijo z naslovom Protestantizem v Ljubljani od začetkov v dvajsetih letih 16. stoletja do konca dvajsetih let 17. stoletja. Z govorom, ki si ga lahko preberete tudi v Trobli, nas je navdušila in nam odstrla neznane poglede na reformacijo in njena dela v našem prostoru, predvsem v povezavi z družino Auersperg s Turjaškega gradu ter o odprtju prvih ljudskih šol tako za deklice kot dečke v Škocjanu in na Turjaku, s čimer so (po Cerkovni ordningi) poskrbeli za opismenjevanje vseh otrok. Slavnostni večer se je prevesil v drugo polovico, voditelj je napovedal glasbena gosta: harominkarja, skladatelja in fizika Janeza Dovča ter multinstrumentalista in skladatelja Boštjana Gombača.

V sklopu svoje velike koncertne turneje (22 nastopov po Sloveniji) ob njuni petnajstletnici glasbenega soustvarjanja sta prišla tudi na Rašico. Pripravila sta posebno zvočno potovanje, ki se je pričelo s ptičjimi žvižgi, izvabljenimi iz piščali, in priredbo ljudske pesmi Ena ptička priletela.

Njune izvrstne priredbe ljudskih pesmi (med njimi so nas očarale Nocoj pa oh, nocoj, Galjot in Vsi so venci vejli, ki smo jih pripeli tudi iz občinstva) so nas prevzele in enako lahko trdimo tudi za avtorske pesmi (kot so bile uglasbena pesem Iga Grudna Veter, Župančičeva Žebljarska ter Gombačev Valček za očeta), ki sta jih rahločutno vključila v program. Vmes sta natresla kako misel, kot je bila ta, da sta narava in zgodovina spojeni, da sta vzmet duha pri slehernem ljudstvu na Zemlji. Njuna misel, da »na koncu novega veka ne gre več samo za renesančnost, temveč za resonančnost prostora, ne le za zvočnost, ampak za sozvočnost, ne samo za oglaševanje, temveč uglaševanje« je popolnoma zaživela skozi njuno izvabljanje glasbe iz najrazličnejših inštrumentov in tudi skozi dramaturški lok nastopa.

Po priklonu in neustavljivem aplavzu je Boštjan zaigral skozi usta in nos naenkrat kar skozi tri piščali. Prireditev je s povabilom na druženje ob pogostitvi

DOD Gradež in z zahvalami vsem nastopajočim, organizatorjem in gostom sklenil Matjaž Gruden z besedami Franceta Kidriča, ki so tako polnopomenske in zavezujoče, da naj se z njimi konča tudi to poročilo o praznovanju dneva reformacije na Rašici: »Trubar je bil eden tistih ljudi, ki čutijo krvne vezi s svojim rodом, a ne vprašajo, ali je ta rod mnogo- ali maloštevilen, ali leži za njim mogočna ali neznanatna zgodovina, ali se mu obeta sijajna ali temna bodočnost, ampak si poiščejo svoje torišče ter še svojo dolžnost, ker slutijo, da delajo po svojem rodu za človeštvo.«

GOVOR DR. BARBARE ŽABOTA

Spoštovani gospod predsednik, spoštovani gospod župan, drage gostje, cenjeni gosti.

»Udarci kladiva so napovedali spremembe.«

V mislih imam kladivo, ki naj bi ga po legendi, vsem dobro poznani iz slovenskih in drugih srednjeevropskih šolskih učbenikov, besno vihnel avguštinski menih Martin Luther, ko je 31. oktobra 1517 svojih 95 tez pribijal na vrata grajske cerkve v Wittenbergu.

Luther se je že leto poprej zapletel v spor z Johannom Tetzlom, papeškim odposlancem za odpustke, ki jih je po navodilih nadškofa Alberta iz Mainza prodajal, da bi Cerkev zbrala denar za obnovo bazilike sv. Petra v Rimu. Sprva je Luther le ostro pridigal proti plačevanju odpustkov, nato pa že omenjenega 31. oktobra 1517 poslal nadškofu iz Mainza protestno pismo o prodaji odpustkov in vanj priložil še znamenitih 95 tez v latinskem jeziku. S svojim dejanjem je želel zgolj sprožiti teološko razpravo, saj takrat še ni vedel, da imata tako papež Leon kot tudi nadškof, ki mu je poslal pismo, od prodaje odpustkov zasebne koristi.

Luthrove ideje so padle na plodna tla, zato mu je nepričakovano hitro zrasla podpora med ljudmi, na njegovi strani pa je bil tudi moderni medij tistega časa – tiskarski stroj. Ko so januarja 1518 njegovi prijatelji teze prevedli v nemščino in jih natisnili, so se bliskovito razširile po današnji Nemčiji, nato pa tudi po Franciji, Angliji in Italiji. Ob tem so izkoriščali še moč karikatur, saj so imele te risbe pomembno prednost – kritiko Cerkve so razumeli tudi nepismeni.

Na Kranjskem se prvi znaki reformacijskega gibanja pojavijo že nekaj let po Luthrovem javnem nastopu proti odpustkom. Nove verske ideje so v naše kraje prinesli študentje, ki so študirali na univerzah v Leipzigu, Wittenbergu in Tübingenu, vojaki, rudarji, obrtniki in trgovci, ki so se

na svojih potovanjih seznanili z novim gibanjem v nemških deželah. Morda so reformacijska gesla v naše kraje zanesli tudi potujoči duhovniki, nad katerih krivovernostjo se je že leta 1522 pritoževal salzburški škof. V meščanskih in plemiških krogih so se nove verske misli širile tudi s protestantskimi knjigami v obliki nemških izvirnikov ali italijanskih prevodov, tiskanih v Benetkah, ki jih je tamkajšnji vladar že leta 1523 prvič prepovedal.

V Trstu je že v prvi polovici leta 1523 nastalo prvo žarišče protestantske miselnosti na Slovenskem. Pripadala sta mu tedanji tržaški škof Peter Bonhomo in Primož Trubar, ki je to žarišče kasneje uspel povezati s poznejšimi žarišči reformacije med Slovenci.

Za najstarejši doslej znani podatek o začetkih reformacije na Kranjskem veljajo besede Avguština Tyfermusa, duhovnika, ki se je potegoval za župnijo v Moravčah. V pismu ljubljanskemu škofu Krištofu Ravbarju je maja 1521 zapisal, da je z deželnim glavarjem zelo dolgo razpravljal o moravški fari, predno je ta sprevidel, da »bo upošteval in spoštoval avtoriteto apostolskega sedeža zoper lutrovskega načina«.

Iz Tyfermusovega izrecnega zatrdila »zoper lutrovskega načina« lahko sklepamo, da ni šlo več samo za preprečevanje možnih tendenc razvoja, temveč že za dejanske začetke lutrovskega upiranja papeški avtoriteti in s tem za prve življenjske znake reformacijskega gibanja pri nas. Če to res drži, smemo predpostavljati, da je bilo gibanje na Kranjskem aktualno že v tolikšni meri, da je bilo potrebno Tyfermusu kot očitno izrazitem protiluteranu o aktivnem nastopu zoper novo gibanje razpravljati s takratnim deželnim glavarjem.

Vsaj že v letih 1523/1524 so se začela v dovolj živi obliki kazati znamenja reformacije tudi med mestnim prebivalstvom in duhovščino v Ljubljani, kar dokazujejo različni cerkveni sklepi iz tistega časa. Njihova vsebina je pogosto izrazito protireformacijska in strogo vztraja pri ohranjanju tradicionalnih prvin katoliškega bogoslužja.

Nosilci idej reformacijskega gibanja so bili sprva meščani, ki so se v začetku množično odločali za gibanje v znak odpora proti davčni politiki deželnega kneza in njegovi podpori tujih trgovcev, saj so zaradi nje izgubljali pomembno trgovino s kožami, sredi 16. stoletja pa je na čelo gibanja stopilo plemstvo, ki je združeno v deželne stanove relativno dolgo in uspešno pariralo katoliškemu deželnemu knezu. To je tudi čas, ko se je začel odprt boj za protestantsko versko svobodo.

Sledove delovanja protestantov pa najdemo tudi v prav posebni evidenci, ki se je v okrnjenem obsegu ohranila do današnjih dni. To je prva matična knjiga, ki je po vrhu vsega še protestantska. Vanjo so predikanti, ki so delovali v Ljubljani in okolici, od leta 1578 dalje vpisovali podatke o številu obhajancev ter o rojstvih, porokah in pogrebih tako ljubljanskih kot tudi okoliških protestantov. Podobni matični knjigi sta se resda ohranili za Celovec in Gradec, vendar je prav ljubljanska matična knjiga tista, ki prinaša izčrpnije podatke o posameznikih in njihovem delovanju, zato je še toliko bolj dragocena.

Seveda to ni edina pomembna knjiga, ki je nastala v tem obdobju. Veliko pomembnejše so tiste, ki jih poznamo vsi. To so: Trubarjev Katekizem in Abece-dnik (1550), ki veljata za prvi slovenski knjigi, prva slovenska slovnica v latinskem jeziku (Bohoričeve Zimske urice, 1584) in pa seveda prvi prevod Sve-tega pisma v slovenski jezik (Dalmatinova Biblija, 1584). Pa ne samo to. V drugi polovici 16. stoletja smo dobili Cerkovno ordnuno (1564) – t. j. cerkveni red z določili o cerkvenih obredih in drugih verskih opravilih, s katero je Trubar posegel v pravice deželnega kneza. Prekršil je namreč glavno načelo augsburškega verskega miru iz leta 1555 –

»Čigar dežela, tega vera«

– in si prislužil enosmerno vozovnico v izgnanstvo. S tem reformacija še zdaleč ni bila zaključena. Nedvomno je treba Primožu Trubarju, Adamu Bohoriču in Juriju Dalmatinu priznati zasluge, ki so jih imeli pri širjenju protestantizma v naših krajih. A hkrati je treba tudi poudariti, da niso bili osamljeni.

Najpoznejše sredi 16. stoletja so postali privrženci novega verskega nauka tudi člani kranjske plemiške družine Auersperg z bližnjega gradu Turjak, ki so imeli patronatske pravice nad župnijo Škocjan pri Turjaku. Slednje je pomenilo, da so imeli pravico predlagati kandidata za izpraznjeno mesto župnika v svoji župniji, kar je bilo še posebej prikladno v času reformacijskega gibanja (sama podelitev službe pa je bila še vedno v rokah oglejskega patriarha).

Predstavnik t. i. prve generacije protestantskih plemičev na Kranjskem, Trojan pl. Auersperg, se je s protestantskim naukom srečal in se zanj navdušil, ko je služboval na Dunaju. Naklonjen je bil tudi širjenju protestantskega nauka na svojem gospostvu na Kranjskem, zato je leta 1532 za župnika v Škocjanu pri Turjaku imenoval Martina Verianta, ki formalno sicer še ni bil pravi protestantski predikant, ni pa veljal ravno za strogega katolika. Poleg tega je poskrbel, da so bili v duhu novih verskih idej vzgojeni vsi njegovi otroci.

Trojanov najstarejši sin, Herbard, je po zaključku šolanja nekaj časa bival na vojvodskem dvoru Cleve, kjer ni pridobil zgolj zavidanja vrednih vojaških veščin, temveč je поблиže spoznal tudi protestantski nauk, ki se je na dvoru že globoko zasidral, se nad njim navdušil in mu ostal zvest vse do svoje tragične smrti. Kot prepričan protestant je zato nadaljeval s širjenjem novih verskih idej med svojimi podložniki v okolici domačega Turjaka pa tudi na blejskem gospostvu, ki ga je imel od leta 1558 dalje v zakupu od briksenske škofije.

Med drugim je poskrbel, da so imeli podložniki turjaške graščine v razburkanem 16. stoletju stalno dušnopastirsko oskrbo, ko je konec leta 1565 za predikanta nastavil Marka Xylandra, ki je v Škocjanu ostal daljši čas oziroma vse do svoje smrti pozimi leta 1583.

Herbard, ki je pripadal t. i. drugi generaciji protestantskih plemičev na Kranjskem, je ostal zvest protestantizmu do svoje smrti. Zaradi stanu, ki mu je pripadal, še bolj pa zaradi svojih zaslug pri podpiranju protestantske cerkve je bil pokopan v špitalski cerkvi sv. Elizabete v Ljubljani, ki je tedaj veljala za protestantsko stolnico. K zadnjemu počitku so ga položili jeseni 1575, na zadnjo pot pa ga je pospremil Krištof Spindler, superintendent protestantske cerkve. Pokopali so ga kot gorečega protestanta in hrabrega vojaka, ki je življenje izgubil v bitki s Turki, njegov pogreb pa je bil žalostna svečanost, ne samo za Ljubljano, temveč za celotno deželo. Spindlerjevo pogrebno pridigo, ki je proslavila mrtvega junaka, so nato v protestantski tiskarni Janeza Mandelca v Ljubljani natisnili v tolažbo vdovi, ki zaradi bolezni ni mogla prisostvovati pogrebu.

Pridiga velja za eno prvih del, natisnjenih na slovenskih tleh.

Tudi Herbardova mlajša brata, Vajkard in Ditrih, ki ju v virih v povezavi s protestantizmom ne omenjajo ravno pogosto, sta bila vzgojena v skladu z novim verskim naukom. Ostala sta mu zvesta do konca življenja.

V družini Auersperg so v času protestantizma stopile v ospredje vsaj tri ženske. Marija Kristina Spaur-Valör je bila na Tirolskem vzgojena v katoliškem duhu, vendar se je na Kranjskem goreče oklenila reformacije in v tem pogledu ni prav nič zaostajala za svojim možem Herbardom. To potrjuje tudi njen pristrčen sprejem Primoža Trubarja na Bledu junija 1561 ob njegovi vrnitvi na Kranjsko. Trubar se je kar dva dni mudil pri njej na Bledu, kjer je na praznik sv. Janeza Krstnika (t. j. 24. junija) opravil pridigo, nato pa pot nadaljeval proti Ljubljani.

Enako velja za Vajkardovo ženo Dorotejo, rojeno Meseritsch-Lomnitz, ki je pripadala moravskemu plemstvu. Do moževe smrti in še potem je veljala za steber reformacije na Kranjskem. Iz pisma, ki ga je po njeni smrti maja 1589 napisal superintendent Krištof Spindler, izvemo, da je prepoznala finančno stisko vsakokratnega šolnika v Škocjanu, zato je poleg testamenta napisala še nekakšno posebno volilo z vsakoletno pomočjo, namenjeno šoli oziroma šolniku v Škocjanu, vendar le toliko časa, dokler bosta cerkev in šola obstajali oziroma bili v protestantskih rokah. Če bi papisti prevzeli župnijo in posledično tudi šolo, naj bi se volilo vrnilo njenim dedičem.

Zagotovo zelo pomembna je bila tudi Herbardova najstarejša sestra Poliksena, poročena v ugledno kranjsko rodbino Gallenberg. Kot najstarejša je skrbela za mlajše brate in sestre, jih negovala v času bolezni in jim nudila tolažbo ob težkih življenjskih preizkušnjah. Zdi se, da je bila navzoča ob vseh pomembnih dogodkih. Z možem sta bila med najbolj vnetimi protestanti, zato sta v protestantskem duhu vzgojila tudi svojih osem otrok. Zaradi vsega naštetega jo je Primož Trubar označil za zelo pobožno in dobrosrčno žensko.

Herbardov najstarejši sin Krištof, ki je pripadal t. i. tretji generaciji protestantskih plemičev na Kranjskem, je leta 1585 s pristankom deželnih stanov zaupal vodenje župnije Škocjan Juriju Dalmatinu, ki je bil njegov vrstnik. V protestantskem duhu pa je vzgojil tudi svoje otroke in jim priskrbel protestantske učitelje. Krištofovi sinovi so se sicer šolali v Tübingenu, Strasbourgu in Padovi.

Sprva so bili tako kot oče in ded prepričani protestanti. V skladu z družinsko tradicijo in tudi svojim verskim prepričanjem so še naprej na »svoji« župniji nastavljali protestantske pridigarje, kar je povzročalo hudo kri med okoliškim prebivalstvom, ki je zdaj zahtevalo katoliškega duhovnika. To je spodbudilo močnejši pritisk protireformacijske komisije, ki je v spremstvu vojakov vizitirala izbrane kraje in izganjala protestantske pridigarje, ukinjala protestantske šole, podirala protestantske cerkve in pokopališča ter končno tudi izganjala protestantske družine – najprej meščanske, kasneje tudi plemiške – če se te niso želele odpovedati svoji zmotni veri.

Tako lahko že naslednje leto v škocjanski fari zasledimo katoliškega župnika Andreja Ribiča, ki pa je imel obilico težav tako s predikanti, ki se niso pustili odgnati in so zdaj bogoslužje opravljali na gradu Turjak, kamor so leta 1599 nosili otroke h krstu celo meščani iz Ljubljane, kot tudi z Auerspergi.

Verska gorečnost baronov Auerspergov je zaradi številnih očitno uspešnih ukrepov protireformacijske komisije počasi začela dobivati zopet katoliške poteze, kar je kranjsko vejo družine rešilo pred izselitvijo iz dežele, 15 let kasneje pa jih je vladar nagradil z grofovskim nazivom.

Naj zaključim. Reformacija nam ni dala zgolj prvih književnih del v slovenskem jeziku (t. j. abecednika, katekizma, slovnice in biblije) ter izjemnih posameznikov. Poskrbela je tudi za opismenjevanje prebivalstva, saj so v številnih krajih tako kot v Škocjanu pri Turjaku upoštevali in udejanili Trubarjevo naročilo iz Cerkovne ordnunge ter v skladu z njim odprli prve ljudske šole, ki so bile namenjene osnovnemu izobraževanju dečkov in deklic. Prinesla je končno tudi nekaj tehničnih izboljšav – npr. v Idriji so se nove vere oprijeli vodilni uslužbenci rudnika, uradniki, tehnično osebje in direktor rudnika, ki je z izjemno podjetnostjo in energijo uvajal v idrijski rudnik vrhunske tehnične pridobitve takratnega časa ter z njimi reševal vdore jamske vode ali probleme ustreznega energetskega vodnega kanala.

Reformacija je bila zagotovo eden tistih procesov v slovenski zgodovini, ki so najmočnejše vplivali na razvoj poznejše slovenske narodne identitete. Pri tem je treba izpostaviti, da so bili njeni glavni podporniki pripadniki višjih slojev, torej meščani in plemiči, ki so v moderni slovenski zgodovini praviloma veljali za tujce in do neke mere veljajo še danes. To dokazuje, da zgodovina nikoli ni črno-bela, v njej pa je tudi veliko več kot le 50 odtenkov sive.

ŽIVA AGREŽ: SREČNI ŠOPKI

LEVSTIKOV DOM, 6. NOVEMBER 2019

Razstave, s katerimi je slikarka Živa Agrež že gostovala pri nas v Velikih Laščah, so bile: Iz doline reke Krke leta 2015 na gradu Turjak, Istra – ostanki časi leta 2016 na Trubarjevi domačiji, Zgodbe valov leta 2017 na Trubarjevi domačiji. Tokrat se predstavlja s ciklom Srečni šopki.

Živa Agrež je ljubiteljska slikarka, ki je po diplomi iz primerjalne književnosti in umetnostne zgodovine delala kot novinarka na Radiu Ljubljana, pri časopisu Delo in reviji Jana. Slikanju se je posvetila po svoji upokojitvi leta 2004. Na njeni slikarski poti in razvoju so ji s svojim znanjem pomagali slikarki Nuša Lapajne in Sladjana Mitrovič iz zasebne šole risanja in slikanja Likovni atelje ter slikarja Janez Zalaznik, mentor Likovnega društva Senožeti, in Miran Erič (Skupina Želve Univerze za 3. življenjsko obdobje Ljubljana), občasno pa se vključuje tudi v druge delavnice in tečaje, kjer sta jo s svojim znanjem med drugimi bogatila tudi slikarja Boštjan Plesničar in Tone Rački. Sama se pogosto loti tudi študija znanih svetovnih mojstrov, da bi iz tega izluščila tista znanja, ki jih potrebuje za svoje ustvarjalno delo. V zadnjih letih je imela

več kot šestdeset samostojnih razstav po Sloveniji. Njene slike so narejene v mešani tehniki, akrilu, akvarelu in tušu.

Cikl Srečni šopki predstavlja upodobitve šopkov na ne ravno običajen način. Šopki so drugačni, sproščeni, polni energije. Umetnostna kritičarka Anamarija Stibilj Šajn je o njih zapisala takole:

»Najnovejši cikel slik Žive Agrež pa ubira povsem drugačno motivno pot. Prvič se je odločila, da bo svoje ustvarjalne misli in dejanja povezala v šopke. Slikovna polja je posejala z rožami, skrbno kompozicijsko urejenimi v Srečne šopke. Kljub preobratu v osebni ikonografiji pa šopki potrjujejo slikarkina pretekla ustvarjalna prizadevanja, utrjujejo njeno prehojeno avtorsko pot in vodijo naprej. Iz afinitete do bogatih barvnih impastov se je tokrat porodila želja po vključitvi izraznosti različnih nekonvencionalnih slikarskih materialov. Tako je avtorica odločno stopila v smer informela. Prepustila se je igri z raznolikimi materiali, izkoristila njihovo pojavnost, predvsem njihove strukture in tako svojim novim slikarskim podobam

dala pravo bogastvo nezamenljivih izraznih vrednosti. V cvetnih tihožitjih avtorico zanimajo predvsem oblike, pa tudi barve, linije, strukture, dialogi med klasičnimi likovnoizraznimi sredstvi in tistimi, ki jih premorejo uporabni, odvečni, odvrženi materiali, pogosto prihajajoči s človeških smetišč. Slikarka jim daje možnost, da zaživijo novo, umetniško poslanstvo. Motiv ji omogoča slediti novim izzivom, uresničitev številnih domislic, rešitev ugank, vzpostavitev zanimivih razmerij in dialogov ter uresničitev vznemirljivih eksperimentalnih ustvarjalnih podvigov. Šopke na slikovno površino umešča kompozicijsko premišljeno, pogosto v obliki diagonalne zasnove, ki že a priori daje mrtvi naravi živost in napetost. Vsekakor pa so zanimivi tudi tisti, ki se uravnoteženo razprejo čez celotno slikovno polje.

*Ptice hušknejo v nebo,
za njimi prhnejo metulji.
Trave stegujejo sulice,
nanje lezejo žuželke.
Kobuli, koški, zvezde,
klaski in grozdi socvetij
vse bolj žarijo.*

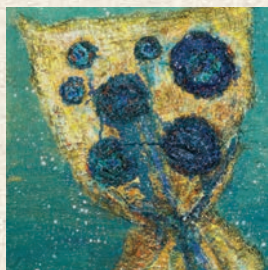
*Vsi naenkrat planejo
k soncu.*

Ana Porenta
(k sliki Iskrivost)

*Prešerna se brani,
pogleda umika,
čez ramo mežika,
poteče, se muza,
pozornost ji godi;
nje bližina šelesti.*

Bernardka Petrovič Mager
(k sliki Prešernost)

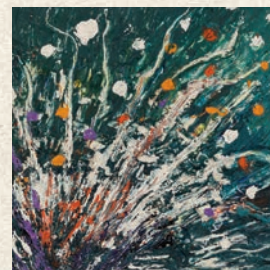
*Nikjer ni popolne tišine
– le v osončju se smeh
planetov
neslišno spogleduje
z našim neznatnim
svetom.*

Silva Langenfus
(k sliki Srčnost)

*Igra barv,
harmonija cvetov.
Občutimo nežnost?
Sreča se mi je ovila
v dlan ...*

Majda Babič
(k sliki Razigranost)

Še posebej jo vznemirjajo oblike cvetov, ki jih modelira, a ne le z barvo, temveč tudi z materiali. Zato cvetovi izstopajo iz slikovne površine, pridobivajo volumen in prepričljivost. Niso le bogata vizualna paša, ampak postajajo likovni zapis s kiparskim naglasom, ki je tudi vse bolj haptično vznemirljiv. In vendar imajo v tem pestrem dogajanju svoje mesto tudi barve. Te prispevajo k natančnejši identifikaciji rož, celoto dodatno razgibajo ali pa umirijo, vse glede na izbran koloristični koncept posamezne slike. Barve so namreč tiste, ki vzpostavljajo želeno vzdušje, ki utelešajo svetlobo, podprejo kompozicijsko shemo in soustvarjajo sporočilo posameznega šopka.

Živa Agrež je svoja najnovejša dela zasnovala kot medijsko odprt in prehodni likovni svet. Njena prizadevanja predstavljajo gibanje po slikovni ravnini in nadgrajevanje z različnimi materialno otipljivimi fragmenti, ki svojo skrajno točko dosežejo s svojstveno artikuliranimi formami cvetov. Tako nastaja prizorišče bogatega likovnega življenja. Od poudarjene strukture barvnih nanosov prehaja v sistem uporabe kolažnih aplikacij, ko različni neslikarski materiali postanejo snov trodimenzionalnega oblikovanja, predvsem pa ustvarjalci linijskih poudarkov – črt kot osnovnih likovnih prvin,

pa mrežnih struktur, in celo v čipkasti vzorec povezanih nitk. Risba pa v njenih delih nastopa tudi kot odločna gravura, ki zareže v materialno snovnost podlage in vzpostavlja temeljne obrisne linije posameznega cveta, preko njih pa razkriva slikarkino notranjo ustvarjalno moč in ekspresijo likovnega izživetja ...»

Ob Živinih slikah je ponovno nastala poezija, ki jih opisuje in se z njimi prepleta. Njeni avtorji so članice in člani Literarne skupine KUD Primož Trubar Velike Lašče: mentorica Ana Porenta, Darinka Grmek Štrukelj, Silva Langenus, Majda Babič, Srečo Knafelc, Aleksandra Marijanović, Bernardka Petrovič Mager in Zdenka Zabukovec.

Med slikami in poezijo se je na otvoritvi prepletla tudi glasba v izvedbi Tria klarinetov v sestavi Neža Gradišar, Filip Strnad in Vanjo Tomc iz Glasbene šole Ribnica, Oddelka Velike Lašče.

Razstava bo na ogled do konca leta 2019.

Ogledati si jo je mogoče po vnaprejšnjem dogovoru. Posebna dežurstva pa bodo organizirana tudi v času prireditev v Levstikovem domu.

Dodatne informacije:

01 781 03 60,
info@trubarjeva-domacija.si

*Radoživost
s te slike opazuje.
Razigranost barv ritem
ustvarja, mrežica jim
prostor poudarja,
a obenem cvetov
nič ne utesnjuje!
Saj ti cveti, kakor mali
pobalini, igrajo na sončni
se čistini, vsak od njih
popolnost hlina, da se zdi:
prav on najbolj živi!*

Srečo Knafelc
(k sliki Radoživost)

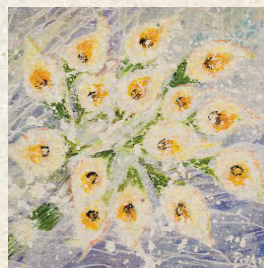
*Šopek rož
za rojstni dan,
za ljubezen in v zahvalo.
Šopek cvetja
za vsak dan,
da bo sonce bolj sijalo.
Šopek dobrih misli
in želja za vsakega,
ki v težavah brodi –
naj se radosti,
ko z nami hodi*

Darinka Grmek Štrukelj
(k sliki Počasčenost)

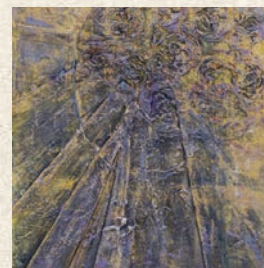
*Spokojnost je enost
s sabo, s tabo,
z nami vsemi,
ki tavamo v temi.
Sledimo potem,
ob katerih rastejo rože,
izselimo se iz tesne kože
in naj nas preproste
besede zavijejo v objem.*

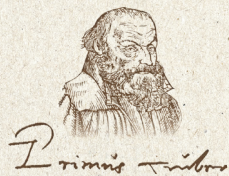
Aleksandra Marijanović
(k sliki Spokojnost)

*Nekoč sem bila sivka
v romantični
Provansi.
Iz svojih cvetov
sem napletla pajčolan
za zaljubljeno deklico.*

Zdenka Zabukovec
(k sliki Zasanjanost)

TRUBARJEVA DOMAČIJA

začetek vajine
skupne poti

Primož Trubar:

»[...] Bug je dva človeka
stvaril, tiga moža inu to ženo,
inu de vmej sebo eno pravo, trdno,
srčno inu stanovitu lubezen inu
perjazen imata. Inu nas ima ta zakon
poštovati, za velik držati, koker za
enu veliko delu inu djane božje,
kateru je iz te visoke modrusti božje
prišlu inu postavlenu.«

Če želite poroko pod okriljem duha prvega slovenskega pisatelja Primoža Trubarja, si izberite za prvi korak na skupni življenjski poti Trubarjevo domačijo na Rašici. Na domačiji vas sprejme mlad par iz Folklorne skupine Velike Lašče v svoji noši in vas pospremi do spominske sobe, kjer obredi tudi potekajo. Po uradnem delu boste v izjemnem okolju domačije našli dovolj priložnosti za kozarec penine in fotografranje. Manjšo pogostitev imate lahko ob Temkovem mlinu, v primeru slabega vremena pa vam je na voljo galerija Skedenj. Poročni obredi potekajo od aprila do konca oktobra, poroči pa vas lahko tudi velikolaški župan.

Informacije: 01 781 03 60
info@trubarjeva-domacija.si
www.trubarjeva-domacija.si
Občina Velike Lašče –
Trubarjeva domačija

GOZDNI KROG

Barbara Pečnik / foto: Metka Starič

V septembru so v galeriji Skedenj na Trubarjevi domačiji odprli še eno likovno razstavo letošnje galerijske sezone. Umetnice likovne skupine UTŽO Velike Lašče so pod mentorstvom Urške Meke Sobol in Ane Meke ustvarjale na temo Gozdni krog. O razstavi sta mentorici zapisali:

Gozdni krog se je odprl in k sebi povabil obiskovalce razstave. Tudi tokrat je bil odziv več kot pozitiven, razstava pa je

kar vabila k pogovoru, razmišljanju in vprašanjem. Tečajnice so tudi tokrat pokazale veliko mero spretnosti, potrpežljivosti in likovnega znanja. Popeljale so nas v svet, v katerem se resničnost spremeni v pravljico, in tja, kjer se pravljica sreča z reciklažo. Navdihnili so nas različna drevesa, vse pa se je zaključilo tudi v barvah barvnega kroga. Gozdni krog je bil tako sklenjen, v vsakem obiskovalcu pa je verjetno ostal njegov čar.

Od leve proti desni: Ana Meke in ustvarjalke Darinka Grmek Štrukelj, Bernardka Petrovič Mager, Lidija Vilar, Dragica Kern, Marjan Grobelšek v imenu Zorke Grobelšek, Nevenka Peterlin in Marija Ovca.

Razstavo je predstavila Ana Meke.

TA VESELI DAN KULTURE IN PRIČETEK FESTIVALA BOŽIČNEGA KRUHA V VELIKIH LAŠČAH

Občina Velike Lašče

Na Ta veseli dan kulture smo tudi letos odprli vrata velikolaškim kulturnim ustanovam, Trubarjevi domačiji in Levstikovemu domu v Velikih Laščah. Že v dopoldanskih urah je naša vodnica Slava Petrič sprejela sedmošolce velikolaške šole in jih popeljala v 19. stoletje, v mladost dveh pomembnih Laščanov, Levstika in Stritarja. V galeriji Levstikovega doma ste si lahko med 18. in 19. uro ogledali likovno razstavo Žive Agrež: Srečni šopki.

Trubarjeva domačija je bila za obiskovalce odprta med 9. in 17. uro. Osrednji dogodek pa je bila novinarska konferenca v galeriji Skedenj, s katero se je tudi uradno pričel Festival božičnega kruha v Velikih Laščah. Glavni namen festivala je, da se paleta dogodkov, ki so sicer običajni za decembrski čas v Velikih Laščah, poveže v celoto. Pri tem izhajamo predvsem iz dediščine tega območja, kjer je božični kruh stalnica vsakega domačega ognjišča. Božični kruh ne predstavlja samo kruha, ampak simbolizira tudi čas, ki ga preživimo z družino, s svojimi najbližjimi. Gre za našo kulinarično dediščino, ki se prenaša iz roda v rod.

Na konferenci so zbrane novinarje nagovorili: Velikolaški župan dr. Tadej Malovrh, predsednik trškega odbora Mitja Pintarič, Metka Starič iz zavoda Parnas, predstavnici OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče – ravnateljica mag. Metoda Kolar in Veronika Lipovec, Magdalena Peterlin iz Društva podeželskih žena Velike Lašče in Jožica Zabukovec iz Društva za ohranjanje dediščine Gradež. Vsak od govorcev je predstavil svoj prispevek k dogajanju.

Festival BOŽIČNEGA KRUHA

Zavod Parnas povezuje štirinajst nosilcev nesnovne dediščine priprave božičnega kruha poprtnika. Skupaj s prostovoljci to dediščino promovirajo in spodbujajo prenos na mlajše rodove. Po Sloveniji in na Hrvaškem potekajo številne delavnice in razstave božičnega kruha, povezujejo se s šolami, vrtci, domovi za starejše. Na družbenih omrežjih predstavljajo svoje aktivnosti, sodelujejo in prenašajo znanje na mlajše rodove. Svoje aktivnosti so strnili v festival božičnega kruha, ki je že drugo leto mednaroden. Božični kruh kot obredni kruh namreč poznajo tudi drugi narodi. V programe svojega izobraževanja pripravo poprtnikov umeščata tudi največja šolska centra za izobraževanje bodočih gostincev – BIC Ljubljana in Grm Novo mesto. Čezmejni festival božičnega kruha poteka kot del čezmejnega projekta

Uživam tradicijo Interreg V-A Slovenija Hrvaška, kjer je Zavod Parnas projektni partner. Srce festivala je postavljeno v velikolaško deželo, kjer je Občina Velike Lašče letos prepletla celotno adventno-božično dogajanje s sporočili, ki jih prinaša poprtnik – sodelovanjem, deljenjem dobrega in druženjem.

Društvo podeželskih žena Velike Lašče predstavlja nastajanje božičnega kruha. Organizirali so tudi državno razstavo in ocenjevanje kruha iz krušne peči.

Društvo za ohranjanje dediščine Gradež vsako leto pripravlja razstavo jaslíc; letošnja bo že 12. po vrsti. Ta je že več let najštevilčnejša v Sloveniji (lani 350 jaslíc) in je del kulturne dediščine, za ohranjanje katere si prizadeva navedeno društvo. Jaslice bodo izdelane iz vseh mogočih materialov, vseh možnih velikosti in oblik. Zaradi občutljivosti materiala bo veliko razstavljenih v sušilnici, Petelinovi hiši, v kapelicah, stari gostilniški kleti in različnih gospodarskih poslopih, pod kozolcem, na oknih, v imitaciji Županove jame, manj občutljive bodo na prostem po vsej vasi.

Izdelovalci so pridni domačini in tudi ljubiteljski umetniki, ki jih že več let radi posojajo. Odprtje razstave bo v nedeljo, 15. decembra 2019, ob 17.30. Pred sušilnico bosta kratek božični koncert in stojnica z našo tradicionalno ponudbo, ki med drugim vključuje tudi ekološko sadje, posušeno v naši sušilnici. Po vasi bodo obiskovalce popeljali vodniki, na stojnici se boste lahko pogreli tudi s toplo pijačo. Vodení ogledi bodo še 15., 22. in 29. decembra 2019 ob 17.30. Vse tri nedelje in ob zaključku razstave (2. januarja 2020 ob 17.30) boste izdelovalce jaslic (rezbarje in klekljarice) lahko tudi opazovali pri delu. Tudi naslednje nedelje po odprtju razstave bodo zadonele praznične pesmi, malčke bo občasno presenetil kateri od dobrih mož, 22. decembra pa bosta še razstava in pokušina poprtnikov.

Poleg naštetih dni si je razstavo v spremstvu vodnikov med tednom možno ogledati od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 13. do 19. ure. Večjim skupinam priporočamo predhodno najavo.

Velike Lašče so znane predvsem po treh literatih, Trubarju, Levstiku in Stritarju, kar se naši učenci pridno učijo v šolskih klopeh. Vendar pa se naša šola trudi tudi za to, da so učenci čim bolj vključeni v družabno življenje kraja.

Na OŠ Primoža Trubarja Velike Lašče veliko pozornosti posvečajo medgeneracijskemu sodelovanju. To je sodelovanje med upokojenci in učenci, starimi starši, starši in med učenci različnih generacij. Tako so v okviru sodelovanja v projektu inovativno podjetništvo pod mentorstvom učiteljice Vere Lipovec učenci različnih generacij tudi v letošnjem letu pripravljali okrasitev Velikih Lašč. Na pobudo župana, ki je svetnikom naše občine in hišnikom naše šole zagotovil material, so učenci pripravili dokončno okrasitev. Seveda so se posvetovali tudi z arhitektko, ki je svetovala, kakšna naj bo celostna podoba okrasitve. Osnovna šola Primoža Trubarja pripravlja tudi petkove pravljicne večere, ki bodo prav tako v duhu medgeneracijskega sodelovanja. Starejši učenci, ki so na naši šoli tudi mentorji mlajšim učencem, bodo v decembrskih večerih pripovedovali pravljice najmlajšim. Na adventno-božični tržnici bodo učenci devetih razredov nudili izdelke, ki so jih naredili sami, in kakšen prostovoljni prispevek porabili za končni izlet ob zaključku osnovne šole.

Letošnja novost v Velikih Laščah so tudi sobotni kulinarčni sprehodi, ki jih pripravlja Zavod Parnas v sodelovanju z lokalnimi gostinci in KUD Primoža Trubarja in so del projekta Uživam tradicijo. Skupaj z vodnikom in ob domislicah velikolaškega ministra Puclja se bodo obiskovalci podali

na pokušino velikolaške kulinarike – od medenih napitkov, zorzene govedine in kolin, do gluhih štrukljev in sušene tepke v čokoladi. V Praznični klinčarici bodo v humorni predstavitvi (skoraj) vse izvedeli tudi o poprtniku. Družine z otroki se bodo v Velikih Laščah lahko podale na samostojen lov na zaklad in s pomočjo zemljevida in pametnih telefonov iskale pot do zaklada, reševale uganke – v lokalnih gostilnih pa se krepčale ob skrbno izbranih dobrotah.

Društvo katoliške mladine pripravlja 25. in 26. decembra, ob 18. uri Žive jaslice: »A si videl koga rešiti svet?« Vse občane pa Občina Velike Lašče letos še posebej toplo vabi na adventno-božično tržnico, ki je prvenstveno namenjena prav druženju med občani in drugimi obiskovalci in s katero bomo oživili trg pred Levstikovim domom. Na tržnici se bodo predstavili ponudniki hrane, pijače in rokodelskih izdelkov.

V okviru Festivala božičnega kruha se lahko občani in obiskovalci letos udeležijo cele vrste različnih dogodkov, v mesecu decembru. V organizaciji Občine Velike Lašče tradicionalni božično-novoletni koncert z Vladom Kreslinom in Malimi bogovi, ki bo 26. decembra, ob 19. uri v Športni dvorani.

Več na: www.velike-lasce.si ter na FB Občina Velike Lašče.

Milka Debeljak pri pripravi poprtnika v sklopu projekta Uživam tradicijo

Festival BOŽIČNEGA KRUHA

PRIŽIG LUČK IN FESTIVAL BOŽIČNEGA KRUHA V VELIKIH LAŠČAH

Sara Košir, občinska uprava

V letošnjem decembru v Občini Velike Lašče poteka Festival božičnega kruha, katerega glavni namen je povezati decembrske dogodke v občini in spodbuditi druženje med občani. Festival božičnega kruha – tako smo ga poimenovali, ker je božični kruh tisti, ob katerem se v decembru zbirajo tisti, ki so si blizu – družina, sosedje, prijatelji, pa tudi sovaščani in soobčani. Hkrati se zavedamo, da je božični kruh, pa naj bo poprtnik ali kakšen drug prazničen kruh, dediščina velikolaškega območja, ki jo želimo na ta način predstaviti tudi širše.

V okviru Festivala božičnega kruha smo 5. decembra pričakali Miklavža in prižgali lučke v Velikih Laščah. Miklavž je v župnijski cerkvi obiskal in obdaroval otroke, potem je skupaj z angeli in parkeljni prišel na trg pred Levstikovim domom, kjer smo skupaj odštevali in prižgali praznično okrasitev v Velikih Laščah. Ta je letos rezultat sodelovanja med Občino Velike Lašče, Osnovno šolo Primoža Trubarja ter arhitektko Klaro Starc. Sama okrasitev med drugim združuje simbola, ki se pojavljata tudi na poprtniku – ptički in zvezdice. Ob prižigu lučk, na katerem se je zbralo veliko ljudi, smo se družili ob adventno-božični tržnici, ki bo delovala vsak decembrski petek in soboto.

Decembra še ni konec, zato ste povabljeni, da se nam pridružite na dogodkih, ki se bodo še odvijali v okviru Festivala božičnega kruha.

Festival BOŽIČNEGA KRUHA

VELIKE LAŠČE

od 3. decembra 2019
do 2. januarja 2020

več na www.velike-lasce.si / Občina Velike Lašče

PRIPRAVA BOŽIČNIH NAPITKOV NA CEREJI

sreda, 18. 12., ob 18. uri

Tenis Cereja, Velike Lašče

Tea Leščanec in Luka Pustovrh nas bosta na delavnici popeljala v umetnost mešanja alkoholnih in brezalkoholnih pijač in dišečih začimb. Obvezne prijave: 041 348 498 (Stanka Hren).

PETKOV PRAVLJIČNI VEČER

petek, 20. 12., ob 18. uri

Velike Lašče

– galerija Levstikovega doma

Kako sta Bibi in Gusti sipala srečo

ADVENTNO-BOŽIČNA TRŽNICA

petek, 20. 12., ob 18. uri

trg v Velikih Laščah

Priložnost za druženje ob stojnicah zanimivih razstavljalcev, ob dobri hrani in pijači ter prijetni glasbi.

VODEN LOV NA ZAKLAD: MEDENE ZGODBE

sobota, 21. 12., ob 14. uri
Velike Lašče

Z medenimi zgodbami bo otroke na sprehodu po Laščah obdarila Slava Petrič. Pripravlja Zavod Parnas (Uživam tradicijo). Obvezne rezervacije: info@zavod-parnas.org 041 833 456

SOBOTNI KULINARIČNI SPREHOD

sobota, 21. 12., ob 16. uri
Velike Lašče

ADVENTNO-BOŽIČNA TRŽNICA

sobota, 21. 12., ob 18. uri
trg v Velikih Laščah

Priložnost za druženje ob stojnicah zanimivih razstavljalcev, ob dobri hrani in pijači ter prijetni glasbi.

RAZSTAVA JASLIC NA GRADEŽU

nedelja, 22. 12., ob 17:30
Gradež

ŽIVE JASLICE

sreda, 25. 12., ob 18. uri,
pred cerkvijo v Velikih Laščah

Ekipa katoliške mladine je spet pripravljena, da vam polepša božič.

ŠTEFANJI DAN

četrtek, 26. 12., ob 10:30,
pred gasilskim domom v Velikih Laščah

ŽIVE JASLICE

četrtek, 26. 12., ob 18. uri,
pred cerkvijo v Velikih Laščah

BOŽIČNO NOVOLETNI KONCERT

Vlado Kreslin
Z MALIMI BOGOVI

četrtek, 26. 12., ob 19. uri,
športna dvorana
OŠ Primoža Trubarja

Občina Velike Lašče organizira božično novoletni koncert – z gostom Vladom Kreslinom, ki nas bo s svojimi melodijami popeljal vse do prekmurskih ravníc.

PETKOV PRAVLJIČNI VEČER

petek, 27. 12., ob 18. uri
Velike Lašče
– galerija Levstikovega doma
Larina zvezdica
+ ustvarjalna delavnica

ADVENTNO-BOŽIČNA TRŽNICA

petek, 27. 12., ob 18. uri
trg v Velikih Laščah

Priložnost za druženje ob stojnicah zanimivih razstavljalcev, ob dobri hrani in pijači ter prijetni glasbi.

SOBOTNI KULINARIČNI SPREHOD

sobota, 28. 12., ob 16. uri
Velike Lašče

ADVENTNO-BOŽIČNA TRŽNICA

sobota, 28. 12., med 18. in 21. uro
trg v Velikih Laščah

Priložnost za druženje ob stojnicah zanimivih razstavljalcev, ob dobri hrani in pijači ter prijetni glasbi.

RAZSTAVA JASLIC NA GRADEŽU

nedelja, 29. 12., ob 17:30
Gradež

RAZSTAVA JASLIC NA GRADEŽU

četrtek, 2. 1., ob 17:30
Gradež

BEREM, BEREŠ, BEREMO

Zakaj brati knjige? Ker so še vedno najboljša osnova za osebno in strokovno rast.

Pravijo, da Bill Gates vsako leto prebere 50 knjig, Mark Zuckerberg pa 30 knjig. Ko so Elona Muska (Tesla) vprašali, kako je zgradil raketo (Space X), je rekel: »Berem knjige.« Steve Siebold je v zadnjih 30. letih preučil navade 1.200 najbogatejših ljudi na svetu in ugotovil, da imajo vsi skoraj brez izjeme pomembno skupno točko. To je, da preberejo veliko knjig. In kaj berejo uspešni? Poslovne knjige, romane, fikcijo ter zgodovinske knjige.

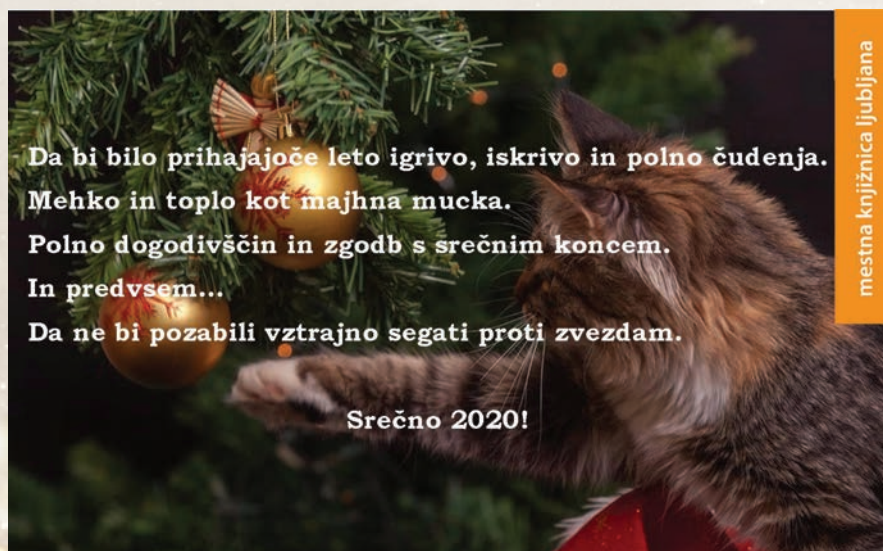
Če želimo biti uspešni, moramo veliko brati. V članku [Kako prebrati 50 knjig](#)

na leto, ki je izšel v letošnjem decembrskem Globalu, piše tudi tole: »Številne raziskave kažejo, da z zamišljanjem zgodb aktiviramo dele možganov, odgovorne za boljše razumevanje drugih in zmožnost, da dojamemo svet z drugega zornega kota.« Pogled z drugega zornega kota je namreč tisto, kar loči uspešne od ostalih.

V knjižnici je možno kupiti bone za članarino. Torej: Zakaj za novo leto ne bi tistemu, ki mu želimo uspeha, podarili knjižnice?

V knjižnici Frana Levstika Velike Lašče se trudimo, da bi za bralce priskrbeli novo, aktualno in zanimivo gradivo. Tule je izbor.

www.si21.com/Svet/Zakaj_moramo_brati_knjige/

Da bi bilo prihajajoče leto igrivo, iskrivo in polno čudenja.
Mehko in toplo kot majhna mucka.
Polno dogodivščin in zgodb s srečnim koncem.
In predvsem...
Da ne bi pozabili vztrajno segati proti zvezdam.

Srečno 2020!

mestna knjižnica ljubljana

Mladinski oddelek Slikanice

**Doria, Živa Viviana:
Zimski dan (slikopis)**

Atelje Doria, 2019

Na zimski dan spoznamo lisico, ki v svoje tačke rada lovi snežinke, pije vročo čokolado in ima čisto nove zelene sani. Sanjanje pa je lisici še bolj zabavno, če ima družbo. Besedilo v slikanici je zapisano v obliki slikopisa. Sličice, ki nadomeščajo nekatere besede, imajo tudi svoje opise. Slikopis bo nadobudnim bralcem v pomoč pri prvih poskusih branja.

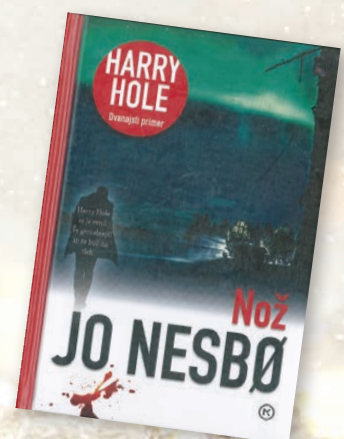

Odrasli oddelek Kriminalka

Nesbø, Jo: Nož

Mladinska knjiga, 2019

Harry Hole je na tleh. Rakel – edina ženska, ki jo je kdaj ljubil – ga je nepreklicno postavila pred vrata. Na oselski policiji mu dajo priložnost za nov začetek na oddelku za preiskovanje nerešenih primerov. Harry bi se raje zakopal v primere, povezane s Sveinom Finnejem, serijskim posiljevalcem in morilcem, ki ga je pred leti pomagal spraviti za zapahe. Finne je po prestani kazni spet na svobodi in Harry je prepričan, da se bo vrnil na stara pota. Toda to je šele začetek težav. Harry se nekega jutra zbudi okrvavljenih rok in sploh ne ve, kaj se je dogajalo prejšnjo noč. To pa je šele začetek groze, ki si je ni predstavljal niti v najhujših sanjah.

Mladinski oddelek Zbirke pravljic
Nair, Anita: Čarobni indijski miti
KUD Sodobnost International, 2019

Čarobni indijski miti vas bodo popeljali v svet dramatičnih zapletov, burnih strasti, junaštev in iskrenega stremljenja k duhovnemu prebujenju. Spoznali boste indijsko različico vesoljnega potopa, izvedeli, kako je svet ostal brez vode in kako sta na zemljo prišli reki Ganges in Nermada. Anita Nair je mite v otroštvu spoznavala prek pripovedovanja najbližjih, zdaj pa jih je prelila v privlačne pripovedi, ki bodo pritegnile tako mlade kot odrasle bralce.

Odrasli oddelek Biografije
Makarovič, Svetlana;
Šurc, Matej: Luciferka
Beletrina, 2019

Vrhunska umetnica je pri osemdesetih letih dobila prvo biografijo, ki jo je napisala skupaj z Matejem Šurcem. Sledimo njeni življenjski in ustvarjalni poti, od najzgodnejših dni, kamor seže prvi spomin, do danes. Poznamo njena dela; poezijo, pravljice, šansone, nje pa ne. Bežanja v otroštvu, iskanja v odraščanju in zavestna odločitve o neizprosnosti samosti v zrelih letih. Knjiga izniči doslej znane stereotipe o Svetlani Makarovič. V resnici je še hujša. Knjiga, ki jo je oblikoval Boštjan Pavletič, vsebuje tudi več kot 50 fotografij ter bibliografijo del Svetlane Makarovič.

Odrasli oddelek Sociologija komunikacij
Erikson, Thomas: Obkroženi z idioti
(štiri oblike človekovega vedenja in kako se uspešno sporazumevati z njimi)

Učila International, 2019

Tako imenovani idioti v našem življenju so najpogosteje le ljudje, ki imajo drugačen vedenjski profil in slog sporazumevanja kot mi. Razumevanje vedenjskega vzorca nekoga je zato ključ do uspešne komunikacije. Švedski strokovnjak Thomas Erikson v mednarodni uspešnici Obkroženi z idioti govori o štirih vrstah vedenjskih tipov – o rdečih, ki so dominantni in gospodovalni, o rumenih, ki so družabni in optimistični, o zelenih, ki so sproščeni in prijazni, ter o modrih, ki so analitični in natančni – ter pojasnjuje, kako prepoznati vsak tip in se sporazumevati z njim. Namesto da bi bili obremenjeni s pretirano strokovnimi kategorizacijami, lahko s preprostim štiribarvnim sistemom kmalu določite, kakšen je vaš prijatelj ali sodelavec, in se mu prilagodite s svojo komunikacijo. Knjiga je polna praktičnih informacij za sporazumevanje z ljudmi na podlagi njihove barve, vključno s prednostmi in slabostmi vseh profilov, z navodili, kako dajati pozitivne in negativne povratne informacije vsakemu, in z nasveti za najprimernejše izražanje v elektronskem sporočilu nekemu z drugačnim profilom.

Viri: www.doria.si, www.sodobnost.com,
www.emka.si, www.mohorjeva.org, www.bukla.si.

V knjižnici si lahko izposodite tudi bralnik inkBOOK Prime, prilagojen uporabi v Biblosu.

Umetnost za otroke
Claustres, Françoise:
Sveto pismo v 30 umetninah
Društvo Mohorjeva družba, 2019

Svetopisemske zgodbe so navdihnile in še vedno navdihujejo številne umetnike. V knjigi je ob najznamenitejših svetopisemskih zgodbah predstavljenih 30 umetnin – od Michelangelove freske Stvarjenja človeka do Caravaggiovega platna Žrtvovanja Izaka, Berninijevega Davida, ki se spopade z Goljatom idr. Ob reprodukcijah so v razlagi izpostavljene podrobnosti mojstrov, ki bralcu omogočajo boljše dojetje umetniškega dela. Priredbe svetopisemskih odlomkov so primerne tudi za otroke, spremljajoča pojasnila posameznih izrazov pa bralcem pomagajo k boljшему razumevanju svetopisemskih zgodb. Ob predstavljenih umetninah so zapisana tudi napotila, kje je umetnina na ogled. Knjiga kot vabilo na umetnostno in svetopisemsko popotovanje.

mestna
knjižnica
ljubljana

**KNJIŽNICA
FRANA LEVSTIKA
DELOVNI ČAS**

- **ponedeljek** 12:30–19:00
- **torek** zaprto
- **sreda** 10:00–15:00
- **četrtek** 12:30–19:00
- **petek** 12:30–19:00

Obveščamo vas, da bo knjižnica 24., 25., 26. in 31. decembra 2019 ter 1. in 2. januarja 2020 zaprta.

*Prijazen dom
in toplo ognjišče,
pa sreča naj vas
kar največkrat obišče,
da bi jo mogli z drugimi deliti
in s prijatelji se veseliti.*

Društvo podeželskih žena
Velike Lašče
želi občankam in občanom
Občine Velike Lašče in
drugim bralcem Troble
blagoslovljene božične
praznike ter zdravja, sreče in
medsebojnega sodelovanja
v novem letu 2020.

ZAHVALA

Ob iztekajočem se letu se
zahvaljujemo vsem donatorjem,
sponzorjem ter vsem, ki ste
nam kakorkoli pomagali in nas
spodbujali pri naših aktivnostih,
še posebej pa tistim, ki ste naše
prireditve obiskali.

**Društvo podeželskih žena
Velike Lašče**

VABILO

Društvo podeželskih žena Velike
Lašče vabi dekleta in žene z
veseljem do druženja, peke,
izdelovanja papirnatega cvetja,
izmenjave receptov idr. na srečanja
vsako zadnjo sredo v mesecu ob
19. uri v društveni sobi v pritličju
sedeža Občine Velike Lašče.

**DRUŠTVO PODEŽELSKIH
ŽENA
VELIKE LASČE**

31. OKTOBER – DAN REFORMACIJE, V RUTAH PA TUDI NOČ ČAROVNIC

Katarina Keržišnik Križnar

Že res, da je 31. oktober za Slovence
zlasti za nas v Trubarjevih krajih najprej
in predvsem dan reformacije. Otroci so
o protestantizmu, Trubarju, Abecedniku
in Katekizmu poslušali že ves teden.

Obiskali smo Trubarjevo domačijo,
zvečer pa smo si v Rutah privoščili malo
hudomušnosti.

Pripravili smo zabavo za noč čarovnic. V
skupnem prostoru nekdanje OŠ Mohorje
smo se zbrale vse čaravnice in čarovniki,
mumije in zombiji, okostnjaki in vse
mogoče pojave iz naših vasi. Ena bolj
strašna od druge. Okrasili, pravzaprav
smo »ostrašili«
prostor, obesili pajkove
mreže, lobanje, duhce in prižgali lučke v
izrezljanih bučah. Najprej smo si ogledali
projekcijo risane filma, nato smo se
okrepčali s toasti, posladkali s strašnimi
domačimi dobrotami in osvežili s sokovi.
Za konec smo še malo zaplesali. Poslovi
smo se dobre volje in z velikimi nasmehi
kljub zelo strašnemu večeru.

PRIDRUŽI SE PASIJONSKI DRUŽINI

**Koordinatorji Ribniškega
pasijona 2020**

Ribniški pasijon že več kot deset let pri-
naša veselo sporočilo, vendar nam idej
za nadaljnje ustvarjanje še ni zmanjkalo.
Zato se že pripravljamo na Ribniški pa-
sijon 2020. Vabimo vse, da se pridružite
že več kot 200-članski pasijonski družini.
Verjemite, vsak lahko doprinese nekaj
dobrega in koristnega k temu skupnemu
projektu.

Za vas bomo našli pravo vlogo, ali si
želite biti skriti ali izpostavljeni, če ste
močnih mišic ali elegantni, če znate peti
ali obračati besede, če bi radi z nami de-
lili sladke dobrote ali šiviljske stvaritve.
Pri tako velikem projektu zagotovo ne
zmanjka dela.

Prijavite se prek spletne prijave na www.ribniskipasijon.si.
Prijava je namenjena
tako članom pasijonske družine kot tudi
vsem, ki bi se nam radi na novo pridru-
žili. Veseli bomo prav vsakega.

**Za več informacij se lahko obrnete
na info@ribniskipasijon.si ali 051
206 572 (Helena).**

Društvo za ohranjanje
dediščine vabi na

RAZSTAVO JASLIC V SKRITIH KOTIČKIH GRADEŽA

(pri Turjaku)
kot največjo v Sloveniji
(lani je vsebovala
več kot 350 jaslic),
**ki smo jo odprli v nedeljo,
15. decembra 2019.**

Razstavljene so v sušilnici, hišah,
kapelicah, kletih in na prostem
po vsej vasi.

Vodeni ogledi bodo še 22. in 29. decembra 2019
ob 17.30. Vse tri nedelje in ob zaključku razstave
(2. januarja 2020 ob 17.30) vas čakata topla
pijača in ponudba na stojnici, zadonele bodo
božične pesmi, malčke bo občasno presenetil
kateri od dobrih mož. Izdelovalce jaslic boste
lahko opazovali pri delu, 22. decembra bosta še
razstava in pokušina poprtnikov.

Razstavo si v spremstvu vodnikov med tednom
lahko ogledate od 16. do 19. ure, ob sobotah in
nedeljah pa od 13. do 19. ure. Večjim skupinam
priporočamo predhodno najavo.

Martina Starc, vodja likovne sekcije

Javni sklad Republike Slovenije (JSKD) za kulturne dejavnosti je letos organiziral 7. tematsko razstavo OBLO IN OGLATO – slikarstvo, ki je poteka na treh ravneh: - območna tematska razstava 2019, regijska tematska razstava v letu 2019 in državna tematska razstava v letu 2020. Slednja je razpisana vsako drugo leto, regijska pa vsako leto. Selekcija slik se začne pri območni tematski razstavi in se nadaljuje naprej v ožji izbor.

Območna razstava JSKD je bila 3. oktobra v Erbergovih paviljonih graščine Dol pri Ljubljani, regijska pa 7. novembra v Stični. Iz sekcije KUD-a Marij Kogoj Turjak se letos ni prijavil nihče, kljub temu pa smo obiskali obe razstavi. Izbor slik je predstavila strokovna selektorica mag. Nuša Čurin Lapajne.

Na letošnjem regijskem izboru na temo Oblo in oglato so se predstavili avtorji, ki so pokazali študijski pristop, nadgradnjo svojega dela in v likovnem ustvarjanju iskali vedno nove rešitve. Nenazadnje JSKD ob takih razpisih ponuja likovnikom možnost izobraževanja s področja likovne teorije, ki je glavni in sestavni element likovnega izražanja. S tem ljubitelji pridobivajo znanje, ki dviguje kakovost njihovih stvaritev, vpliv pa je tudi širši, saj se kulturna in estetska zavest družbe tako dviguje na višjo raven.

Tema Oblo in oglato ponuja širok diapazon realizacij, od realističnih do kubističnih kot tudi popolnoma abstraktnih pristopov. Vsekakor pa ponuja oddaljitve od klasično realističnih načinov ustvarjanja. Naj pohvalim nekaj avtorjev, ki so se naloge lotili dokaj drzno in konceptualno. Razmišljajo o kompoziciji, materialu in osnovnih likovnih usmeritvah, predvsem pa vzpostavljajo dialog, sintezo ali diametralno nasprotje med oblim in oglatim znotraj likovne vsebine, ki so lahko slikarske, kiparske, s področja fotografije ali celo v obliki performansa.

Letošnja regijska razstava v Stični je trenutni prerez delovanja na področju ljubiteljske likovne dejavnosti in lahko rečem, da je kljub manjšemu odzivu kakovostnejša, saj nekatera dela ponujajo novo razumevanje likovnega dela, ki je nastalo v tem prostoru in času, tukaj in sedaj.

*Želimo vam vesele
božične praznike
in lep prehod v
novo leto.*

Predvsem pa vam
želimo zdravja,
volje in časa za
varne korake po
planinskih poteh.

**Planinsko društvo
Velike Lašče**

**Božični pohod z
lučkami**

sreda, 25. december 2019,
ob 18. uri,
v Velikih Laščah
na trgu

Novoletni pohod

četrtek, 2. januar 2020,
ob 9. uri,
v Velikih Laščah
na trgu

**Redni letni občni zbor
Planinskega društva
Velike Lašče**

nedelja, 26. januar 2020,
ob 17. uri,
v Velikih Laščah
v Piceriji pri Roku

NOVE SMERNE TABLE NA VELIKOLAŠKIH PLANINSKIH POTEH

Markacijski odsek Planinskega društva Velike Lašče je 27. oktobra 2019 poskrbel za namestitve novih smernih tabel na planinskih poteh v velikolaški občini. Postavili smo 10 kovinskih drogov in namestili 18 novih smernih tabel, za katere smo uspešno kandidirali na razpisu in pridobili 75-odstotno sofinanciranje Planinske zveze Slovenije s podporo Fundacije za šport.

V delovni akciji, v kateri so sodelovali Miran Perhaj, Lavrina Perhaj, Stanko Levstek, Joško Levstek, Tadej Marolt, Miran Kozina, Magdi Stritar in Niko Samsa, je bilo opravljenih 64 ur prostovoljnega dela. To je bila tudi skupna akcija markacijskih odsekov Planinskega društva Velike Lašče in Planinskega društva Ribnica, ki tako krepi sodelovanje.

Rdeče usmerjevalne table so poenotene za vso Slovenijo in imajo vgravirane naslednje podatke: ime oz. smer poti, čas hoje, ledinsko ime in nadmorsko višino, kjer je tabla postavljena, spodaj desno pa je napis PZS in ime društva, ki je skrbnik poti. Nekateri table smo pritrdili na obstoječe drogove, drugje sta bila potrebna vkop v zemljo in betoniranje. Nove smerne table se nahajajo na naslednjih lokacijah: Turjak - pred Domom krajanov, Rašica - Trubarjevina, Zgonče - križišče za Kališče, Velike Slevica - pri francoski kapelici, Velika Slevica - pot na Polzelo, Cereja - pri mlekarni, Cereja - križišče, Dolnje Retje - pri progih, Ta zmrznjeni, Pod Grmado, Ščita, trg v Velikih Laščah.

Za nesebično pomoč se najlepše zahvaljujemo Andreju Bavdku z Ulake za prevoz kovinskih drogov iz Ljubljane na Rašico, Davorinu Mustarju z Rašice za varjenje in Trgovini Trgoup, d.o.o., za suhi beton. Nove smerne table bodo tako še olajšale orientacijo in hojo po laških planinskih poteh. Vabljeni na pot!

S PLANINSKIM DRUŠTVOM AKTIVNO V NOVO LETO

Planinsko društvo Velike Lašče

Leto gre proti koncu in tako tudi člani upravnega odbora Planinskega društva počasi zaključujemo z delom. Tudi letos smo izvedli kar nekaj pohodov v vseh letnih časih, na lažjih in težjih poteh, doma in v tujini, ter na okoliških poteh opravili veliko markacijskih akcij. Vodniki so se udeleževali obveznih usposabljanj za vodnike Planinske zveze Slovenije, pridobili pa smo tudi tri nove markaciste.

Naš največji projekt, pohod po Velikolaški kulturni poti, smo tudi tokrat uspešno izpeljali. Ob koncu leta nas čaka še tradicionalni večerni božični pohod z lučkami, ki bo 25. decembra, in na katerega vas lepo povabimo, da se po uživanju božičnih dobrot skupaj prijetno razmigamo. Takoj ko si bomo odpočili od prehoda v novo leto, pa vas 2. januarja 2020 vabimo na še en tradicionalni pohod – novoletni pohod na Kamen vrh in Grmado. Takoj po novem letu bomo ponovno začeli z delom in vas vse člane in tiste, ki boste morda to še postali, ter tiste, ki vas samo zanima naše delo, v nedeljo, 26. januarja 2020, vabimo na redni občni zbor Planinskega društva Velike Lašče.

Vsako potovanje se začne s prvim korakom.

KOSTANJEV POHOD USPEL!

TD Turjak

Čudovito vreme, pisana množica pohodnikov in nekaj otrok je prehodilo 10 km poti skozi gozdove in nekaj vasi. Obseg pohoda: Turjak, Mali in Veliki Osolnik, Škamevec, Javorje, Prazniki, Turjak. »Kako lepa je naša okolica,« je bilo slišati. Ponujal se je krasen pogled na vse strani. Krajši postanek je bil v vasi Javorje, kjer so nas prijazno postregli.

Kot pika na i pa je bila odlična peka kostanja, ki so jo otroci na cilju komaj čakali. Navdušenja nad zanimivim načinom priprave pohodniki niso prav nič skrivali. Hvala sodelujoči ekipi pri udeležbi in tudi vsem pohodnikom, ki so prišli z različnih koncev, tudi izven naše občine. Stkale so se tudi nove prijateljske vezi in skupaj smo izoblikovali zadovoljno ter nepozabno druženje. Prijazno vabljeni tudi prihodnjič!

UMETNOST PRIPRAVE KAVE

Tea Leščanec

Za vse tiste, ki me ne poznate najbolje, naj vam povem, da sem dijakinja Srednje šole za gastronomijo in turizem Ljubljana. Pa vendar naj najprej razložim, kaj vam želim predstaviti. Sama sem se leto dni nazaj srečala s peštrim svetom kave, se vanj tudi potopila in tako pridobila naziv barista oz. oseba, ki pripravlja vrhunsko kavo. Ker pa je kava lahko tudi lepa in ne samookusna, sem se začela učiti tudi latte art oz. risanja po kavi z mlečno peno. Kljub temu da se tole sliši preprosto, pa na žalost ni tako. Lahko povem, da so treningi vse prej kot lahki. Skuhati kavo ni težko, kuhanje vrhunske kave pa je zelo zahtevno. Zakaj? Barist je oseba, ki v sebi nosi znanje o kavi, pozna določene postopke, kako kavo pravilno pripraviti, da jeokusna. Pri latte artu se je treba naučiti, kako pravilno speniti mleko in kako ga viliti. Da dobiš lik na kavi, potrebuješ točno določene lončke oz. pitcherje in veliko mero zbranosti. Ker je latte art več kot samo neko penjenje in vlivanje mleka, obstaja tudi mednarodni sistem ocenjevanja (latte art grading system) in del njega sem tudi sama. V tem sistemu si baristi pridobivamo stopnje latte arta, vsaka stopnja pa je podkrepjena s certifikatom in lončkom določene barve. Trenutno sem na tretjem od šestih lončkov v sistemu.

To sem vam pravzaprav predstavila samo zato, da vam pojasnim, da sem po številnih treningih za šolskim kavomatom v Velike Lašče prinesla naslov mednarodne prvakinje v osnovah barista, latte artu (kategorija free pour), kjer sem risala vrtnico in pava, in v kategoriji segnature drink na osnovi espressa, kjer sem pripravljala kavni napitek z jabolkom, in za nameček še naslov barista junior. Vse to sem osvojila oktobra v Makarski na Hrvaškem. Novembra pa sem na gostinsko-turističnem zboru Slovenije v kategoriji priprava in postrežba kave med profesionalci zasedla 5. mesto in si tako med vsemi tekmovalci strokovnih srednjih in višjih šol priborila najboljšo uvrstitev.

Državno prvenstvo v latte artu se približuje, zato se vračam za kavomat in začenjam z napornimi treningi, vam pa želim, da spijete kako dobro kavo.

Voščilo bralcem Troble

Zvezdni sij skozi okno lije,
v božičnem času srce močnejše bije.

Polnočni zvon zvoni,
prižigajo se praznične luči.
Sreča je blizu, iskri se v očeh,
na lica privablja nasmeh.

Od jutri ne zahtevaj nič,
nezadovoljstvo je tvoj birič.
Življenje sprejmi brez velikih želja,
izpolni si male, drobne sanje.

V letu 2020 prijatelji bodimo,
prijatelj je biser, za katerega skrbimo.

Z njim so varne naše poti,
premagljive vse strme čeri.
Ne izgublaj se v svojem cilju,
sprejmi darove ljubezni, upanja in vere.

Ana Pia Debeljak

LIONS KLUB
RIBNICA

vabi na dobrodelni koncert

Z GLASBO ZA SOČLOVEKA V STISKI

ki bo v soboto, **25. januarja 2020**, ob **18. uri**,
v Kulturnem domu **TVD PARTIZAN Ribnica**

Na dobrodelnem koncertu s programskim naslovom
Operne peripetije nastopajo:

PETRA VRH VREZEC sopranistka, *AL VREZEC* baritonist,
BEATA ILONA BARCZA pianistka, vokalna skupna *ANAMANKA*
Režija: *ZVONE ŠEDLBAUER*

Cena vstopnice: **10 evrov.**

Osnovnošolci imajo vstop prost!

PRODAJA VSTOPNIC:

v Rokodelskem centru Ribnica od 6.1.2020 dalje
in na kraju koncerta dve uri pred predstavo.

KAMRICA STARIN GAČNIK

Janko Gačnik

Harmonij (1905, Anton Gačnik)

29. novembra 2019 je ob 16.30 uri na Opalkovem potekala otvoritev zasebne zbirke različnih predmetov, ki sem jih razporedil v več kotičkov: staro kmečko orodje na kozolcu, stara glasbila, mojstrovine starega ata, izdelki iz medenine ter Titov kotiček. Predstavil sem zbirko, zgodovino predmetov ter predstavil mojstra, našega starega ata, ki je bil resnično zelo napreden umetnik. Častni gost prireditve je bil moj najstarejši bratranec, Jože Gačnik – Žovi, vesel pa sem bil, da nas je obiskal in nagovoril tudi župan, dr. Tadej Malovrh.

V moji rojstni hiši na Opalkovem je moj ded, Anton Gačnik (1867–1955) izdeloval čudovite predmete, od pohištva, okvirjev slik, domačega orodja, pa vse do neverjetnih instrumentov, ki se še danes lahko primerjajo z drugimi novimi, predvsem zaradi načina izdelave ter resonance in zvona lesa. Stari ata je na vse instrumente znal tudi igrati.

Zagotovo izstopajo berda, diatonična harmonika ter harmonij, na katerega je igral ob nedeljah, ko so prihajali na ples pari z vse Kranjske. Instrumenti so obnovljeni in iz njih se še da izvabiti lepe melodije.

V zbirki starih instrumentov pa moram izpostaviti mali koncertni klavir Lindner, star krepkih 194 let, med drugim pa so na ogled še trobila, pihala, godala, veliko harmonik, tamburice itd.

Ob tej priložnosti se zahvaljujem vsem obiskovalcem, ki ste prišli na otvoritev, ter vabim ostale, da si zbirko še ogledate. Posebna zahvala pa gre mojim domačim ter sosedom in prijateljem, ki ste mi pomagali in mi stali ob strani.

Vabljeni v Kamrico starin Gačnik na Opalkovo. Ogledi so možni po dogovoru na tel. št.: 031 647 633 ali prek e-pošte: kamrica.starin@gmail.com.

Harmonika (1903, Anton Gačnik)

JESENSKI DNEVI DRUŠTVA UPOKOJENCEV

Helena Grebenc Gruden

foto: Martin Gruden

Martinovanje v Zeleni dolini

Oktober

Pri nas je v vseh letnih časih jesen. Včasih je sončna in vesela, včasih osamljena in žalostna. Zato člani našega društva proti koncu leta obiskujemo vse tiste, ki so zaradi »jesenske minljivosti« obtičali doma v postelji ali so osamljeni sredi direndaja v domovih za starejše občane. Tako se malo oddolžimo za njihove društvene aktivnosti v preteklih letih. Nismo pozabili nanje, čeprav ne morejo biti več z nami na družabnih srečanjih, predavanjih in pohajkovanjih po lepih krajih. Zato in predvsem njim želimo v predprazničnih dneh veliko veselja in topline, v prihajajočem letu pa obilo zdravja!

Julka in Helena

Seveda ima medalja vedno dve plati. Tudi jesen je lahko še kako barvita. To je dokazal posebno slovesen dogodek konec oktobra. Vse pozornosti je bila deležna tudi letos naša najstarejša članica 107-letna Julka Zakrajšek.

Z Majdo sva jo obiskali na njen rojstni dan in v veselje nama je bilo, da naju je pričakala (tako kot vedno) s sledečim povabilom: »Pridita v kuhinjo, bom kavico

skuhala, če jo še lahko pijeta.« Mimogrede, sestrična moje mame je in razlika med nama je ena generacija oziroma 36 let. Neverjetna je, ne kaže svoje starosti, ne obremenjuje se z njo, in kadar sem pri njej, me s svojo karizmo spodbudi k preprostem pozitivnemu razmišljanju. Tudi tokrat se je razvil pravi ženski klepet, veliko sorodstvenih povezav je podkrepila z letnicami in tudi za vse starejše sosede in dogodke je dobro vedela, kako je bilo. Enkratna je in z vsem spoštovanjem ji še enkrat iskreno čestitamo!

November

Čas in dogodki pa tečejo naprej in že smo bili v novembru. Kot se spodobi, smo sledili naravnim zapovedim. Tako smo 11. novembra na obrobju Haloz v Zeleni dolini pomagali Martinu, da je spremenil mošt v vino. In pogledjte sliko: veliko nas je bilo, lepo je bilo, mokro je bilo.

Po vsaki dobri zabavi pa pride policija. Ne, ne, nobene neumnosti nismo naredili. Na Policijo Ribnica smo kar sami poklicali in na klepet povabili policista Janka Divjaka, ki je zadolžen za naše področje. Tako je bila aktivnost v drugi polovici novembra dopolnjena s svetovanjem policije na aktualno temo z naslovom: Poskrbimo za svojo varnost v prometu in doma. Po prijetnem sproščenem pogovoru, ki se je kar malo podaljšal, smo pomirjeni in z boljšim občutkom varnosti, še posebno pred nenapovedanimi tujci ugotovili, da so bile pomirjajoče in suverene besede policista Divjaka zelo dobrodošle. Za sodelovanje, vse spodbude in pozornost se policiji in policistom iz Ribnice zahvaljujemo in priporočamo tudi za naprej.

December

In že smo v decembru. Po ustaljenem redu telovadimo, se družimo z balinarji in Nitkami. Najpomembnejše pa so aktivnosti na temo zdravja, zato se jih udeležujte v kar največjem številu.

Razumemo, da je december mesec tisočerih lepih dogodkov. Vse ustanove, društva in druge združbe se trudijo po svoje popestriti praznovanje. Veselje, rajanje, zabavni dogodki, kulinarika, zapravljanje, obdarovanja in praznična evforija prevzamejo skoraj vse.

Malo se bo dotaknila tudi nas 14. decembra na prednovoletnem srečanju Pri Puglju v Ribnici in 19. decembra, ko bomo obiskali božični Vojnik.

Sicer pa zberite dogodek po vaši meri, pojdite med osvetljeno sredino, veselite se in namenite lepo besedo tudi tistim, ki jim jo čez leto niste. Drugo polovico decembra pa v miru in spokojnosti preživite s svojimi bližnjimi in najdražjimi.

Potem pa korajžno v novo leto z veliko življenjske energije, novimi načrti in lepimi željami! In naj vam vsem vse uspe! Člani DU Velike Lašče

OSREČNO
20202021
70 DU 1950 - 2020 1et
Društvo upokojencev Velike Lašče

Policija svetuje

DEMENCI PRIJAZNA TOČKA

Marija Trotovšek

Mineva že skoraj pet let druženja upokojencev v okviru DU Alzheimer cafe v sodelovanju našega društva s Spominčico. Ta druženja smo letošnjega januarja nadgradili z odprtjem DEMENCI PRIJAZNE TOČKE, jeseni pa še z delovanjem DELAVNICE ZA SPOMIN.

Naloga delovanja Spominčice in njenih sodelavcev je pomoč in podpora osebam z demenco ter njihovim svojcem, ki prav tako potrebujejo pomoč pri sprejemanju te bolezni. V središču delovanja Demenci prijazne točke (DPT) naj bo človek, in ne bolezen, zato moramo biti prijazni in strpni. Vzeti si moramo čas za jasen in enostaven pogovor s svojcem, ki pride nanj zaradi svojih težav in odide s pogovora pomirjen. Naša DPT se nahaja v prostoru DU v Glasbeni šoli. Nekaj uspeha smo že imeli s tem, da smo svojcem obolelih posredovali informacije, nudili pomoč in jih usmerjali k rešitvam. Zavedati se moramo, da se bolniki z demenco lažje vključujejo v vsakdanje življenje, če so svojci pripravljene na potek bolezni in sodelujejo s strokovnjaki s tega področja. Vedno pa je treba poiskati tudi zdravniško pomoč.

Predvsem vabimo svojce, da izkoristijo ure DPT v našem okolju za svoje potrebe, ker se bodo tako lažje soočili z vsakodnevnimi problemi. Svojci včasih potrebujejo samo malo sprostitve, spodbude, da ne izgorijo.

Da pa bi poskrbeli tudi za druge, ki potrebujejo družbo ali samo nekakšno sprostitve, smo se v naši sobi odločili organizirati DELAVNICE – VAJE ZA SPOMIN. Tako DPT kot tudi DELAVNICA sta vsako prvo sredo v mesecu v prostoru DU od 12. do 17. ure popoldan. Nekatere udeleženske so mi že dejale, da komaj čakajo, da se zopet dobimo, da vadimo in se igramo miselne igre. Ni nas veliko, je pa zelo prijetno, mnogokrat poučno in predvsem veselo. Sem pa nekaterim svojcem dala Vaje za spomin tudi za domov, da se s svojci, ki niso pripravljene za družbo, igrajo doma.

Tudi prihodnje leto se bomo srečevali vsako prvo sredo v mesecu v pisarni DU, nekajkrat pa bomo organizirali tudi predavanja s strokovnjaki, ki jih bo predlagala Spominčica.

Srečno v letu 2020

HEMODIALIZNI CENTER

**Društvo LB JVZH regije,
podpredsednica: Valerija Gelze**

Edino, kar nam je podarjeno, je življenje. S seboj prinesemo take in drugačne težave, probleme, ki jih lahko rešimo le skupaj v dobro in za vsaj boljšo kakovost življenja.

Delali in ostali smo zvesti domačim krajem, cesta je sedaj polna, nevarna, poledenela, zasnežena, ko se trikrat na teden skoraj TRIDESET dializnih bolnikov vozi v DC Ljubljana (Črnuče, Leonišče, UKC). Za prevoz iz najbolj oddaljenega kraja blizu Osilnice potrebujemo v eno smer več kot dve uri. Prvi od doma odhajamo po peti uri in se vračamo malo pred štirinajsto uro. Zdravljenje ni enostavno, traja lahko tudi desetletje ali več, počutje po dializi zahteva počitek. Vožnja iz Ljubljane pomeni dodatno obremenitev.

Področje od Kolpe do Barja in Novega mesta do Sežane nima dializnega centra. Zajema pa več občin: Osilnica, Kostel, Kočevje, Sodražica, Loški Potok, Videm-Dobropolje, Cerknica. Število pacientov iz vseh naštetih občin pa je več kot dovolj visoko. Kolpa, Kočevski rog, grad Kostel idr. so znamenitosti, ki bi jih lahko izkoristili tudi za ponudbo turistične dialize. S centrom bi povečali povpraševanje po človeških virih z izkušnjami, ki so prav tako sedaj vozijo na delo v Ljubljano.

Ideja, ki je že prerasla v potrebo, bo kmalu praznovala deset let. Sprašujem se, zakaj v vseh teh letih ni prišlo do srečanja na to temo, je v ozadju boj za paciente, korupcija, centralizacija, zaprto območje?

Združite moč, voljo, razum in skupaj v letu dni postavimo dializni center za regijo. Ta je nujen, potreben in tudi za razvoj turizma dobrodošel.

Lep pozdrav od pacientov z ledvično okvaro JV-JZ regije.

AKTIVNOSTI KUD-A MARIJ KOGOJ TURJAK V POLETNO- JESENSKEM ČASU

David Centa

pred Solkanskim mostom

TRADICIONALNO 26. MEDOBČINSKO SREČANJE TURJAŠKI HARMONIKAR

Dva tedna po pevski reviji Občine Velike Lašče smo na Turjaku pripravili 26. harmonikarsko srečanje Turjaški harmonikar. Igranje harmonike je v naši občini razširjeno že od nekdaj, z leti pa se samo še krepi. V letih osamosvojitve je Turjaški KUD na gradu Turjak prvič organiziral harmonikarsko srečanje. Do danes so se tovrstni dogodki zgodili večinoma vsako leto in na njih je nastopilo mnogo, tako mladih kot starejših harmonikark in harmonikarjev. Nekateri od njih so danes uspešni in uveljavljeni glasbeniki, zato nam je v ponos, da so si nabirali izkušnje tudi pri nas. Po tradiciji nastopijo tako fantje kot tudi dekleta, pri povabilih se ne oziramo na starost kandidatov, čeprav namenimo prednost najmlajšim. Prostor na odru redno ponudimo tudi harmonikarjem iz sosednjih občin, v posebno zadovoljstvo nam je, ko se na vabilo odzovejo tudi iz bolj oddaljenih krajev. S Turjaškim harmonikarjem se spominjamo pomembne zmage kranjskih čet pod poveljstvom Andreja Turjaškega nad Turki, pri Sisku, 22. junija 1593.

V poletnem času, ko imamo srečanja, praznujemo dan državnosti, zato počastimo tudi to obeležje, od leta 2006 dalje namenimo pozornost tudi pokojnemu legendarnemu Turjaškemu harmonikarju, Alojzu Centi, ki je bil poleg zdajšnjega podpredsednika društva, Francija Pečnika, glavni pobudnik harmonikarskih srečanj. Naš soorganizator je krovna organizacija, JSKD Ol Ljubljana - okolica, ki vsem nastopajočim podeli priznanja. Letos se je na povabilo odzvalo 20 harmonikark in harmonikarjev, od teh se javnosti predstavilo pet novih. To so bili predvsem mladi: Mark Zalar in njegov sovaščan Val Mihelič, ki prihajata iz Rašice, Kristjan Mehlin iz Velike Slevice, Rok Kadunc iz Šentjurja pri Grosupljem ter Anže Hiti iz Brezovice. Novost je bila, da so v programu prvič sodelovali tudi učenci PŠ Turjak s pesmico in deklamacijo. Povezovalka programa je bila tokrat Danijela Gruden, priznanja pa je v imenu JSKD podelila predsednica Katarina Gačnik. Zahvaljujemo se vsem nastopajočim, Stanki Štrukelj in njenim učencem s PŠ Turjak ter vsem, ki so kakorkoli pomagali in podprli letošnje druženje ob zvokih harmonike.

IZLET KUD-a MARIJA KOGOJA NA PRIMORSKO

Skadatelj Marij Kogoj je mladost preživel v Kanalu ob Soči. S svojo ženo, vaščanko Gradeža, in otroki je vrsto let zahajal v naše kraje, kamor so prišli predvsem za vikende. Okoliški krajanji so družino dobro sprejeli, čeprav je veljala za bolj mestne in napredne. Kogojevi sinovi so skupaj z grajskimi otroki drsali po zamrznjenem bajerju, poleti pa so se hodili kopat na Rašco. Po skladateljevi smrti so Turjaški mladinci ustanovili kulturno društvo in ga poimenovali po njem.

Po dolgih letih je leta 2001 naneslo, da so se na okrevanju v toplicah spontano srečali nekdanji predsednik KUD-a Franci ter zakonca Mugerli iz Kanala. Ob pogovoru so spoznali, da jih povezuje skladatelj Kogoj, in postali prijatelji.

Še istega leta je KUD organizal prvi izlet v Kanal, kjer že od 70. let prejšnjega stoletja stoji Kogojev doprni kip. V njegovo čast tamkajšnji kulturniki vsako leto pripravijo festival moderne glasbe Kogojevi dnevi. Sodelovanje in prijateljstvo sta se sčasoma okrepila in naše društvo se na njihovo povabilo z veseljem udeležuje tega festivala. Tudi iz Kanala se odzovejo našim vabilom, tako da so nastopi njihovih pevskih zborov skoraj stalnica na naših občinskih revijah.

Kot leta do sedaj smo v začetku oktobra obiskali prijatelje s Primorske ter si med drugim ogledali grad Rihemberg ter Solkan, njegov most in eno izmed mizarskih delavnic. Ustavili pa smo se tudi na pokopališču, kjer je pokopan France Bevk, poročna priča Marija Kogoj.

LIKOVNO SREČANJE NA TURJAKU

Delovanje likovne sekcije KUD-a Marija Kogoj postaja vse pomembnejše. V začetku oktobra smo po dolgih letih premora pripravili celodnevno likovno srečanje oz. kolonijo. Udeleženci so imeli proste roke pri izbiri lokacije slikanja, prav tako so si sami izbrali tehniko in temo. Pri deljenju izkušenj, učenju novih likovnih znanj, prijetnem druženju je imela pomembno vlogo vodilna umetnica likovne sekcije, ga. Martina Starc, ki je pomagala pri celotni izvedbi srečanja. Ustvarjena dela so bila namenjena za razstavo ob prihajajočem prazniku dnevu reformacije. Koristno s prijetnim vedno obrodi sadove, zato je bila likovna kolonija nedvomno pozitivna novost za skupnost in njen utrip v naših krajih.

Ne glede na to, zanimanje za likovno umetnost v naših krajih ni nič manjše. Tokratno otvoritev razstave sta popestrila glasbenika Sara in Anže Hiti, domačinka, pesnica in tekstopiska Nataša Klinc ter Klapa Gallus. Umetniška dela so bila na ogled ves teden, do 2. 11. 2019.

Zaprtje gradu Turjak, ukinitvev krajevnih skupnosti izpred let in še nekaj odločitev ni pripomoglo h kulturnemu in tudi siceršnjemu razvoju našega kraja in občine. Počasi se to sicer spreminja, zato upanje na boljši jutri ni grešno.

LIKOVNA RAZSTAVA OB DNEVU REFORMACIJE

Likovnemu srečanju je sledila tudi likovna razstava. Dan reformacije je pomemben praznik, še posebej za našo Občino Velike Lašče, ki jo z razlogom lahko imenujemo tudi Trubarjevi kraji. Ob tej priložnosti smo v Domu krajanov pripravili likovno razstavo domače likovne sekcije, kjer so bile na ogled slike, risbe in skulpture. Dan reformacije časovno sovпада z dnevom mrtvih. Turjaški KUD se še posebej ob tem času spomni vseh pokojnih kulturnikov in umetnikov, tudi Primoža Trubarja, ki je bil začetnik pisane besede na Slovenskem in splošno zelo napreden Slovenec. Spoštovanje kulturne dediščine ter s tem tudi reformatorskega gibanja pomaga tako pri ohranitvi pestre slovenske identitete kot tudi širšega zavedanja, da so se tudi naši bližnji in bolj oddaljeni predniki zavzemali za boljši danes in jutri.

Od leta 1998 dalje, ko je bil ustanovljen Javni sklad za kulturne dejavnosti RS območna izpostava Ljubljana - okolica, je Turjaško kulturno društvo redno prirejalo območne likovne razstave. Ta dogovor je bil sklenjen med Francijem Pečnikom in tedanjim prvim vodjem JSKD OI Ljubljana - okolica, Matkom Zdešarjem iz Horjula. Sodelovanje je bilo vzajemno, KUD Marij Kogoj je razstavam nudil slikarske panoje in prostor, JSKD pa se je obvezal, da bodo te razstave vedno na Turjaku. Tako je bilo vrsto let. Medtem se je sicer razstava iz Doma krajanov preselila na Turjaški grad. Žal so pred leti grad zaprli za javnost, zato je bil JSKD primoran zamenjati lokacijo razstave, to so zdaj Erbergovi paviljoni graščine Dol pri Ljubljani.

V RUTAH JE MOGOČE IGRATI TUDI KOŠARKO

KO Rute, Borut Tomažin

V času šolskih počitnic so ob vsakodnevni intenzivni uporabi šolskega igrišča pred nekdanjo šolo Mohorje ob vse številčnejši mladi populaciji na območju Rut izrazili željo po postavitvi koša za igranje košarke.

KO Rute se je v imenu mladih rutarskih športnikov na Občino Velike Lašče obrnil s prošnjo za financiranje nakupa nosilne konstrukcije s tablo in koša.

Na podlagi hitro in pozitivno rešene prošnje smo se z občino dogovorili in izvedli potrebne aktivnosti, zato lahko z veseljem povemo, da koš že služi svojemu namenu.

KO Rute se v imenu rutarskih košarkarjev zahvaljuje Občini Velike Lašče, županu dr. Tadeju Malovrhu za odobritev in financiranje koša ter ostalega potrebnega materiala, mag. Barbari Pečnik za pridobitev ponudb, izbiro izvajalca in koordiniranje aktivnosti, predstavnikom režijskega obrata Občine Velike Lašče za prevoz

materiala za temelje ter predstavnikom podjetja Vodokomunalni sistemi, d. o. o., za izkop in postavitve temeljne betonske cevi. Za betonažo temeljev in montažo nosilne konzole smo poskrbeli krajani sami.

Glede na to, da se je končna montaža koša zaradi slabega vremena nekoliko zavlekla, otvoritvene tekme žal nismo mogli izpeljati, kljub temu pa se mladi košarkarji že aktivno pripravljajo za prihajajočo sezono.

SANACIJA VODOVODNEGA OMREŽJA V RUTAH

KO Rute, Borut Tomažin

V Rutah je bila na odseku Mohorje–Rupe–Selo izvedena sanacija vodovodnega omrežja, in sicer so predstavniki podjetja Vodokomunalni sistemi, d. o. o., na omenjenem odseku izvedli zamenjavo dotrajanih cevi v dolžini 650 m. Hkrati so v skladu z aktualnimi zahtevami izvedli tudi sanacijo šestih hišnih priključkov in postavili dodatni hidrant.

Neugodne vremenske razmere v novembru so aktivnosti nekoliko upočasnile, kljub

temu so dela zaključena do te mere, da je bilo novo omrežje konec novembra že predano v uporabo. Dokončanje zunanjih zemeljskih del bo izvedeno takoj, ko bosta to dovoljevala vreme in stanje terena.

Z izvedeno sanacijo je tako na našem območju zagotovljena optimalnejša oskrba s pitno vodo, navedeni odsek je namreč na vodovodnem sistemu Rute predstavljal eno ključnih žarišč pojavljanja napak.

VSTANIMO S KAVČA IN SE GIBAJMO ALI HVALA, ANITA JAKLIČ, DA SI

Aleksandra Marijanović

Samo superge in palice, najboljša investicija za zdravje in lepa doživetja.

Prav vsi vemo, da je gibanje pomembno, saj se o tem dandanes povsod veliko piše in govori, a to ni dovolj. Mislim, da vsakdo potrebuje koga, ki ga resnično spravi v redno gibanje. Zame je to gotovo bila Anita Jaklič, ki je v Velikih Laščah pred sedmimi leti organizirala tečaj nordijske hoje. Ta oblika rekreacije je takoj postala moja ljubezen. Ne predstavljam si več, da je ne bi vsaj dvakrat tedensko kam mahnila s svojimi nordijskimi palicami, ki so stale samo 50 € in so tako gotovo moja najboljša naložba v

življenju. Koliko lepih izletov sem že naredila zahvaljujoč prav nordijski hoji. S palicami se počutim stabilno, sem hitrejša in za razliko od prej, ko sem tekla, me prav nikoli nič ne boli, saj se teža s kolen in kolkov prenese tudi na roke. Letos septembra pa sem obiskala tudi predavanje, ki ga je Anita organizirala o pomenu gibanja za preprečevanje kronične bolečine. Nikoli me sicer še nič ne boli, a rada bi, da tako tudi čimdlje ostane. Navdušila me je s svojo strokovnostjo in predanostjo, pomembno se mi zdi tudi, da ji kot dipl. fizioterapevtki lahko popolnoma zaupam. Zaradi predstavljenih precej presenetljivih dejstev o dobrobiti gibanja in tudi o škodi, ki jo povzroči neaktivnost, sem se odločila, da dvakrat tedensko obiskujem pri njej še vodeno vadbo. Vaje so pestre in poleg vaj za krepitev srca in ožilja, delamo tudi vaje za vse mišične skupine in za raztezanje, na koncu pa še sprostimo celo telo. Vaditeljica je požrtvovalna in med izvajanjem vaj hodi med nami in nas popravlja ter nadzoruje pravilno izvedbo in tako vaje pravilno delaš lahko tudi doma.

In še to. V Ameriki se uveljavlja novo geslo: "Healthy is the new skinny." To pomeni, da je nekdanjo obsedenost z vitkostjo zamenjala želja po zdravju, ki je seveda pomembnejše od številke na tehtnici. Veliko žensk je zelo suhih, a brez mišic, mogoče so celo podhranjene v želji zadržati idealno telesno

Za večjo motivacijo se lahko poslužimo tudi aplikacij na telefonu.

težo in imajo posledično tudi osteoporozo in ostale težave. Je vredno? Nikakor ne smemo povezovati gibanja v paketu s hujšanjem, ker se zgodi, da delamo oboje ali pa nič, torej smo na dieti in se gibamo, ali pa jemo normalno, mogoče preveč, in se ne gibamo. Pravijo, da kdor reši eno življenje, reši ves svet. Zato se zahvaljujem Aniti Jaklič osebno, ker bom zaradi gibanja, za katero me je navdušila prav ona, živela dlje in bolj kakovostno. Zelo vzpodbuden podatek je, da je že samo 20 minut hoje na dan popolnoma dovolj, da za polovico zmanjšamo vse mogoče bolezni in nadloge. In to naj bo naša novoletna odločitev namesto vsakoletne nerealne obljube, da bomo shujšali: 20 minut hitre hoje v vsakem vremenu zase. Zato naj končam z mislijo: Vstanite s kavča in se podajte v naravo, v telovadnico, zdravju, druženju in sebi naproti.

SPOMINSKE SLOVESNOSTI TURJAK, ROB IN VELIKE LAŠČE

**Predsednik Društva Zarja spominov
Velike Lašče, Srečo Knafelc**
foto: **Srečo Knafelc**

Kot vsako leto, le z eno veliko razliko – številčno udeležbo učencev OŠ Primoža Trubarja ter podružnic Turjak in Rob in njihovih učiteljic ter ravnateljice – so se zvrstile prijazne slovesnosti v spomin padlim in umrlim za svobodo.

Dogajanja se je udeležilo tudi več drugih obiskovalcev, zato upam, da je to dober znak za naprej. Na tem mestu se zahvaljujem za trud učencem in učiteljicam ter praporščakom.

NOVIČKE IZ STROJNEGA SVETA SK URBAN

STROKOVNA
EKSKURZIJA V PORABJE
ALI ZGODBA O
ŽUPNIKU, KI DELA VSAJ
TOLIKO KOT MOLI

V sredini novembra, ko je še dišalo po kostanju, smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v Porabje. V poznem dopoldnevu smo prispeli v oddaljene Markovce. Tiste, ki se nahajajo prav na vrhu glave naše države, v Občini Šalovci. Osamljena vasica, bi rekel nekdo, ki se prvič nahaja v njej. Ob sestopu iz avtobusa je bilo zaznati začudenje. Ogromna hiša v obliki črke I, pred njo lesene skulpture, vrata niso bila prav nič tradicionalna. Bila so mogočna, lesena, vhod pa skrivnosten na pogled. Pričakal nas je gospod župnik, Dejan Horvat. Bister in pozitiven obraz nam je izrekel prijazno dobrodošlico, prav take občutke pa je zbudila tudi miza dobrot, ki nam jih je pripravil.

Gospod Horvat je ne samo ljudski duhovnik, temveč tudi kmet, gozdar, učitelj, gasilec in prijatelj. Kmetija se ponaša z ogromno hektari zemlje, skrbi za živino ter prideluje med. Med vodenjem po kmetiji smo lahko opazili, da se ukvarja tudi z zbiranjem starinskih kmečkih predmetov, ki pri njem najdejo vedno pravšnje mesto.

Ogledali smo si obnovljeno cerkev in domačijo. Parcele, ki jih oskrbuje z živino, se nahajajo v celotni okolici cerkve in domačije ter tudi v bolj oddaljenih krajih.

Začel je tudi z obnovo cerkve ter gradnjo prizidka. Dejansko pa je ni stvari, ki se je ne bi lotil. Čeprav je rekel, da nima dovolj medu za vse prisotne, se je izkazalo, da ni problem med, ampak premalo prostora na avtobusu. Po zaključeni predstavitvi cerkve in kmetije smo z g. Horvatom nadaljevali pot na Madžarsko, kjer smo se na poti v Gornji Senik ustavili v Monoštru. Gre za vasico v Porabju, kjer se nahaja Slovenski kulturno-informacijski center Lipa. V njem je predstavnik nekdanji predsednik Zveze Slovencev Porabja gospod Jože Hirnóč predstavil namen centra.

Gospod župnik g. Dejan in g. predsednik g. Milan pri obhodu pašnikov in ogledu mehanizacije

Prikazal nam je način življenja na območju Porabja, kjer živijo Slovenci, Madžari in Avstrijci, ter opisal pot Slovencev do pravic v zamejstvu. Po predstavitvi je sledil ogled vzorčne kmetije v Gornjem Seniku. Odprli so jo pred dvema letoma s finančno pomočjo Slovenije, zato da bi pripomogla h gospodarskemu razvoju slovenske skupnosti.

S kmetijo upravlja Razvojna agencija Slovenska krajina. Gre za dober primer uspešnega razvoja podeželja, predvsem Porabja, ki služi tudi kot dobra ideja za razvoj kateregakoli kraja. Poleg kmetijstva se ukvarjajo tudi s turizmom, nudijo tradicionalne madžarske in slovenske jedi ter prenočišča. Skozi celotno ekskurzijo nas je spremljal g. Horvat, ki je s svojo prisotnostjo razveselil prav vsakega, ki smo ga srečali. Je odličen primer človeka, ki ga vodita srce in energija. Za idejo in izvedbo ekskurzije se iskreno zahvaljujemo tudi zvestemu članu Strojnega krožka gospodu župniku Andreju Muleju iz Sv. Gregorja.

Primer vzorčne kmetije v Gornjem Seniku na Madžarskem

Strojni krožek Urban vam v prihajajočem letu želi zdrave in obilne letine, malo predrtih gum, veliko delujočih strojev ter obilico varnega dela.

Noviga lejta dan naj bo z zdravjem in smehom obdan!

Kaplan Maruša,
tajnica Strojnega krožka Urban

VABILO

Vsi zainteresirani, ki vas zanima delovanje našega krožka, ste dobrodošli tudi na občnem zboru, ki bo v januarju. Spoznali boste naše delovanje ter se lahko včlanili. **Spol, naziv, usmerjenost niso pogoji za včlanitev, pomembno je, da mašina laufa!** Za vse, ki vas zanima karkoli v zvezi s Strojnim krožkom Urban, nam lahko pišete tudi na strojnikrozekurban@gmail.com ali pokličete predsednika **Milana Kaplana** na **041 533 883**.

HAKUNA MATATA

Živahna Čebelca in Zavzeta Čebelca

15. 11. smo se klanovci zbrali, da bi klan mogočnega hrasta nadaljevali, zato smo skupaj jesenovali.

Tema naša je Levji kralj bila, ki nas nauka novega je naučila: Hakuna matata pomeni brez skrbi, zato se le na pomembne stvari ozri!

Spoznali smo tudi, kaj izoblikovalo nas je in tega nam vzeti ne more nihče. Cilji, osebe, spomini, naša je odločitev, ali jih bomo ohranili.

Čprav sprejem brez bakel je bil, se je klan vseeno za dva okreplil. S kitaro, z družbo in dobro hrano, priznamo, vse, kar potrebujemo, že imamo.

DELOVNA AKCIJA

Živahna Čebelca in Zavzeta Čebelca

V soboto, 26. 10. 2019, smo pričeli s selitvijo skavtske sobe iz Škocjana na Mali Ločnik.

Klanovci in skupnost voditeljev smo se pridno lotili čiščenja hiše, kasneje pa smo vso opremo pripeljali s stare na novo lokacijo. Čaka nas še precej dela, a kljub temu smo zelo hvaležni Primožu Petriču za možnost uporabe hiše in vso pomoč, ki smo je bili in je še bomo deležni.

JESENOVANJE ČETE VZTRAJNIH BIZONOV

Nika Černač

Tretji vikend v novembru smo se voditelji veje IV ter izvidniki in vodnice na oblačno sobotno jutro zbrali pred župniščem na Lipoglavu pri Grosupljem in začeli naš skupni vikend, jesenovanje. Rdeča nit celotnega vikenda so bili vodi kot temelj čete ter njihovo povezovanje.

Sobotno jutro smo začeli z našo najljubšo igro – Številko. Ko smo pretekli vse okoliške travnike in gozdove ter dodobra premočili vsa oblačila in obutev, smo naše druženje nadaljevali v zavetju toplega župnišča, kjer smo se seznanili s strukturo skavtov ter spoznali sistem osebnega napredovanja, ki nam bo skozi leto pomagal pri urjenju v naših veščinah.

Popoldan smo namenili spoznavanju življenja v četi, delovanju vodov ter sestavljanju pravilnika čete. Ko se je začelo temniti, je nastopil trenutek, ki so ga izvidniki in izvidnice že nestrpno čakali – razdelitev po vodih. S pomočjo izzivov in namigov je kljub nekaj napora vsakdo našel vod, s katerim si bo letos delil šotor in se uril v veščinah. Znotraj vodov so si razdelili funkcije, ki jih bodo skozi leto vestno opravljali, ter si izbrali ime in klic.

Večer je minil v luči sprejema naših novincev, ki so ga pripravili naši najizkušenejši izvidniki in vodnice. Da pa noč ne bi bila preveč mirna, smo naše druženje zaključili z igro morilca v temi. Skupni vikend smo sklenili s sodelovanjem pri nedeljski sveti maši v župnijski Cerkvi sv. Nikolaja na Lipoglavu.

Kljub temu da nam vreme ni bilo najbolj naklonjeno, smo skupaj preživeli dva čudovita dneva ter postali bogatejši za številna na novo sklenjena prijateljstva.

MEDVEDI V DOLOMITIH

Andrej Krička

Bližalo se je obdobje z nižjimi temperaturami in nestanovitnim vremenom, zato smo se člani Kolesarskega društva Velike Lašče pred fazo jesensko-zimske hibernacije odpravili na pot v Dolomite. Rezervirali smo si hotel, ki je bil vsakodnevna izstopna in končna točka potepov po lokalnih prelazih in vrhovih. Stoji v mestu Anzu, ki je neke vrste predmestje mesta Feltre. V slednjem sta se 19. julija leta 1943 sestala Mussolini in Adolf Hitler in razpravljala o obrambi Italije proti zavezniškim silam.

Ko smo prispeli v Anzu, smo potrdili rezervacijo v hotelu in že pripravili kolesa za prvi podvig tistega dne. Odpravili smo se proti kraju Semonzo, ki je izhodiščna točka za prelepi vrh Monte Grappo. Poleg Mihe Sivca, Jožeta Škulja ter Kričke Andreja se nam na tokratnem potepu pridružil še Primož Podlogar.

Iz Anzuya smo se ob reki Piave prebili do mesta Quero, kjer se cesta odcepi proti izhodiščni točki za Monte Grappo. Sledil je potep po prelepi pokrajini, kjer so se lokalni prebivalci podili s traktorji in kombajni. Prelepo vreme jih je pripravilo do še zadnjega spravila pridelkov v letošnjem letu.

Semonzo. Cesta se je pričela le še vzpenjati. Na začetku je polna prelepih serpentin. Pogled proti nebu so krasili jadralski padalci. Monte Grappa je za omenjene ugodna odskočna platforma. Ekipi sem namignil, da ne bi šli v rdečo cono, kajti v prvem delu smo se peljali v objemu senc, ki so jo ponujala drevesa. Z vzpenjanjem se je pred nami odpirala planota, ki zajema celotno Monte Grappo. Po začetnih kilometrih gradient ceste ni vplival na počutje mišic. A bolj ko smo se bližali vrhu, bolj se nam je po glavi podila misel: »Kje je že ta vrh?«. A po 18 km smo le prispeli do vrha 1775 metrov nad morjem. Za nami je bilo približno 1500 višinskih metrov.

Na Monte Grappi

Na eni strani smo lahko opazovali ravnino, ki se razprostira proti

Trbižu in Benetkam, na drugi pa vrhove Dolomitov. Na vrhu je mavzolej, ki je postavljen tako italijanskim kot tudi avstro-ogrskim vojakom, ki so padli v prvi svetovni vojni.

Malo smo se okrepčali, in že je sledil spust na drugo stran Monte Grappe proti mestu Feltre. Za nami je bila prva etapa, prvi dan, misli pa smo že usmerjali v dneve, ki so sledili. Passo Brocon. 28 km vzponov, spustov, serpentin, ravnin, različnih naklonov idr.

Zbudili smo se v meglo, za katero smo sprva mislili, da je nizka oblačnost. Po glavi so se nam podile temne misli: »Joj, pa nam jo je vreme spet zagodlo!«. A v ozadju so se že kazali obrisi sonca. Sledilo je jutranje okrepčilo. Kava in vsi potrebni ogljikovi hidrati ter proteini, in že smo drveli skozi Feltre proti Pontu Serra – izhodišču za vzpon proti prelazu.

Zakročili smo po krožnem toku, sledili tabli za passo in se odcepili na strada provinciale 40. Po začetnem, ne tako strmem in kratkem vzponu je sledil spust. Ob uživanju pri spustu in z vetrom v laseh je sledil odcep za Brocon, ki nas je pričakal z ne tako preprostim 12 % naklonom. Po dobrem kilometru in pol je sledilo prelepo panoramsko kolesarjenje s pogledom na vasi, ki bi jim lahko dali vzdevek »Kaj je bilo ljudem, da so tukaj zidali?«.

Sledili smo tablam 1100 n. m. v, 1250 n. m. v, 1450 n. m. v in noge že čutili, da se bližamo cilju tistega dne. Zadnje 3 km pred prelazom nas je ustavila policija, ki nam je prepovedala nadaljnjo vožnjo. Ne zaradi prehitre vožnje v klanec, ampak zaradi cestnohi-trostne dirke, ki je prav takrat potekala.

Po 20 minah smo dobili zeleno luč za zaključni boj do prelaza Brocon. Prelaz leži na 1616 n. m. v. Dejansko smo pri zapori dosegli nadmorsko višino 1663 n. m. v in se v treh kilometrih spustili do prelaza. Cesto so zgradili v letih med 1904 in 1908, da bi povezali Canal San Bovo in Castello Tesino.

Prelaz Brocon

A še dobro nismo potešili razgretih teles s hladno osvežujočo pijačo, že nas je lastnik hotela opozoril, da imamo še 20 minut, da zapustimo prelaz. A ne zato, ker se je bal, da bi mu izpraznili zaloge osvežilnih pšenično-ječmenovih napitkov, ampak ker se je bližal začetek drugega dela dirke.

Hop na kolesa, vetrovke na ohlajena telesa in že so se števci pregrevali od hitrosti pri spustih. Če bi imeli lučke, bi motoriste opozorili, da bi nam dali malo več prostora. Prišli smo do mesta Canal San Bovo. Mesto je bilo do leta 1918 pod Avstro-Ogrsko upravo. Ko smo ga prekosarili, nas je že čakal odcep za prelaz Gobbera. A glej ga zlomka. Tudi na tem prelazu je potekala gorskocestna dirka. Zato so nas relija željni lokalni gledalci preusmerili na cesto, ki nas je popeljala do 3,3 km dolgega dobro osvetljenega ter v spust speljanega predora. Pripeljal nas je do krožnega prometa, kjer smo samo še odvili desno proti Feltreju. Tam smo se pridružili lokalnemu prebivalstvu, ki je uživalo ob prazniku mesa, pripravljenega na različne načine. Naužili smo se hrane z ogljikovimi hidrati argentinskega porekla in šibali proti hotelu, kjer smo opravili preostanek regeneracije.

Tretji dan sta nas prebudila sonce in toplo vreme, ki sta bolj spominjala na pomlad kot jesen. Pripravili smo potovalke, ker smo tisti dan zaključili z obiskom Dolomitov, jih naložili v kombi in pripravili kolesa za zadnji prelaz našega tridnevnega popotovanja. Passo Cereda. Prelaz nima visoke nadmorske višine in ni dolg, ampak kratek in s strmimi vzponi. Prekosarili smo do nam že znanega mesta Mezzano, ki je bil izstopna točka za cilj. Pričeli smo navijati obrate, srčni utrip se je dvignil, prav tako naklon ceste. In tako je sledil vzpon do konca brez popuščanja. Le v zadnjem kilometru nam je nekoliko prizanesel, da sta se lahko um in telo osredotočila na panoramo, ki nam jo je ponujalo okoliško gorovje.

Prelaz Cereda

In že smo bili na cilju. Na 1369 n. m. v stoji prečudovita gorska kočica. Malo smo se okrepčali in sledil je spust, ki nas je popeljal do prelepe soteske, ki se na koncu odpre v jezero. Do Feltreja je sledil le še spust. Tako smo zaključili popotovanje po Dolomitih, na katerih vsakič odkrijemo nekaj novega. Ko že mislimo, da smo videli in se nagledali vsega lepega in čudovitega, ugotovimo, da še nismo videli in doživeli vsega. V treh dneh smo prekosarili 300 km in premagali 4000 višinskih metrov.

AEROBIC & CROSSFIT

Vadba je namenjena vsem, ki si želite:

dvigniti raven energije z gibanjem

ob dinamični glasbi,

povrniti, ohraniti ali dvigniti svojo psiho-fizično pripravljenost,

okrepiti srčno-žilni sistem oz. izboljšati kondicijo,

okrepiti oslabele mišice trupa, rok, nog in zadnjice,

učenja enostavnih do srednje zahtevnih

plesnih koreografij,

s stopnjevanjem intenzivnosti in kombiniranjem aerobno-anaerobne vadbe porabiti maščobne zaloge okrepiti oslabele mišice trupa, rok, nog in zadnjice na varen in pravilen način.

sreda, od 19.30 do 21.00
v Kulturnem domu, v Turjaku

PRVI OBISK JE BREZPLAČEN !

Cena: 35 eur/mesec (4x 1h 30min)

S seboj prinesite vadbena blazina, čiste superge, brisačko in vodo!

Vadbo bom vodila Maja Pečnik

prof. športne vzgoje, trener aerobike,

inštruktor fitnesa, vaditelj pilatesa,

opravljen tečaj za poporodno vadbo

Plesna aerobika in obhodna vadba

maja.pecnik5@gmail.com

DRŽAVNO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU ZA VETERANE IN REKREATIVNE ŠPORTNIKE

Igor Sever / foto: Niko Samsa

TVD Partizan je 16. novembra organiziral 2. krog Državnega prvenstva v namiznem tenisu za rekreativne športnike in veterane za jakostno lestvico. Udeležilo se ga je kar 91 tekmovalk in tekmovalcev iz celotne države, kar je rezultat pomembnosti same tekme in pa tudi dobre organizacije našega društva. Tekmovanje je potekalo v devetih posamičnih kategorijah in štirih kategorijah dvojic. Najprej so igrali v skupinah od 3 do 5 igralcev, kjer sta se prva dva uvrstila v nadaljnje finalne dvoboje na izpadanje, preostali pa so igrali v tolažilni skupini.

Na dvanajstih mizah so ves dan potekali napeti in kakovostni dvoboji za najvišja mesta. Tekmovanje je teklo hitro in brez večjih zapletov ob podpori uigrane tehnične ekipe organizatorja. Seveda so na koncu vsi najboljši prejeli zaslužene medalje. Med vsemi nastopajočimi igralci smo izžrebali tudi več praktičnih nagrad naših sponzorjev, za kar se jim v imenu organizatorja zahvaljujem. Sponzorji tekmovanja so bili: Trgoup, d. o. o., Art-les Igor Sever, s. p., in pokrovitelj tekmovanja Občina Velike Lašče.

REZULTATI PO KATEGORIJAH:

Ženske do 49 let

1. Doris Lesnik
2. Kristina Lesar
3. Alenka Zidar Zupan
3. Petra Smolej

Moški od 40 do 49 let

1. Aleš Knez
2. Andrej Potrbini
3. Dejan Premrl
3. Uroš Cerar

Moški od 65 do 69 let

1. Fredi Vodušek
2. Jožef Žekš
3. Brane Rakovec
3. Jože Vodlan

Ženske dvojice – enotna kategorija

1. Belavič – Ramšak
2. Lesar – Lesnik
3. Klosternek – Jan
3. Šebjanič Pupis – Lapanja

Moške dvojice do 39 let

1. Cvetko – Knez
2. Zupančič I. – Možek
3. Zupančič S. – Cerar

Ženske nad 50 let

1. Dragica Lapanja
2. Jolanda Belavič
3. Jasna Šebjanič Pupis
3. Mirjana Ramšak

Moški od 50 do 59 let

1. Erih Günter
2. Bojan Maselj
3. Gorazd Štor
3. Edo Horvat

Moški od 70 do 74 let

1. Igor Varl
2. Miro Šemrov
3. Jože Kosec
3. Rudi Buh

Moške dvojice od 40 do 59 let

1. Vizjak – Štor G.
2. Günter – Vinčec
3. Zore J. – Zore L.
3. Škoberne – Maselj

Moški do 39 let

1. Matej Cvetko
2. Iztok Zupančič
3. Žiga Oblak
3. Simon Zupančič

Moški od 60 do 64 let

1. Milan Žižmond
2. Boris Škoberne
3. Srečo Vida
3. Bojan Supanič

Moški nad 75 let

1. Edvard Vecko
2. Janez Muzik
3. Dušan Božič
3. Vinko Pretnar

Moške dvojice nad 60 let

1. Vecko – Vodušek
2. Žižmond – Tesanovič
3. Varl – Šemrov
3. Kozjek – Rakovec

MEDOBČINSKO PRVENSTVO V NAMIZNEM TENISU

Igor Sever

V organizaciji TVD Partizan je bilo 23. novembra v domači športni dvorani medobčinsko prvenstvo v namiznem tenisu. Na tekmovanju so nastopali igralci iz občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobrepolje in Velike Lašče. Tekmovanja se je udeležilo 16 igralcev.

Ženske enotna kategorija

1. Alenka Zidar Zupan
2. Helena Erčulj
3. Bernarda Smrekar

Moški do 50 let

1. Bojan Vokal
2. Jernej Stražičar
3. Damjan Erčulj

Moški nad 50 let

1. Franc Polajžar
2. Jože Kozinc
3. Nader Marun

ZAKLJUČENA JUBILEJNA 20. SEZONA OBČINSKE LIGE V MALEM NOGOMETU NASLOV PRVIČ V ROKE EKIPE PLAY4FUN

Jani Levstik

Že 20 let je minilo od prvega ligaškega tekmovanja v malem nogometu v naši občini. Pisalo se je skoraj davno leto 2000, ko se nekateri izmed igralcev v sedanjih ligi sploh še niso rodili, drugi smo ravno trkali na vrata z željo, da bi le dočakali kakšno minuto na tekmi, nekateri pa so bili že takrat pravi mojstri in to se do danes ni spremenilo. Tu bi izpostavil igralca, ki je v letošnji sezoni dosegel največ zadetkov in postal najboljši strelec. Večni mladenič Miha Feguš bo v letošnji zimi praznoval že 4. okrogli jubilej, a je kljub temu morda celo v najboljši formi in pripravljenosti v svoji karieri. Čestitke!

Letošnjo sezono bi lahko opisali kot toplo-hladno, začelo se je udarno s kar nekaj novimi ekipami in igralci, a kaj hitro so izkušenejše ekipe prišle na vrh in tam tudi ostale. Proti koncu sezone je vnema pri nekaterih ekipah popustila, a ne glede na to smo spremljali napet boj za najvišja mesta do zadnjega kroga. Naslov prvaka je sicer zanesljivo osvojila ekipa play4fun ŠD Kompolje, drugo mesto ekipa ŠMD Turjak Fervital in tretje ekipa Galaktiki. Že tradicionalno so ekipe in sodnik podelili tudi svoje glasove za naj igralca in vratarja lige. Pokala za naj igralca je prejel igralec Žan Tekavčič (play4fun ŠD Kompolje), za naj vratarja pa Dejan Gakovič (ŠMD Turjak Fervital). Čestitke vsem!

Ob koncu bi se rad zahvalil Občini Velike Lašče, ki s svojim prispevkom spodbuja rekreativno udejstvovanje mladih in malo manj mladih. V prihodnji sezoni se obeta nekaj sprememb, predvsem z željo, da bi tekmovanje postalo še bolj atraktivno in imelo več nastopajočih ekip. Vsekakor pa je bila tudi letošnja sezona, v kateri je bilo odigranih 79 tekem, več kot uspešna. Če ne veste, kje nas najdete, tudi v prihodnje se to ne bo spremenilo, od aprila dalje vsako sredo v poznopopoldanskih urah na šolskem igrišču v Velikih Laščah. Se vidimo.

IZ VELIKOLAŠKEGA OKRAJA: VATIKAN

Metka Starič

Približno na mestu današnjega Levstikovega doma je pred drugo svetovno vojno stal Vatikan. Mogočna zgradba s pekarno, mesnico in gostilno, ki je bila v cerkveni lasti.

»Ja, imenovali smo jo Vatikan, vatikanska stavba. Tam se je vse zbiralo. Bil je vatikanski vrt, kjer so bile nove maše, kjer so se vrstile poroke in vse večje slavnostne pojedine, na katere so bili ljudje povabljeni. To je bil Vatikan. Potem so bile pa še druge gostilne, tudi zelo priljubljene, v katerih so se vsako nedeljo po maši zbrali na golaž, ki je dišal po vseh Laščah. Bilo je zelo lepo in vsak je našel kaj zase, za svoj piskrc,« je pripovedovala Zora, Anton Mastnik pa je nadaljeval:

»Vatikan je stal na približno istem kraju, kot danes stoji Levstikov dom. Velika stavba z lepim portalom. Na levo stran se je odpirala deset metrov dolga viteška soba, kot smo ji rekli, tam so potekale konference duhovnikov, pa mislim, da je bila tudi županova soba v tem delu.

V Vatikanu je bila tudi pekarna Jontez, spomnim se dimnikov. Na drugi strani je bila najprej prodajalna kruha, kjer je Jontez pekel krasen kruh. Včasih sem ga dobil za eno nežico, včasih za 25 para, kakor je bil pri volji. Če sem rekel žemljico, pa mu prinesel eno nežico.

Na tistem koncu je bila torej ta pekarna, zraven pa tri do štiri gostilniške mize. Veste, takrat ni bilo toliko pijancev, kot jih je danes po svetu, ne samo v Laščah.

Od tam naprej je bila kuhinja. Velika, lepa. Strašno lepo je dišalo, snažno je bilo, vatikanska Ančka je pa kuhala in stregla. Iz te gostilne sem nosil hrano Otoničarjevi Tončki,

ki je živela nasproti današnjega teniškega igrišča.

Vsako opoldne sem tekel s tremi posodicami in ji nesel hrano. Dr. Maks Mihelič, ki je tudi tukaj stanoval, je rekel: »Veste, fantek ne sme pri bolnici stat, da se ne bo nalezal.«

Smo vsi vedeli, da je jetična. Ko sem ji prinesel hrano, sem lepo pozdravil, potem sem šel pa na njene stopnice sedet. Ko je pojedla, sem vzel posode in spet tekel nazaj. Sem se tudi jaz bal. Pri tistem koritu nasproti sem si vedno roke umival. Potem je Tončka umrla, a Otoničarjev Korel si me je dobro zapomnil. Ko sem bil že novomašnik, mi je rekel:

»Ne boš hodil peš, ampak te bom jaz počakal.«

Z velikim koleseljnom, me je potem pripeljal pred cerkev. Drugi novomašniki so se pripeljali z avtom, jaz pa s tistim koleseljnom. In sem bil zelo vesel. Dobro se z dobrim vrača.

Tudi pročelje Vatikana je bilo krasno, se spomnim. Tukaj je bil tisti prostor, kjer so bile velike slovesnosti – ne Trubarja (Trubarja nismo imeli tako radi, smo rekli da je faliran gospod), ampak Stritarja, Levstika sem deklamiral pri šestih, sedmih, osmih letih. Ko sem moral mahati z rokami kot vran, sem se pa po kolenih tolkel. Tukaj so bile prireditve, vodili so jih kakšen župnik pa učitelji. Včasih so učitelji, kaplan in župnik skupaj kvartali. Ni bilo drugega, ki bi znal to.

Praznik je imel mesnico na levem kraku, zadaj pa stanovanje, v nadaljevanju so bile drvarnice. Od tam se je šlo nato navzgor v drugo nadstropje. Tam je bil najprej velik dolg hodnik, kjer smo imeli čakalnico.

Potem je bil zdravnik, dr. Maks Mihelič, s svojo delavnico za arcnije, takrat so dohtarji sami delali zdravila. Sledila je ordinacija in na koncu hiša, kjer so doktorji prebivali.

Potem je bil še organistov oddelek. Tam je bila najprej kuhinja, sledile so sobe za sinove. Štirje sinovi so bili: Jože, Mirko, Ivan pa ravnatelj šole je bil tudi tu doma. Gotovo so imeli tudi starši svojo sobo, tako da je bil Vatikan uporaben, tako kot je danes Levstikov dom.«

*(Zapis po večeru Velikolaški spomini
– z Zoro in Antonom Masnikom)
Razglednica je v lasti Tanje Debeljak.*

Nadaljevanje oz. popravek v Trobli 6/19 objavljenega teksta o hiši št. 61 v Velikih Laščah (pripravila Tanja Debeljak):

Po smrti moža Štefana Ivančiča z domačim imenom Funda je vdova nadaljevala z gostilno. L. 1937 pa se je k materi vrnila edinka Frančiška (Franja) z družino iz Pudoba št. 20. Firma »Franja Vilar in sinova« (lesni trgovci) je zaradi gospodarske krize popolnoma propadla, ostali so brez vsega in se preselili v Velike Lašče št. 61. Zet Zdravko Vilar – lesni trgovec je nadaljeval s svojim poslom, dokler ni vdova Ivančič posestvo prodala Štupici (1939). Družina – stara mati, hči Franja, zet Zdravko (Valentin) so se preselili na »Fabriko«, Velike Lašče št. 90. Ob zgradbi je zrasla prva električna žaga. Upravljal jo je zet, ki je nadaljeval poklic lesnega trgovca (izvoz v Italijo). Junija 1942 so ga prišli aretirati Italijani, a jim je ušel v partizane. Ubit je bil med roško ofenzivo, žaga požgana (5.–9. avgust 1942), družina pa je bila konfinirana (pod stalnim nadzorom, op. p.) vso vojno v Velikih Laščah. Frančiška Ivančič je umrla leta 1949. Pokopana je na velikolaškem pokopališču.

ADL O TEM IN ONEM

Pripravljala Jože Starič

O prazničnem utripu

Praznični utrip je del nove svetovne religije, potrošništva. Kot je videti po reklamah, smo od Američanov nekritično kupili nov praznik, tako imenovani črni petek. Že poganska ljudstva so konec decembra na svoj način praznovala sončni obrat, danes pa se začetek praznovanja premika že v november. Ob sončnem obratu svetloba premaga temo, dan se začne daljšati in ob treh kraljih se to že nekoliko vidi – dan je toliko daljši, kolikor petelin zine. Sicer ne hodim pogosto v trgovske centre, ampak tam se to najprej vidi: okrasje, osvetlitev, glasba. Trgovine so središča te nove religije.

Osebno prazničnega utripa ne čutim. Čakam, kdaj bomo poleg črnega petka uvozili še zahvalni dan in jedli purana. V bistvu mi gre na jetra.

V tem, da se praznično okrasje začne že toliko dni pred božičem ali pa novim letom, ne vidim posebnega smisla. V bistvu gre za nekakšno inflacijo praznikov. Ni pa več tistega veselega decembra, ki se ga spominim izpred štiridesetih let. Takrat je bilo dejansko veselo, gostilne so bile polne. Danes so ljudje doma, gledajo televizijo ali brskajo po internetu in očitno nimajo nobene potrebe, da bi se veselili v družbi.

Nakupovalni centri so povozili praznično vzdušje in pričakovanje svetlobe, ki je v ljudeh že od pamtiveka. Nova religija je povozila vse, ljudje so jo sprejeli brez razmišljanja, brez kritične distance. Potrošništvo je prodajanje, to je iluzija. Zadoščenja ne prinaša predmet nakupa, ampak nakup sam, odvijanje zavojev z novimi predmeti. Prodajajo nam iluzijo, da so nebesa tukaj in zdaj – samo še tole moraš kupiti.

O Donaldu Trumpu in predvolilnem dogajanju v ZDA

Razrešitev predsednika (Impeachment), ki se jo gredo demokrati, je neumnost. Kar se gredo, kaže na veliko neinteligentnost in dokazuje, da so velike barabe. Seveda gre za predvolilno dogajanje, kajti naslednje leto bodo v ZDA volitve. Demokrati ne morejo pozabiti poraza na zadnjih volitvah in se še vedno oklepajo obtožb o ruski pomoči pri Trumpovi zmagi. Javnomnenjske ankete pa kažejo, da je v zadnjem času Trumpu zrasla podpora.

To, da je telefonski pogovor med Trumpom in Zelenskim kronski dokaz, je čista neumnost. Tak način imenujemo politika korenčka in palice, uporabljali so ga že včasih. To so vedno počele močne države. Enako je z obtožbami o ruski pomoči pri zmagi na prejšnjih volitvah. Te obtožbe o ruskem vpletanju so čista neumnost: po eni strani Rusijo predstavljajo kot nerazvito zaostalo državo, po drugi strani pa ji pripisujejo sofisticirano visokotehnološko vpletanje v volitve.

Seveda ne mislim, da je Trump dober človek. On je v resnici umazani podjetnik, nekakšen skorumpirani tajkun. Pri njem so padle maske z ameriške moralne držbe, pokazalo se je, kar je Amerika že od nekdanj: nasilnež, hegemon in imperialist. Pred volitvami je obljubljal, da bo uredil odnose z Rusijo, kar mi je bilo všeč, pa da bo izkoreninil globoko državo. Seveda mu večine tega ni uspelo uresničiti. Po dolgem času pa je to ameriški predsednik, ki ni začel nove vojne.

Trumpu je uspelo, da je Amerika izgubila moralno avtoriteto in sedaj Američanom nihče več ne verjame. Zaradi tega izgubljajo moč, ki so jo prej imeli. Delajo pa enako kot prej: včasih so pritiske izvajali bolj prikrito, na nižjih uradniških ravneh, zdaj pa predsednik Trump to pove na glas.

O plebiscitu

Plebiscit je bil fantastična manifestacija slovenskega nacionalizma in sebičnosti. To nam je takratni veleposlanik ZDA v Jugoslaviji tudi najbolj očital: da smo nacionalistični in sebični. Hvala bogu, vsaj enkrat v zgodovini!

Zdi se, kot da je bil plebiscit in osamosvojitve nateg: zdaj nismo niti neodvisni niti suvereni. Članstvo v evropski skupnosti, evro, članstvo v Natu so nedvomno velika reč, ampak k temu smo pristopili popolnoma nekritično. Pomembno nam je bilo, da postanemo del evroatlantskih integracij. Ob silni evforiji smo svojo samostojnost in neodvisnost enostavno vrgli skozi okno. To mi že takrat ni bilo všeč.

Če malo posplošim, je evropska komisija kot politbiro v nekdanji Sovjetski zvezi: niti komisariji v ES niti člani politbiroja niso bili izvoljeni, parlament je pa nekakšen debatni krožek, ki sprejema tisto, kar mu komisija predlaga.

Ampak če bi imeli plebiscit še enkrat, bi bil še enkrat za. Takrat smo bili ponosni, da smo Slovenci. Takrat smo si upali in verjeli smo, da nam bo uspelo. Plebiscit je bil manifestacija slovenskega nacionalizma. Nacionalizem razumem, kot so ga razumeli v devetnajstem stoletju: to je narodno emancipacijsko gibanje. Gre za vzpostavljanje naroda kot suverena, ki je nosilec nacionalne države. Danes pa se tudi med Slovenci pojavlja mnenje, da je nacionalizem nekaj slabega, kar pa je zelo zmotno in narobe.

Razkritje: Adl z odprtimi očmi in ušesi spremlja svet okoli sebe, zato so pogovori z njim vedno zanimivi. Ker se mi zdi škoda, da bi vse odletelo v pozabo, pogovore snemam in nato iz njih izluščim, kar se mi zdi zanimivo. Vse, kar je napisano, je povedal Adl, možno pa je, da je zapisano v drugačnem kontekstu, zaradi česar je odvezan vsakršne odgovornosti za objavljeno.

ALTERNATIVNA BOŽIČNA POSLANICA

Še malo in 2020 bo tu. Juhu ...

Na Škofljici bodo ob jutrih in popoldnevih še vedno zastoji. Pir se bo podražil. Prašek tudi. In seveda bencin. Dela na avtobusni postaji v Malih Laščah bodo prešla v zaključno fazo. Konec maja bodo slovesno odprli obrtno cono na Ločici. V začetku junija bo inšpekcija malo manj slovesno zaprla obrtno cono na Ločici. Zima bo švoh, poletje prav tako. Policija bo še vedno trenirala strogost, na malem ekranu pa bosta še vedno kraljevala Mario in Miša. Zaradi hrošča Drobnovratnika (*Leptodirus hochenwartii*) bo v vodo padel tudi drugi projekt za velikolaško obvoznico. Veleposestnik bo v znak protesta grozil s samozažigom pred občinsko stavbo. Federer bo igral v finalu Wimbledona. Oddaja Mostovi Hidak bo vstopila v 23. sezono. Umril bo še zadnji gledalec Obzorja duha. Andrej Stare bo še vedno prehlajen. Pop Design bodo imeli poslovilno turnejo. Še eno. Lipe cvetijo, vse je isto kot že lani, pa v ozadju nekje žgolijo Bijelo Dugme.

Konec leta bo na trgu drugi tradicionalni Festival božičnega kruha. V slogu tistega dajte jim kruha in iger. Onstran velike luže jih bo oranžni sevniški zet skušal prepričati, da je Amerika na dobri poti, da bo znova velika. Na drugem koncu zemeljske oble nas bo Serpentinšek skušal prepričati, da je tudi Slovenija na dobri poti. Vsi pa globoko v sebi dobro vemo, da smo v ri... Tam, kjer sonce ne posije. Svet bodo še naprej vodili humoristi, vse skupaj bo pogosto zvenelo kot neslana šala, ljudem pa že dolgo ni več do smeha.

Še vedno se bomo prepirali, kdo je oziroma kdo ni imel prav v drugi svetovni vojni. V Siriji bo sranje. V Iranu še večje. JJ in njegova zvesta vojska nas bodo na vsake toliko opomnili, da smo še vedno sredi migrantske krize.

Arabski terorist na Karlovcih se bo sicer izkazal za lažni alarm. Šlo bo le za zblojenega veseljaka s praznovanja abrahama. Občinskega prvenstva v veleslalomu tudi tokrat ne bo. Tekmovanje v zabijanju žeblija na trškem dnevu bo po drugi strani izenačeno kot že dolgo ne. V Planici bo spomladi padel rekord. V promilih.

Američani bodo pristali na Marsu in tam naleteli na Ribničana ter njegov štant. Samooklicani oče naroda Janez Stanovnik bo v 98. letu starosti izdal še ene spomine na dneve grmenja. Ena izmed poraženek na Kmetiji se bo slekla za Playboy. Gostilne bodo še bolj prazne. Devet gasilskih društev v občini bo pripravilo vsaj ducat vrtnih vesellic. Na srečelovu boste zadeli bele dohtarske cokle, ki ste jim jih podarili leto pred tem. Ko smo že pri coklah, Žika si bo kupil nove. Tiste originalne, ta dobre.

Najlepše pesmi so bile že napisane, najboljši filmi so bili že posneti. Ostanejo vam/nam čajke, raztegovanje meh, turške nadaljevanke in resničnostni šovi. Med vašimi vrhunci leta bodo pust v Ponikvah, ribniški sejem in na pol pečene ribe na psoglavskih dnevih v Sodražici. Poletje vam bodo popestrili še olimpijske igre v Tokiu in evropsko prvenstvo v fuzbalu, kjer se boste sekirali zaradi milijonarjev, ki se jim gladko j*be za vas in ki sploh ne vedo, da obstajate. Orgazmirali boste na Dončiča. In na Rogliča. Pa na vse tiste fantičke, ki tehtajo 50 kil s posteljo vred in ki delajo počepe na skakalnicah. V športu, s katerim se kolikor toliko resno ukvarja pet držav. Pa na tisto žilavo Korošico, ki bo nekega poletnega večera v Tokiu najhitreje preplezala umetno steno ter osvojila zlato kolajno v športu, s katerim se resno ukvarjajo dve državi ter korejske najstnice. Mi, Slovenci! Volk bo še vedno ogrožena vrsta. Do nadaljnjega pa bosta s knjižnih polic umaknjeni pravljici Volk in sedem

kozličkov ter Rdeča kapica. Za haloween boste izdoblili buče in se našemili v coprnico, za thanksgiving boste zavili vrat puranu, na črni petek boste stali v vrsti pred Supernovo za čevlje, ki jih ne potrebujete, na valentinovo pa boste poklonili neuporabno darilce svoji dragi/dragemu. Postali boste večji Američan od Američanov samih.

Prijatelj se bo oženil. Prijatelj se bo ločil. Prijatelj bo pristal za zapahi zaradi umora zdaj že bivše žene. Na operacijo kolena boste dolgo čakali. Še dlje na operacijo prostate. In še dlje na zamenjavo kolka. Toda ne jamrajte. Enkrat boste skoraj zadeli na lotu. Pes bo hlinil, da vas ima rad in se pri tem lizal po jajcih. Opalkovo bo razglasilo samostojnost. Kosovo bo priznalo Opalkovo, nekaj dni kasneje bo Opalkovo priznalo Kosovo. Švica in Kališče bosta seveda še naprej nevtralna.

Nekaj vas ob letu osorej ne bo več z nami in tisti ste bržkone še najsrečnejši. Bolje namreč ne bo nikoli. To je to, as good as it gets. Zazrite se v ogledalo, to je najbolje, kar boste kadarkoli videli, od tu bo šlo le še navzdol. In niste tako debeli, kot mislite. Zazrite se še v bančni račun. Vem, da ni lahko, a v prihodnje bo le še težje.

No, lahko pa bo tudi drugače, če si izposodim besede enega (predvsem po lastnem prepričanju) najboljših teniških igralcev občine. Morda pa se bodo uresničile besede Del Boyja iz kultne serije Samo bedaki in konji. V tem času naslednje leto bomo milijonarji. Konjev nam v Laščah nikoli ni manjkalo. Še manj tistih drugih.

V vsakem primeru srečno v 2020.

inšpektor

Marki

AKTIVNOSTI STRANKE LMŠ VELIKE LAŠČE

Lokalni odbor LMŠ Velike Lašče

2. seja svetniškega kluba LMŠ

Stranka LMŠ je v petek, 18. oktobra 2019, na Trubarjevi domačiji na Rašici pripravila 2. sejo svetniškega kluba LMŠ. Občinske ter mestne svetnice in svetniki LMŠ iz vse Slovenije so se zbrali na delovnem srečanju, ki je potekalo predvsem v znamenju izobraževanja na področju občinskega proračuna. Rajko Puš, vodja sektorja za sistem financiranja lokalnih skupnosti pri Ministrstvu za finance RS, je pripravil zanimivo predavanje na temo Kako pravilno in strateško zagristi v občinski proračun.

Zbrane so pozdravili in nagovorili župan dr. Tadej Malovrh, podpredsednik stranke LMŠ Igor Žavbi in predsednik svetniškega kluba LMŠ Matjaž Hočevar. Manjkalo pa ni niti sproščenih in zabavnih trenutkov, sploh pri izvedbi delavnice Skupaj zmoremo več, ki jo je pripravila Greta Grošelj. Po končanem uradnem delu je sledilo druženje ob pogostitvi.

*Tudi v novem letu naj bo
vaš korak odmeven,
vaša beseda pogumna,
vaše življenje iskriivo
in polno srečnih trenutkov.*

**Lepe praznike in srečno
v letu 2020!**

LMŠ VELIKE LAŠČE

2. zbor članic in članov lokalnega odbora tudi v Velikih Laščah

V sredo, 6. novembra 2019, smo v Velikih Laščah pripravili 2. zbor članic in članov lokalnega odbora LMŠ Velike Lašče in s tem dejanjem zaključili oblikovanje odbora. Zborovanje je potekalo sproščeno, a z zanosom ob prihodnjih izzivih.

Podpredsednik lokalnega odbora LMŠ Velike Lašče je postal Matic Krašovec, sekretarka Katarina Gačnik, v tričlanski izvršni odbor pa so bili izvoljeni Valerija Hren, Matej Rupar in Nejc Hočevar. Predsednik lokalnega odbora LMŠ in podžupan Matjaž Hočevar je predstavil stanje v občinskem svetu, kjer uspešno delujejo s tremi občinskimi svetniki, dobro pa je tudi sodelovanje z županom.

V občini so zaznali veliko težav in nedokončanih projektov ter svežih problemov, kot so npr. predstavitev upravne enote, zato bodo še naprej delovali aktivno,

konstruktivno in s ciljem, da Velike Lašče doživijo razvoj, kot si ga občani zaslužijo. Vsi občani, ki si želite sodelovanja z nami ter imate rešitve in ideje glede nadaljnega razvoja naše občine, ste lepo povabljeni, da z nami stopite v stik in se nam pridružite. Članstvo v stranki LMŠ Velike Lašče ni pogoj, da z nami sodelujete.

Kontakt: matjaz.hocevar@strankalms.si

PRORAČUNA ZA LETI 2020 IN 2021

Alenka Jeraj, poslanka v Državnem zboru Republike Slovenije

Vlada RS je v DZ RS predložila v sprejem proračuna za leti 2020 in 2021. Proračun za leto 2020 je najvišji doslej: odhodki so določeni v višini 10,358 milijarde evrov, v državno blagajno pa naj bi se steklo 10,773 milijarde evrov. Proračunski presežek bo tako znašal 415,2 milijona evrov. Še višje so številke v proračunu za leto 2021. Odhodki se bodo povzpeli na 10,455 milijarde evrov, ob 11,111 milijarde evrov pričakovanih prihodkov pa naj bi presežek dosegel 656,6 milijona evrov.

V opoziciji smo opozarjali, da se premalo sredstev namenja za investicije in razvoj, preveč pa za socialo in podpiranje tudi tistih, ki sistem le izkoriščajo. Na to kažejo številke. Kljub gospodarski rasti ter veliki zaposlenosti se število denarnih socialnih pomoči povečuje oz. se je skoraj podvojilo. Kar 21.000 otrok tujcev v Sloveniji prejema otroški dodatek, kar pomeni dva milijona evrov na mesec, na leto torej 24 milijonov evrov. Veliko sredstev porabimo tudi za migrante, ki jih šele v letošnjem letu, ko je pritisk čedalje večji, kar 15.000 jih je namreč že nezakonito prestopilo mejo, vračamo nazaj na Hrvaško. Kljub velikemu pomanjkanju prostih mest v domovih za starejše občane je tem organizacijam namenjenih le nekaj milijonov sredstev. Država v zadnjih petnajstih letih ni zgradila niti enega.

Tudi za gradnjo šol je namenjenih le pet milijonov evrov, z amandmajem je bilo zagotovljenih dodatnih pet milijonov evrov, kar še vedno ne zadostuje za potrebe. Pogoji za delo v občinah so čedalje težji, ker država namenja prenizka sredstva občinam v obliki povprečnin. To je bil razlog, da smo v SDS in NSI predlagali zvišanje povprečnin, ki bi naši občini prineslo dodatnih 400.000,00 evr. Žal je bil predlog zavrnjen, a je Državni svet RS na ZIPRS izglasoval veto, kar pomeni, da smo poslanci ponovno glasovali o predlogu Zakona o izvrševanju proračuna RS. Zakon je bil ob ponovnem glasovanju sprejet, skupaj z nizko povprečnino.

Za nami, vsaj kar se tiče politike, ni najbolj učinkovito in uspešno leto. S parcialnim deljenjem bombončkov nismo rešili

nobene ključne težave, ki jo imamo kot država. Še več. V prihodnje bomo lahko ravno zaradi tega imeli velike težave.

A konec leta je čas, ko se zazremo nazaj, predvsem pa naprej. Kljub mnogim težavam je veliko lepega okrog nas, živimo v prekrasni državi, kjer lahko vsak najde nekaj zase, in če ni preveč zahteven, se veseli v mnogih malenkostih, ki nam lepšajo vsak dan. Če smo ob tem obkroženi z ljudmi, ki jih imamo radi, pa je sploh lepo. Naj vam praznični dnevi prinesejo veliko miru, veselja s svojimi najdražjimi, ponosa ob spominjanju pomembnih prelomnic v življenju našega naroda, v novem letu pa naj se vam uresniči vsi načrti.

Srečno in vse dobro!

**»In čas je, da se vse zaokroži,
da konec se dotakne spet začetka in zariše novo pot.«**

**Drage občanke, spoštovani občani ter bralci Troble!
Vam in Vašim dragim želimo blagoslovljene, mirne
in vesele božične praznike ter ponosno
praznovanje Dneva samostojnosti in enotnosti.**

**Naj vas v novem letu pot vodi k ljubezni, sreči,
zdravju in zadovoljstvu.**

**Srečno 2020!
Občinski odbor SDS Velike Lašče**

Za vse informacije
sem na voljo na **01/478-95-80** ali
GSM: **051-374-475**.

Lahko se mi oglasite po el. pošti:
alenka.jeraj@dz-rs.si

Lahko obiščite mojo Facebook
stran, kjer objavljam aktualne misli
in vse o svojem delu v DZ.

Naslednjič me lahko obiščete v
poslanski pisarni v ponedeljek,
3. februarja 2019,
od 18. do 19. ure.

Želimo vam blagoslouljene božične in novoletne praznike ter ponosno praznovanje dneva samostojnosti in enotnosti.

Novo leto naj zaznamujejo zdravje, sreča in zadovoljstvo.
Vse dobro v letu 2020!

OO NSi VELIKE LAŠČE

N.Si

Voščilo

Ne zamegljevanje.
Odprtost pogleda.
Ne zadržanosti.
Občutek hrepenenja.
Ne zapiraj vrat.
Svet je zunaj.
In znotraj tebe.

Risba in pesem: Bernardka Petrović – Mager

Mir in notranja uglašenost naj vas spremljata v teh božičnih dneh; v mozaiku novega leta pa naj se lesketajo dragulji; **ZDRAVJE, SREČA IN LJUBEZEN.** Iskrene čestitke tudi ob državnem prazniku dnevu samostojnosti in enotnosti.

Občinski odbor Slovenske ljudske stranke

SLS
Slovenska ljudska stranka

Virtuoz

Improvizacija je »zasebna stvar javnega pomena«. Natanko tako doživljam umetnost ...

Slika in misel: Benardka Petrović - Mager

Zdravja, sreče in veselja polnih dni v novem letu Vam želi ...

NIBE
TOPLOTNA ČRPALKA
NIBE F2120

KNUT
ŠVEDSKE TOPLLOTNE ČRPALKE

Subvencija

Z VAMI IN ZA VAS ŽE 27 LET

PRIJATELJI V MRZLI ZIMI ŠVEDSKI KAMINI Contura

www.knut.si | 080/71-72

Goran Petrovič dr. dent. med.
zasebna zobozdravstvena ordinacija

20let

Za sproščen nasmeh skrbimo že 20 let.

- preventivni pregledi in posveti
- konzervativa
- protetika
- certifikat za vgraditev bredent SKY implantatov
- nevidni ortodontski aparati INVISALIGN
- rtg digitalno slikanje zob

BRENT
IMPLANTANT
480,00 €

breident medical invisalign

Goran Petrovič dr. dent. med., Adamičeva 30, 1290 Grosuplje, tel.: +386 1 787 34 13, gsm: +386 41 7

- slikopleskarstvo
- fasaderstvo
- knauf

ANDREJ JAPELJ s.p.

Rašica 19,
1315 Velike Lašče

M: 031 404 404

E: andrej.japelj1@gmail.com

VZDRŽEVANJE OBJEKTOV

OKREPČEVALNICA
ROZIKA
PIZZERIA

OKREPČEVALNICA - PIZZERIA ROZIKA
TURJAK 17, 1311 TURJAK

01/7881 680

MALICE - KOSILA - PIZZE - JEDI PO NAROČILU

NOVO: možnost pogostitve skupin do 45 oseb

PRIBA OKNA, d. o. o.,
proizvodnja PVC in ALU
stavbnega pohištva

Kompolje 68
1312 Videm Dobropolje

info@priba-okna.si
www.priba-okna.si

**Razstavni salon
in proizvodnja:**

Javorškova 3
1315 Velike Lašče

PARTNER, VREDEN ZAUPANJA.

PRIBA

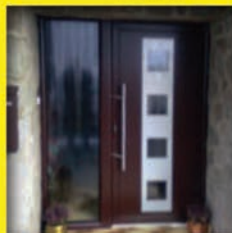
ROLETE

PVC OKNA IN
VRATA

ALU OKNA IN
VRATA

ŽALUZIJE

Kontaktne podatki:

T: 01 510 55 30

F: 01 510 55 31

M: 041 402 780/041 449 334

V NAŠI PONUDBI SO:

- PVC okna in vrata
- ALU okna in vrata
- senčila (rolete, zunanje žaluzije, roloji, screeni, pliseji, notranje žaluzije)
- komarniki
- tende
- sekcijska garažna vrata
- rolo garažna vrata
- okenska polkna
- notranje in zunanje police
- notranja vrata
- adaptacija hiš, stanovanj, kopalnic, poslovnih prostorov ...

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
1310 Ribnica
☎ 01 8373 116
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

Ugodni fiksni paketi NEO in mobilni paketi NAJ

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

POROČNI VIDEO & FOTOGRAFIJA

☎ 040 69 12 12

✉ info@porocni-video.si

🌐 Poročni-video.si

📘 fb.com/porocnivideo

UGODNI VIDEO&FOTO PAKETI

BREZPLAČNO PREDPOROČNO FOTOGRAFIRANJE!

Poročni-video.si

STEKLARSTVO

PETER HREN, S.P.
GRADEŽ 14, 1311 TURJAK
GSM: 031/356 668
TEL:01/7881 366

- Brušenje stekla
- Fazetiranje stekla in ogledal
- Peskanje stekla
- Izdelava izolacijskega termopan stekla
- Kaljeno steklo
- Tuš kabine (po meri, s tesnili)
- Ogledala
- Izdelava taljenega stekla z vzorci (fusing tehnika)
- Montaža vsega navedenega
- Ostale steklarske storitve

MALI OGLASI

Male oglase sprejemamo
po elektronski pošti:

trobla@velike-lasce.si.

Tekst lahko oddate tudi v tajništvo
Občine Velike Lašče.

Cena znaša 8 EUR + DDV.

Rigler
AVTOKLEPARSTVO
VULKANIZERSTVO

T: 01 7807 065
M: 041 990 868
KOMPOLJE 77
1312 DOBREPOLJE

POPRAVILO IN CENITEV VOZIL ZA VSE SLOVENSKE
ZAVAROVALNICE

BREZPLAČNO NADOMESTNO VOZILO
VULKANIZERSTVO

POPRAVILO VOZIL NA RAVNALNI MIZI
SERVIS VOZIL

PRIPRAVA VOZILA NA TEHNIČNI PREGLED

POLNJENJE IN POPRAVILO KLIMATSKIH NAPRAV
IZPUŠNI SISTEMI

AVTO DIAGNOSTIKA

AVTOVLEKA

POMOČ NA CESTI

POGODBENI SERVIS ZA ZAVAROVALNICO

 triglav

MEGADOM

URESNIČI IDEJE CENEJE!

NOVOLETNA
ponudba

novoletne jelke, okrasne bunke in drugi okraski, lučke ...

Use za praznično okrasitev doma in decembrsko obdarovanje!

Hvala za zaupanje v preteklem letu!

Naj bo prihajajoče leto 2020 leto pogumnih načrtov, gotovih korakov in modrih odločitev.

Mirne praznike in vse dobro v letu 2020!

VSE ZA OGREVANJE

IR PANELI **NOVO**

že za **89⁹⁷ €**

KOTLI, PEČI, KAMINI, STENSKI GRELCI, ELEKTRIČNI RADIATORJI, HALOGENSKI GORILNIKI, INSTALACIJSKI MATERIAL, PELETI, DRVA, BRIKETI, PREMOG, TRSKE, KOCKE ZA PODŽIG ...

ZIMSKO ČISTILO
ZA VETROBRANSKA STEKLA

- 30 °C, različna pakiranja

1 l

1⁴⁹ €

3 l

3³⁹ €

5 l

5³⁹ €

ZIMSKA PONUDBA

- * SOL ZA POSIPANJE *
- * ANTIFRIZI IN ČISTILA ZA STEKLA *
- * LOPATE ZA SNEG *
- * METLICE IN STRGALA ZA LED *

TALNA KERAMIKA

SINTESE
CERAMICA ITALIANA

dim. 350 × 350 mm

BEIGE FUMO GRIGIO

9²⁸ €/m²

REGAL CAN CAN

moderen in enostaven regal z možnostjo različnih kombinacij, v barvi hrast sonoma z belo barvo, vključno z LED osvetlitvijo, dim. (d×v×g): 292×189×48 cm, sestav vključuje: TV-element, 1× viseča omara, vitrina, 2× stenska polica

339⁰⁰ €

KUHINJSKI BLOK FRAME NETUNNO
z belo tehniko

Akcija traja do 31. 12. 2019 oz. do odprodaje zalog. Popusti se obračunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Slike so simbolične. Pridržujemo si pravico do spremembe programa in cen. Za morebitne napake in tisku se opravičujemo in ne odgovarjamo.

MEGADOM RIBNICA • OB ŽELEZNICI 4, 1310 RIBNICA • tel.: 01/835 1 640
MEGADOM PODSKRAJNIK • PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA • tel.: 01/705 0 705
ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 • [f](https://www.facebook.com/megadom.si) • www.megadom.si

KUPUJTE NA OBROKE

• SUMMIT LEASING •
• NLB •
• DINERS OBROKI •

NAGRADNA KRIŽANKA

					SESTAVIL: ANDREJ PRAZNIK	ADAMOVA ŽENA, ABELOVA MATI	SPECIA- LISTKA ZA KIRUR- GIJO	STANI- SLAV ZORE	NEHOTNO TRZANJE OBRAZNIH MIŠIC	CEVAST PROSTOR POD ZEMLJO	LETOPIŠ	SLOVAN- SKA KNE- ŽEVINA V V. ALPAH	TANJA RIBIČ				
					IZVLEČEK												
					JASNO- VIDEC												
					ANDREJ RUBLJOV						KVARJE- NJE JEZA, RAZ- BURJENJE					STAREJŠA SLOV. PEVKA (ALENKA)	
					VELJKO TOMAN	UPRAVNI ODBOR MOČVIR. RASTLINA						OSCAR USTARI	NM PROŠT (JOŽEF) POSRK. TEKOČINE				
																TOMAŽ NOSE PLOD	
					MLEČNI IZDELEK PUŠČAV- NIK								BODEČA RASTLINA				
					TROBLA	PRIPRAVA ZA VBA- DANJE	ROPAR- SKA ŽIVAL POLARNIH KRAJEV	KIRURG BRECELJ	MLEČNA ŽLEZA PRI KRAVAH SPOKOJ					IGRALKA FONDA DEBEL ČLOVEK			
					VREMENO- SLOVEC							NIKOLAJ ČEREPNIN					
							JEDILO RAZVOJNA STOPNJA			HITER TEK KOSITRAR							
PRED- SEDNIK KPK											JOSIP IPEVEC KRAJ PRI MARIBORU						
POKRAJ- NA V SAVDSKI ARABJI					NASPROT. SVETLOBE PAUL ELUARD			PRIPRAVA ZA OBI- RANJE SADJA									
PRISTA- NIŠKA NAPRAVA				GL. MESTO FRANCIJE PREBIVAL- NOVE ZEL.				REKA NA SEVERU FRANCIJE				POLITI- ČARKA MLINAR TINEJ- DŽER					
ANDREJA MALI			SLIKARKA VOVK RAHLO PECIVO					PODLOŽ- NIK, KI O- PRAVLJA TLAKO									
REKA, KI TEČE SKOZI HAMBURG					ANTON AŽBE		IVANKA MEŽAN	ZMAGOV- TI UDA- REC PRI BOKSU	RADIO- AKTIVNI IZOTOP VODIKA	PADALKA AVBELJ SAMICA OSLA							
ZVEZNA DRŽAVA NA VZHODU ZDA					AM. POLI- TIK (BILL) PLETENO PECIVO						SLIKAR IN GRAFIK ŠUBIC	GUSTAV JANUŠ ZDRAVIL- RASTLINA					
TROBLA	LITERAR- NO DELO V VERZIJ, EP	PREBIVAL- CI SRBIJE PLAVALKA ISAKOVIČ					VELIKA IN NEVARNA RIBA										
REKA NA JUGU ŠKOTSKE				RIHARD JAKOPIČ KAREL NATEK			NEPRE- TRGANO GIBANJE TEKOČINE	TISOČ VOLTVOV									
GLASBE- NIK, KI IGRA NA PAVKE								OČKA, OČI		PISATELJ: ... PELIN ERIKA ŽNI- DARŠIČ							
REKA NA SEVERU JUŽNE AMERIKE								KRAJ OČIŠČE- VANJA PO SMRTI			GORSKE REŠEVAL- NE SANI						
SKUPEK VOŠČENIH CELIC V PANJU				ČEDNOST, ELEGANT- NOST				KRAJŠA OBLIKA IMENA MATJAŽ			TIBETAN- SKO GOVEDO						

Nagrajenec iz Troble št. 6 je Janez Štrumbelj. Nagrado bo prejel po pošti. ČESTITAMO!

Rešitev samo nagradnega gesla z vašim polnim naslovom pošljite na naslov uredništva Troble, Levstikov trg 1, 1315 Velike Lašče ali ga oddajte v tajništvu občine. Rešitve sprejemamo do datuma uredniškega sestanka, 22. januarja 2020. Izzrebanec nagradnega gesla bo prejel nagradni bon Trgovine Trgoup in bo objavljen v Trobli št. 1. **Nagrado bo izzrebanec prejel po pošti.**

Mir in svoboda

*Mir je čas svobode,
so lepi trenutki.*

*Mir je v ljudeh,
vsak ustvarja po svojih močeh.*

*Mir je mogočna reka,
ne poplavlja, le pozdravlja.*

*Notranji, zunanji mir,
svetovnega je vir.*

*Svoboden je, kdor si vzame čas,
svoboda je hobi,
je moje mišljenje.*

*Svoboda je čas s prijatelji,
je moj trenutek samote.*

J Novak

POEZIJA

Ustavimo čas za trenutek samo

*Prisluhni večeru, ki ti šepeta,
poslušaj utrip svojega srca,
začuti ljubezen, ki gre skozi večer,
kot mehka svetloba prinaša ti mir.*

*Nocoj poletimo pod zvezdno nebo,
ustavimo čas za trenutek samo
in najdimo srečo v naročju noči,
bodimo kot veter, ki v krošnji zaspi.*

*Kdor išče si sreče v bogastvu zlata,
ne najde miru sredi svoj'ga srca.
Ustavi naj vsak se sredi poti,
poslušaj naj, kaj mu srce govori.*

*Kdor zna poslušati resnico, spozna,
da srce nikoli lagati ne zna.
Naj žarek svetlobe nam vse razsvetli,
nasilje v ljubezen naj se spremeni.*

Nataša Vybiralik Klinc

— *zahvala* —

PETERLIN VINKO

(1923–2019)

Dolščaki

V 96. letu se je od nas poslovil naš oče,
dedek in pradedek Vinko Peterlin.
Ob tej priliki se želimo zahvaliti vsem, ki so sočutno
spremljali njegovo življenje. Hvala vsem, ki ste mu
lajšali zadnja leta njegovega življenja, še posebna
zahvala patronažni in negovalni službi ter vsem
drugim službam in posameznikom, ki ste tako ali
drugače pripomogli, da je slovo potekalo spoštljivo in
dostojanstveno.

Vsi njegovi

V spomin
najstarejši Raščanki

Mimi Grebenc

Pravijo, da vse gre in mine na tem ljubem svetu.

Dolgo je že tega, ko je prijokala na svet po domače
Brinska Mimi. Otrok, ki se rodi, mora zajokati, da
postane človek. Ko človek umre, za njim jokamo.
Toda nekaterim uspe veliki met, da živijo in živijo, da
se naveličajo celo življenja.

Za sosedo Mimi ne bi mogel reči, da se je naveličala
življenja, kajti kljub lepi starosti, dočakala je skoraj
102 leti, je rada živela in bila vesela vsakega obiska.
Kolikokrat sem šel mimo s kolesom, in vedno mi je
veselo pomahala.

Na sploh je imela rada ljudi.
Brinski rod je trden, kajti tudi njeni sestri sta doživeli
podobno starost, čeprav nobeni od treh sester ni bilo
z rožicami poslano.

A kakorkoli, za Mimi je zadnja leta, zlasti po njenem
stotem letu, skrbela hči Mija. In kot je Mimi sama
dejala: »Malo je takih primerov, da si na starost
deleženi take nege in sočutja svojih otrok.«
Mimi, ohranili vas bomo v lepem spominu!

Sosedje Brinja, za: Jože Škulj

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
ni več tvojega smehljaja,
utihnil je tvoj glas,
bolečina in samota sta pri nas.
Zato pot nas vodi tja,
kjer sredi tišine spiš,
a v naših srcih ti živiš.*

zahvala

V jeseni, v 86. letu starosti je za vedno zaspala naša draga mama, babica in prababica

MARIJA STERLE

z Rašice (12. 10. 1932–11. 10. 2019)

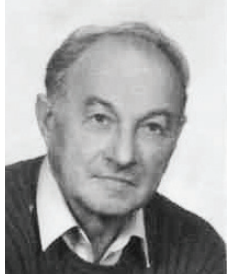
Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sovaščanom za darovano cvetje, svete maše, sveče in izrečene besede sožalja.

Hvala osebju Zdravstvene postaje Velike Lašče, patronažni sestri ga. Martini, hvala g. župniku Andreju Ojstrežu za lepe besede in lepo opravljen pogrebni obred, hvala tudi pevcem in pogrebni službi Zakrajšek.

Žalujoči vsi njeni

*Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
tam sonce sreče ti ne ugasne,
resnice sonce ne stemni.*

(S. Gregorčič)

zahvala

V 78. letu je svojo življenjsko pot sklenil naš dragi mož, ata, dedi, pradedi, brat, stric in tast

ŠTEFAN ŠTEFIN

iz Dednika

Iskrena zahvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in vsem drugim za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in sv. maše.

Posebna zahvala dr. Milenki Starc Vidrih, medicinskima sestrama Mileni in Marjeti, patronažni službi, Martini in Petri, negovalkama Tanji in Minki ter sosedi Neji za ves trud in pomoč na domu v času bolezni.

Hvala g. župniku Dobrovoljcu za opravljen obred, pogrebni službi Zakrajšek in pevcem iz Ribnice. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*V tihem jesenskem večeru,
ko dan že zahaja za goro,
poslednjič ti milo –
škocjanski zvonovi pojo.*

zahvala

Ob boleči izgubi moža in očeta

STANISLAVA PEČNIKA

s Sloke Gore 5, Turjak

se za dobrosrčnost iskreno zahvaljujemo GD Turjak in vsem, ki ste priskočili na pomoč v najtežjih trenutkih. Iskreno se zahvaljujemo vaščanom, patronažni službi, prijateljem in sorodnikom. Hvala vsem za izrečena sožalja, spodbudne besede, cvetje, sveče in darovane maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se predsedniku GD Škocjan za govor in članom za izvedbo pogreba, pevcem za zapete pesmi in pogrebni službi Zakrajšek za vso pomoč.

*Žalujoči žena Marija,
sinova Marjan in Andrej ter hčerka Stanka*

*Tam je moj pravi dom,
tam večno srečen bom.*

A. M. Slomšek

zahvala

Ob smrti naše mame, babice in tašče

MARIJE ZAKRAJŠEK

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na njeno zadnjo pot. Hvala osebju doma sv. Katarine v Mengšu za vso oskrbo. Hvala za izrečene besede tolažbe in darovane svete maše. Zahvala gospodu župniku Andreju Ojstrežu za lepo opravljeno sveto mašo. Zahvala tudi pogrebni zavodu Zakrajšek in pevcem.

Žalujoči vsi njeni

KOLENDAR PRIREDITEV

Festival BOŽIČNEGA KRUHA

več na strani 34-35

PETEK, 20. DECEMBER, ob 19.30 uri
Levstikov dom, Velike Lašče

ABONMAJSKA PREDSTAVA: DVE NA ENEGA

V izvedbi Centra Arnolda Tovornika
Selnica ob Dravi
(Občina Velike Lašče)

SREDA, 25. DECEMBER, ob 18. uri
Velike Lašče–Dvorska vas–Velika
Slevica–Velike Lašče
**BOŽIČNI POHOD
Z LUČKAMI**

(PD Velike Lašče)

ČETRTEK, 26. DECEMBER, ob 9. uri
Turjak
**BOŽIČNA LOKOSTRELSKA
TEKMA**
(LK Turjak)

ČETRTEK, 2. JANUAR, ob 9. uri
Velike Lašče–Kamen vrh–Grmada
–Velike Lašče
NOVOLETNI POHOD
(PD Velike Lašče)

PONEDELJEK, 6. JANUAR, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče
**PRAVLJIČNA URA
PRIPOVEDUJE SLAVA PETRIČ**
(MKL, Knjižnica Frana Levstika)

PETEK, 10. JANUAR, ob 19.30 uri
Levstikov dom, Velike Lašče
**ABONMAJSKA
PREDSTAVA:
RESNO MOTENI**
v izvedbi Šentjakobskega gledališča
Ljubljana
(Občina Velike Lašče)

PETEK, 17. JANUAR, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika, Velike
Lašče
**FILMSKI VEČER V
KNJIŽNICI – VESNA**
(MKL, Velike Lašče)

TOREK, 21. JANUAR, ob 19. uri
Dom krajanov Turjak
ZANIMIV GOST:
SABINA KOŠMRL KAUČIČ,
prof. biologije in filozofije ter pisateljica
(TD Turjak)

SOBOTA, 25. JANUAR, ob 9. uri
Športna dvorana, Velike Lašče
20. CENETOV MEMORIAL
– MEDNARODNI
VETERANSKI TURNIR V
NAMIZNEM TENISU
(TVD Partizan Velike Lašče)

JANUAR
Prostori DU Velike Lašče
**PREDAVANJE OHRANJAMO
DOBRO POČUTJE**
(DU Velike Lašče)

PONEDELJEK, 3. FEBRUAR, ob 18. uri
Knjižnica Frana Levstika,
Velike Lašče
**PRAVLJIČNA URA
PRIPOVEDUJE SLAVA PETRIČ**
(MKL, Knjižnica Frana Levstika)